

Razvoj drvne industrije Primorsko-goranske županije utemeljen na znanju

IMPRESSUM

Nakladnik:

Poslovni biro PBIRO d.o.o.

Za nakladnika:

Boris Debelić

Izradio:

Poslovni biro PBIRO d.o.o.

Autori:

Borna Debelić

Iva Štifanić

Renata Ojurović

Potporne institucije:

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo

Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Rijeka

Lektura:

Ivana Horvat, prof.

Grafičko oblikovanje i tisak:

IMPRESS d.o.o.

Naklada:

100 primjeraka

ISBN 978-953-55072-1-5

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice Rijeka
pod brojem 120206016

Poslovni biro PBIRO d.o.o.

Razvoj drvne industrije Primorsko-goranske županije utemeljen na znanju

Borna Debelić

Iva Štifanić

Renata Ojurović

Rijeka, siječanj 2009.

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	4
1. UVOD.....	5
2. O STUDIJI.....	6
3. EKONOMSKE PERFORMANSE DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	7
3.1 Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom	10
3.2 Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom	16
3.3 Investicijska aktivnost	21
3.4 Izvozna aktivnost	27
3.5 Uvozna aktivnost	33
3.6 Pokrivenost uvoza izvoznim prihodima	39
4. OBILJEŽJA OBRAZOVNE STRUKTURE DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE.....	45
5. REZULTATI ISTRAŽIVANJA MIŠLJENJA POSLOVODSTVA ODABRANIH TVRTKI IZ DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE O VAŽNOSTI OBRAZOVANJA ZA RAZVOJ DRVNE INDUSTRIJE.....	58
6. UMJESTO ZAKLJUČKA.....	65

1. UVOD

U posljednjih dvadesetak godina osjetan je negativan utjecaj deindustrijalizacije kao jedne od temeljnih pojava vezanih uz cjelokupnu prerađivačku industriju Republike Hrvatske, a do koje nije došlo djelovanjem određenih zakonitosti ekonomskog razvoja u smislu napretka ukupnog gospodarstva prema ostvarivanju više razine dodane vrijednosti, već je uzrokovana brojnim negativnim, prije svega društvenim, političkim i ekonomskim kretanjima. Nedovoljna posvećenost brizi za očuvanje razine industrijske proizvodnje i strateškom usmjerenju ka povećanju međunarodne konkurentnosti i izvoza doprinijela je smanjenju udjela industrije u ukupnom nacionalnom outputu, zaposlenosti i investicijama. Kao i ukupna prerađivačka industrija, tako je i drvna industrija u velikoj mjeri osjetila posljedice ovih negativnih ekonomskih kretanja.

Hrvatska i županijska drvna industrija ima snažan sirovinski potencijal u domaćoj sirovinskoj osnovi, a od velike je strateške važnosti kroz znanje što više "oplemeniti" sirovinsku osnovu u funkciji većeg stupnja finalizacije proizvoda kako bi se multiplikativno iskoristilo djelovanje visokokvalitetne domaće sirovine i "know how" u kontekstu povećanja izvozne konkurentnosti i plasmana proizvoda s visokim stupnjem finalizacije umjesto poluproizvoda i drvne sirovine - trupaca. Okrenutost izvozu uvijek, a danas više nego ikada, zahtijeva izvrsnost procesa, proizvoda i usluga, a što je nemoguće osigurati bez adekvatnog znanja koje je potrebno permanentno razvijati u skladu s realnim potrebama drvne industrije.

S obzirom da industrijska proizvodnja utemeljena na znanju u svim razvijenim ekonomijama predstavlja jednu od glavnih poluga ekonomskog razvoja i rasta, bez sumnje se može utvrditi da se kvalitativne strukturne promjene i unapređenje gospodarstva može očekivati tek sa snažnijim oživljavanjem industrijske proizvodnje i njenim usmjerenjem ka izvozu finalnih proizvoda sa visokim udjelom dodane vrijednosti. Drvna industrija kao jedna od najstarijih industrija u Republici Hrvatskoj i kao tradicionalni pokretač gospodarskog razvoja u velikom dijelu Hrvatske važan je element u ukupnoj industrijskoj strategiji s ciljem podizanja razine produktivnosti i razine finalizacije proizvoda.

Reindustrijalizacija Hrvatske jedna je i od pretpostavki uspostave snažnog tržišnog gospodarstva i podizanja konkurentskih sposobnosti gospodarskih subjekata, a što je od velike važnosti u eurointegracijskim procesima i u uvjetima budućeg članstva u Europskoj Uniji.

Podizanje razine konkurentnosti i proizvodnosti drvne industrije, kroz razvoj suvremenih tipova proizvodnji, te ekspanziju i paralelno strukturno kvalitativno unapređenje izvoza, biti će moguće ostvariti jedino kroz djelovanja na ključne čimbenike proizvodnosti, posebno u domeni ljudskih potencijala. Podizanje opće razine obrazovanosti, a posebno razvoj ljudskih resursa za konkretne potrebe drvne industrije, kontinuirano provođenje aktivnosti na usavršavanju potrebnih znanja i vještina, stvaranje okružja poticajnog za razvoj i primjenu inovacija, te snažnije i konkretnije povezivanje znanstvenih institucija i gospodarskih subjekata unutar drvne industrije neke su od mogućih mjera za povećanje konkurentnosti.

U suvremenim tržišnim uvjetima konkurentnost ima sve veću korelativnost sa sposobnostima pojedinih regionalnih i lokalnih zajednica da povežući vlastite posebnosti, kvalitetu i dostupnost lokalnih resursa, te znanja osiguraju široku prepoznatljivost regionalnih i lokalnih industrijskih i ukupnih gospodarskih outputa, te vlastitu konkurentsku poziciju na čim je moguće širem udjelu u ukupnom svjetskom tržištu. Promatrano kroz prizmu drvne industrije uočljiva je njena uklopivost u ove okvire tržišne konkurentnosti, a u postizanju tih ciljeva od presudne je važnosti sustavno provođenje mjera usmjerenih na podizanje kvalitete ljudskih potencijala, a te mjere spadaju u domenu zadaća svih dionika: od državnih i obrazovnih institucija, preko lokalnih i regionalnih vlasti, do samih drvoprerađivača i ostalih industrijskih subjekata u povezanosti i sa privatnim obrazovnim subjektima.

Državne, regionalne i lokalne vlasti, a posebice obrazovne institucije neophodno, moraju pridonijeti povećanju kvalitete ljudskih potencijala, ali za potpuni uspjeh procesa potrebno je i da sami poslovni subjekti uvide potrebu korištenja ljudskih potencijala sa visokim stupnjem obrazovanja i pokrenu proizvodnju koja će ih angažirati u funkciji proizvodnje proizvoda visokog stupnja finalizacije sa značajnim udjelom dodane vrijednosti, te postizanja međunarodne prepoznatljivosti i tržišne konkurentnosti.

2. O STUDIJI

Studija "Razvoj drvne industrije Primorsko-goranske županije utemeljen na znanju" ima kao temeljni cilj analizirati postojeće stanje drvne industrije Primorsko-goranske županije u ovisnosti o najvažnijem ekonomskom potencijalu 21. stoljeća – ljudskom potencijalu. Analiza je provedena s obzirom na odabrane ekonomsko-financijske pokazatelje i pokazatelje obrazovanosti zaposlenih u drvnj industriji.

Poznato je kako je u strukturi gospodarstva Primorsko-goranske županije industrija tradicionalno imala dominantnu ulogu, a obrazovna struktura stanovništva bila je iznad hrvatskog prosjeka. Drvna industrija kao dio ukupne prerađivačke industrije imala je značajnu ulogu. S obzirom na iskustva razvijenih tržišnih ekonomija za pretpostaviti je kako će budući razvoj hrvatskog gospodarstva, a time i Primorsko-goranske županije, uvelike ovisiti o brzini i kvaliteti promjena u industrijskoj proizvodnji. Tradicionalno iznimno važna drvna industrija, u Primorsko-goranskoj županiji i danas ima značajnu ulogu u gospodarstvu i prerađivačkoj industriji, te je njen razvoj u skladu sa suvremenim konceptima industrijskog razvoja, a utemeljen na snazi ljudskih potencijala, od velikog gospodarskog značaja za čitavu Županiju, a i cijelu Hrvatsku. Povećanje konkurentnosti drvne industrije, kako na razini Hrvatske, tako i Primorsko-goranske županije, neće biti moguće ostvariti na zadovoljavajući način bez značajnih kvalitativnih promjena u domeni ljudskih potencijala, posebice u obrazovnoj strukturi zaposlenih u industrijskim poduzećima.

Polazeći od takvih spoznaja, kao najvažniji ciljevi ove studije ističu se:

- 1) analiza ekonomsko-financijskog stanja drvne industrije Primorsko-goranske županije,
- 2) analiza obilježja obrazovne strukture zaposlenih u drvnj industriji Primorsko-goranske županije,
- 3) analiza mišljenja poslovođstva vodećih industrijskih tvrtki iz sektora drvne industrije Primorsko-goranske županije o ključnim čimbenicima znanja u funkciji razvoja drvne industrije,
- 4) preporuke za povećanje kvalitete ljudskih potencijala kao generatora konkurentnosti drvne industrije Primorsko-goranske županije.

Analize su napravljene za zadnje tri godine za koje postoje dostupni agregirani podaci, a to su 2005., 2006. i 2007. godina. U istraživanje su uključeni poslovni subjekti koji su u sustavu poreza na dobit.

S obzirom da je u odabranim godinama vrijedila Nacionalna klasifikacija djelatnosti iz 2002. godine, u ovoj je studiji za potrebe analize također korištena ta klasifikacija.

U ovoj studiji u drvnu industriju uključeno je 8 skupina iz ukupno triju potpodručja prema NKD 2002.:

- **Iz potpodručja DD (Prerada drva i proizvodi od drva)**
 - 1.) DD 20.1 (Proizvodnja piljene građe; impregnacija drva)
 - 2.) DD 20.2 (Proizvodnja furnira; proizvodnja šperploča, panel-ploča, ploča iverica i drugih panela i ploča)
 - 3.) DD 20.3 (Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata)
 - 4.) DD 20.4 (Proizvodnja ambalaže od drva)
 - 5.) DD 20.5 (Proizvodnja ostalih proizvoda od drva; proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala)
- **Iz potpodručja DE (Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira; izdavačka i tiskarska djelatnost)**
 - 6.) DE 21.1 (Proizvodnja celuloze, papira i kartona)
 - 7.) DE 21.2 (Proizvodnja proizvoda od papira i kartona)
- **Iz potpodručja DN (Ostala prerađivačka industrija, d. n.)**
 - 8.) DN 36.1 (Proizvodnja namještaja)

Kada su analize rađene prema skupinama unutar sam drvne industrije Primorsko goranske županije skupine DD 20.2 i DD 20.4 nisu analizirane iz razloga što u promatranim godinama u ovim skupinama djelatnosti nije bilo poduzeća.

U ekonomsko-financijskoj analizi odabrani pokazatelji drvne industrije su uspoređivani s ukupnom prerađivačkom industrijom i sa ukupnim gospodarstvom kako na razini Primorsko-goranske županije, tako i na razini Republike Hrvatske.

U analizi obrazovne strukture zaposlenih razvijena je vlastita metodologija za potrebe ove studije na način da su podaci o razinama obrazovanja agregirani u 3 razine:

1. razina = osnovno, NKV, PKV
2. razina = srednje, KV, VKV
3. razina = više i visoko (u što spadaju i magistri i doktori znanosti).

Za potrebe ove studije provedeno je i terensko istraživanje putem Upitnika i usmenih intervju s članovima posloводства odabranih industrijskih poduzeća iz drvne industrije Primorsko-goranske županije.

Izradu ove studije kao potporne institucije potpomogle su:

- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
- Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Rijeka

3. EKONOMSKE PERFORMANSE DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

U strukturi gospodarstva i industrije Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije, prema prosjeku u razdoblju 2005. – 2007. godine, prema kriteriju ukupne zaposlenosti gospodarstvo Primorsko-goranske županije sudjeluje sa 7,04% u gospodarstvu Republike Hrvatske, a prerađivačka industrija Županije sa 6,41% u prerađivačkoj industriji Hrvatske, dok drvna industrija Županije sudjeluje sa čak 9,39% u ukupnoj hrvatskoj drvnoj industriji. Promatrajući gospodarstvo Županije vidljivo je da drvna industrija obuhvaća 4,42% ukupno zaposlenih u gospodarstvu Županije, odnosno 16,19% od ukupno zaposlenih u prerađivačkoj industriji Županije (Tablica 1).

Analizirajući kategoriju prosječnih ukupnih prihoda u istome razdoblju uočljivo je kako županijsko gospodarstvo ostvaruje 5,69% od ukupnog prihoda poduzeća Republike Hrvatske, dok prerađivačka industrija ostvaruje 4,95% od ukupnog prihoda prerađivačke industrije Županije. Promatrajući drvnu industriju Županije primjetno je kako ona ostvaruje 9,62% od ukupnog prihoda drvne industrije Hrvatske, odnosno svega 2,61% ukupnog prihoda županijskog gospodarstva i 11,56% ukupnog prihoda prerađivačke industrije Županije.

Prema kriteriju prosječne investicijske aktivnosti u istom razdoblju županijsko gospodarstvo sudjeluje sa 5,09% u ukupnom hrvatskom gospodarstvu, a prerađivačka industrija Županije sa samo 3,66% u ukupnoj hrvatskoj prerađivačkoj industriji. Drvna pak industrija Primorsko-goranske županije sudjeluje sa 10,11% u ukupnoj hrvatskoj drvnoj industriji, odnosno sa 2,10% u županijskom gospodarstvu i 15,79% u prerađivačkoj industriji Županije.

S obzirom na tradicionalnu izvoznost orijentiranost drvne industrije, te analizirajući prosječne vrijednosti izvoza u istom razdoblju može se zaključiti kako gospodarstvo Primorsko-goranske županije sudjeluje sa 6,60% u ukupnom gospodarstvu Republike Hrvatske dok županijska prerađivačka industrija sa samo 3,66% u ukupnoj hrvatskoj prerađivačkoj industriji. Drvna industrija županije sudjeluje sa čak 12,77% u ukupnom izvozu hrvatske drvne industrije, odnosno sa čak 7,77% u ukupnom županijskom izvozu gospodarstva i sa 14,62% u ukupnom izvozu prerađivačke industrije županije.

Zaokružujući vanjskotrgovinske odnose bitno je promotriti i kategoriju uvoznih aktivnosti. Prema prosječnoj vrijednosti izvoza u promatranom razdoblju 2005. – 2007. godine ukupno županijsko gospodarstvo sudjeluje sa 4,47% u ukupnom uvozu svih hrvatskih tvrtki, a prerađivačka industrija Županije sa 3,71% u uvozu hrvatske prerađivačke industrije. Drvna industrija Primorsko-goranske županije uvozi 8,55% od ukupnog uvoza hrvatske drvne industrije, te 2,71% od ukupnog uvoza županijskog gospodarstva i 7,98% od ukupnog uvoza županijske prerađivačke industrije.

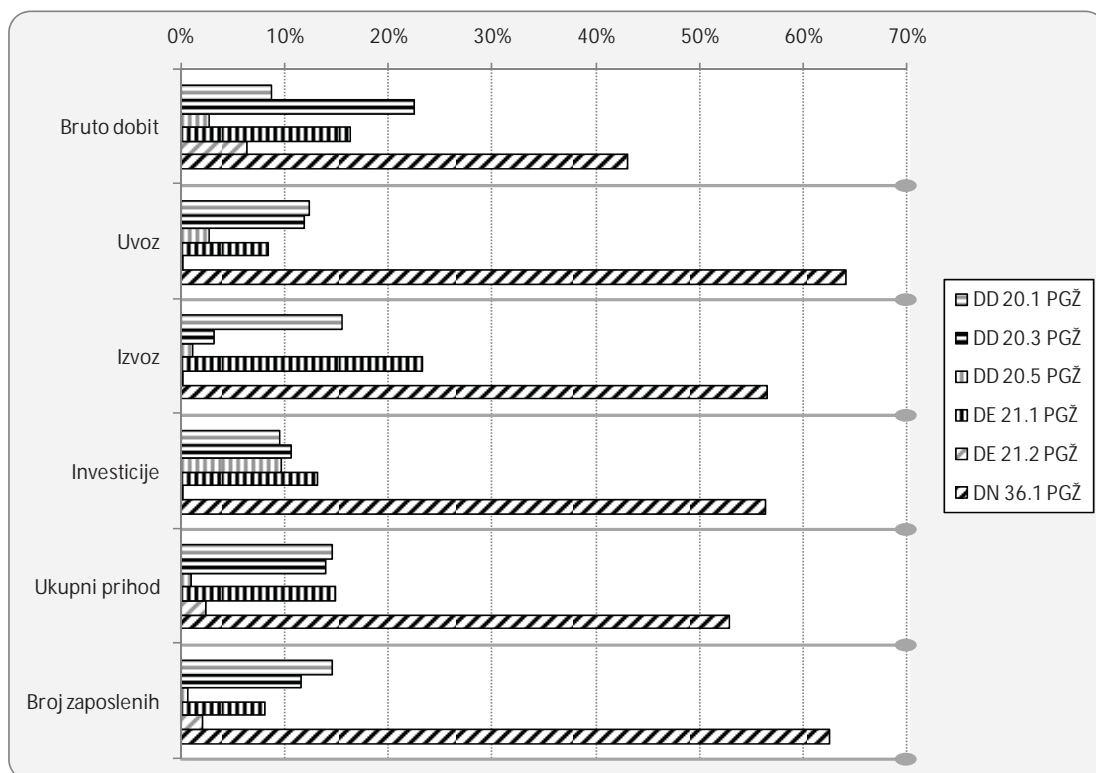
Rezultanta ovakvih ekonomskih aktivnosti promatrana kroz ostvarenu prosječnu bruto dobit u razdoblju 2005. – 2007. godine prikazuje kako gospodarstvo Primorsko-goranske županije ostvaruje 4,67% ukupne bruto dobiti hrvatskog gospodarstva, a prerađivačka industrija županije 3,59% bruto dobiti hrvatske prerađivačke industrije. Drvna industrija Primorsko-goranske županije ostvaruje 7,98% od ukupne bruto dobiti drvne industrije Hrvatske, odnosno svega 1,71% ukupne bruto dobiti županijskog gospodarstva i 9,04% bruto dobiti županijske prerađivačke industrije.

Tablica 1: Prosjek u razdoblju 2005. – 2007. godine (u '000 kn)

	Broj zaposlenih	%	Ukupni prihod	%	Investicije	%	Izvoz	%	Uvoz	%	Bruto dobit	%
Ukupno gospodarstvo RH	874.625	100,00%	590.409.384	100,00%	66.624.565	100,00%	81.808.677	100,00%	126.879.167	100,00%	37.570.529	100,00%
Ukupno gospodarstvo PGŽ	61.590	7,04%	33.598.166	5,69%	3.390.949	5,09%	5.398.703	6,60%	5.669.725	4,47%	1.756.047	4,67%
Prerađivačka industrija RH	262.205	100,00%	153.426.948	100,00%	12.288.510	100,00%	47.628.701	100,00%	51.867.352	100,00%	9.225.024	100,00%
Prerađivačka industrija PGŽ	16.818	6,41%	7.596.476	4,95%	450.155	3,66%	2.871.305	6,03%	1.923.794	3,71%	331.331	3,59%
Drvena industrija RH	28.998	100,00%	9.133.214	100,00%	702.900	100,00%	3.286.896	100,00%	1.795.695	100,00%	375.227	100,00%
Drvena industrija PGŽ	2.722	9,39%	878.448	9,62%	71.074	10,11%	419.739	12,77%	153.547	8,55%	29.958	7,98%
Ukupno gospodarstvo PGŽ	61.590	100,00%	33.598.166	100,00%	3.390.949	100,00%	5.398.703	100,00%	5.669.725	100,00%	1.756.047	100,00%
Drvena industrija PGŽ	2.722	4,42%	878.448	2,61%	71.074	2,10%	419.739	7,77%	153.547	2,71%	29.958	1,71%
Prerađivačka industrija PGŽ	16.818	100,00%	7.596.476	100,00%	450.155	100,00%	2.871.305	100,00%	1.923.794	100,00%	331.331	100,00%
Drvena industrija PGŽ	2.722	16,19%	878.448	11,56%	71.074	15,79%	419.739	14,62%	153.547	7,98%	29.958	9,04%
Drvena industrija PGŽ	2.722	100,00%	878.448	100,00%	71.074	100,00%	419.739	100,00%	153.547	100,00%	29.958	100,00%
DD 20.1 PGŽ	399	14,67%	129.194	14,71%	6.853	9,64%	65.549	15,62%	19.042	12,40%	2.653	8,85%
DD 20.3 PGŽ	316	11,60%	122.831	13,98%	7.598	10,69%	13.565	3,23%	18.416	11,99%	6.761	22,57%
DD 20.5 PGŽ	21	0,78%	8.795	1,00%	6.925	9,74%	5.048	1,20%	4.361	2,84%	807	2,69%
DE 21.1 PGŽ	223	8,20%	131.025	14,92%	9.399	13,22%	98.161	23,39%	13.028	8,48%	4.888	16,32%
DE 21.2 PGŽ	57	2,11%	22.107	2,52%	177	0,25%	66	0,02%	219	0,14%	1.908	6,37%
DN 36.1 PGŽ	1.705	62,64%	464.496	52,88%	40.122	56,45%	237.349	56,55%	98.480	64,14%	12.940	43,19%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ulazeći analitički dublje u strukturu drvne industrije Primorsko-goranske županije uočljivo je kako prema kriteriju prosječnog broja zaposlenih u razdoblju 2005. – 2007. godine skupina DD 20.1 (Proizvodnja piljene građe; impregnacija drva) sudjeluje sa 14,67% u ukupnom broju zaposlenih u županijskoj drvenoj industriji, a skupina DD 20.3 (Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata) sudjeluje sa 11,60%, skupina DD 20.5 (Proizvodnja ostalih proizvoda od drva; proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala) sudjeluje sa 0,78%, skupina DE 21.1 (Proizvodnja celuloze, papira i kartona) sudjeluje sa 8,20%, skupina DE 21.2 (Proizvodnja proizvoda od papira i kartona) sudjeluje sa 2,11%, dok je najzastupljenija skupina DN 36.1 (Proizvodnja namještaja) koja sudjeluje sa čak 62,64% u ukupnoj zaposlenosti županijske drvne industrije (Tablica 1 i Grafikon 1).

Grafikon 1: Struktura drvne industrije PGŽ prema djelatnostima – prosjek u razdoblju 2005. – 2007. godina

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizom kategorije prosječnih ukupnih prihoda u promatranom vremenskom razdoblju dolazi se do zaključka kako skupina DD 20.1 sudjeluje sa 14,71% u ukupnim prihodima županijske drvne industrije, skupina DD 20.3 ima udio od 13,98%, skupina DD 20.5 sudjeluje sa 1,00%, skupina DE 21.1 sudjeluje sa čak 14,92%, skupina DE 21.2 ima udio u visini 2,52%, dok skupina 36.1 sudjeluje sa 52,88%.

Prosjeke razine investicijske aktivnosti u promatranom razdoblju pokazuje kako je skupina DD 20.1 imala udio od 9,64%, skupina DD 20.3 sudjelovala je sa 10,69%, skupina DD 20.5 participirala je sa čak 9,74%, skupina DE 21.1 sa 13,22%, skupina DE 21.2 sa 0,25%, a skupina DN 36.1 imala je udio od 56,45% u ukupnim investicijama drvne industrije Primorsko-goranske županije.

U analizi kategorije razine izvozne aktivnosti mjereno kroz prosječni prihod od izvoza u promatranom razdoblju skupina DD 20.1 sudjeluje sa 15,62%, DD 20.3 sa samo 3,23%, DD 20.5 sa 1,20%, DE 21.1 sa čak 23,39%, DE 21.2 sa 0,02%, a skupina DN 36.1 sudjeluje sa 56,55% u ukupnom izvozu županijske drvne industrije.

Uvozna komponenta vanjskotrgovinskih odnosa pokazuje da u kategoriji prosječne visine uvoza u razdoblju 2005. – 2007. godina skupina DD 20.1 sudjeluje sa 12,40%, DD 20.3 sa 11,99%, DD 20.5 sa 2,84%, DE 21.1 sa 8,48%, DE 21.2 sa 0,14% te DN 36.1 sa 64,14% u ukupnom uvozu sektora drvne industrije Županije.

Analiza prosječne bruto dobiti u promatranom vremenskom periodu ukazuje na strukturu u kojoj skupina DD 20.1 sudjeluje sa 8,85%, DD 20.3 sa 22,57%, DD 20.5 sa 2,69%, DE 21.1 sa 16,32%, DE 21.2 sa 6,37%, te DN 36.1 sa samo 43,19% u prosječnoj ukupnoj ostvarenoj bruto dobiti u drvne industrije Primorsko-goranske županije.

U strukturi prema veličini poduzeća, u kojoj su poduzeća klasificirana prema Zakonu o računovodstvu, vidljiva je značajna sličnost sa ukupnom strukturom hrvatskog gospodarstva u kojem u 2007. godini preko 99% čine mala i srednja poduzeća, a samo 0,57% otpada na velika poduzeća. Situacija u gospodarstvu Primorsko-goranske županije još je lošija po velika poduzeća koja zauzimaju samo 0,39% ukupnog županijskog gospodarstva u 2007. godini. (Tablica 2)

Tablica 2: Struktura gospodarstva prema veličini poduzeća u periodu 2005. – 2007. godina

	2005.			2006.			2007.		
	Malo	Srednje	Veliko	Malo	Srednje	Veliko	Malo	Srednje	Veliko
Ukupno gospodarstvo RH	94,44%	4,08%	1,48%	97,51%	1,91%	0,58%	97,53%	1,90%	0,57%
Prerađivačka industrija RH	89,77%	6,93%	3,29%	94,25%	4,35%	1,39%	94,35%	4,27%	1,38%
Drvena industrija RH	90,45%	6,85%	2,71%	94,60%	4,66%	0,74%	94,69%	4,54%	0,77%
Ukupno gospodarstvo PGŽ	95,49%	3,49%	1,02%	98,07%	1,53%	0,40%	98,24%	1,37%	0,39%
Prerađivačka industrija PGŽ	90,91%	6,69%	2,40%	95,25%	3,68%	1,07%	95,81%	3,19%	0,99%
Drvena industrija PGŽ	90,20%	5,88%	3,92%	93,81%	5,31%	0,88%	94,12%	5,04%	0,84%
DD 20.1 PGŽ	89,66%	6,90%	3,45%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
DD 20.3 PGŽ	90,00%	10,00%	0,00%	95,83%	4,17%	0,00%	95,24%	4,76%	0,00%
DD 20.5 PGŽ	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
DE 21.1 PGŽ	80,00%	0,00%	20,00%	83,33%	16,67%	0,00%	85,71%	14,29%	0,00%
DE 21.2 PGŽ	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%
DN 36.1 PGŽ	86,21%	6,90%	6,90%	82,76%	13,79%	3,45%	83,87%	12,90%	3,23%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Prerađivačka industrija na razini Republike Hrvatske ima udio velikih poduzeća od 1,38% dok na razini Primorsko-goranske županije taj udio iznosi 0,99% u 2007. godini.

Potrebno je naglasiti kako se analizirajući trendove u razdoblju 2005. – 2007. godine uviđa znatan pad udjela velikih poduzeća kako u ukupnom gospodarstvu, tako i na razini prerađivačke industrije.

Takvi trendovi očituju se i u drvnjoj industriji koja, promatrano na razini Hrvatske, u 2005. godini ima udio od 2,71% velikih poduzeća, a u 2007. godini taj udio pada na samo 0,77%. Drvena industrija Primorsko-goranske županije u 2005. godini bilježio udio velikih poduzeća od čak 3,92% da bi u 2006. godini taj broj pao na 0,88%, a u 2007. godini čak na 0,84%.

U cjelokupnome gospodarstvu, pa tako i u drvnome sektoru, prisutan je trend smanjenja broja velikih poduzeća, a povećanja broja malih i srednjih poduzeća. Moguće je govoriti o dominantnom udjelu malih i srednjih poduzeća na uštrb velikih, a takva struktura predstavlja i svojevrsna ograničenja, posebice u pogledu izvoznih plasmana, ekonomije obujma i produktivnosti povezane sa mogućnostima institucionalnog udruživanja i suradnje u funkciji razvoja ljudskih potencijala sukladno potrebama industrije i njenog razvoja.

3.1. Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom

U analizi produktivnosti rada mjerenoj kroz ostvareni ukupni prihod po zaposlenom u razdoblju 2005. – 2007. godine na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske došlo je do rasta po prosječnoj godišnjoj stopi od 6,20%, dok gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi rast ove veličine po godišnjoj stopi od 5,49%.

U prerađivačkoj industriji Hrvatske taj rast je iznosio 6,37%, a na razini županijske prerađivačke industrije 6,07%.

U sektoru drvne industrije na razini Hrvatske uočljivo je povećanje po godišnjoj stopi od 7,23%, dok županijska drvna industrija bilježi kretanje po stopi od čak 8,13% što je za 12% više od one na razini hrvatske drvne industrije, odnosno čak za 31% više od ukupnog hrvatskog gospodarstva i 48% više od stope rasta županijskog ukupnog gospodarstva. (Tablica 3 i Grafikon 2)

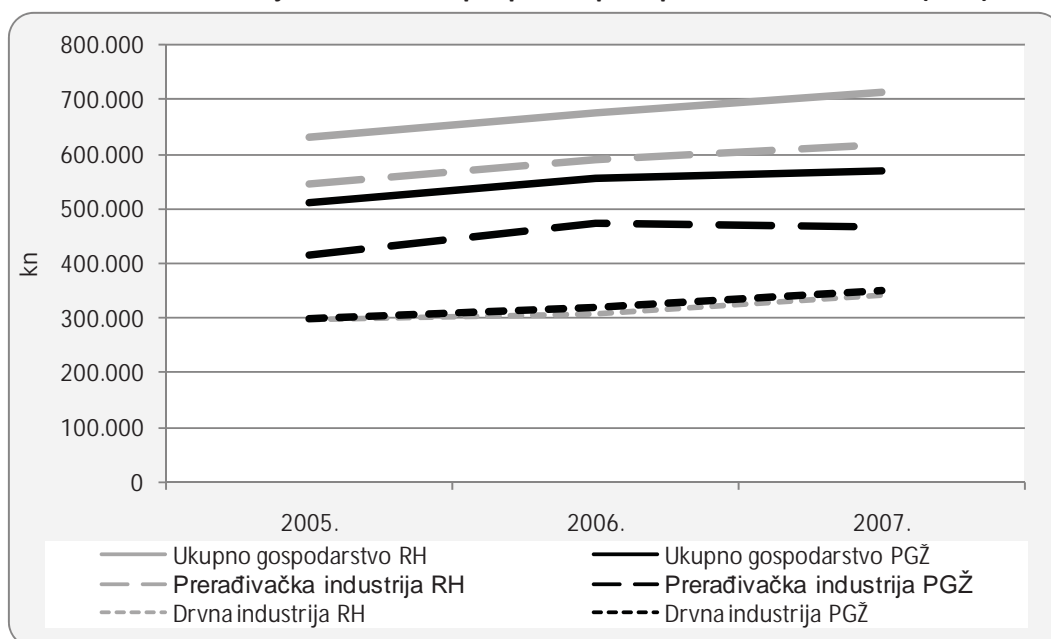
Tablica 3: Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	631.703	677.095	712.432	6,20%
	PGŽ	510.240	555.810	567.827	5,49%
Prerađivačka industrija					
	RH	545.812	589.839	617.554	6,37%
	PGŽ	414.566	473.737	466.401	6,07%
Drvna industrija					
	RH	296.288	306.221	340.671	7,23%
	PGŽ	299.069	319.500	349.645	8,13%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ipak, ovako mjerena produktivnost rada izražena u apsolutnim veličinama u drvnoj industriji Hrvatske više je od 50% manja od produktivnosti ukupnog hrvatskog gospodarstva, a na razini županije je za 42% - 39% manja od one na razini županijskog ukupnog gospodarstva. Županijska drvna industrija u svim promatranim godinama ima veću produktivnost od one na razini državne drvne industrije.

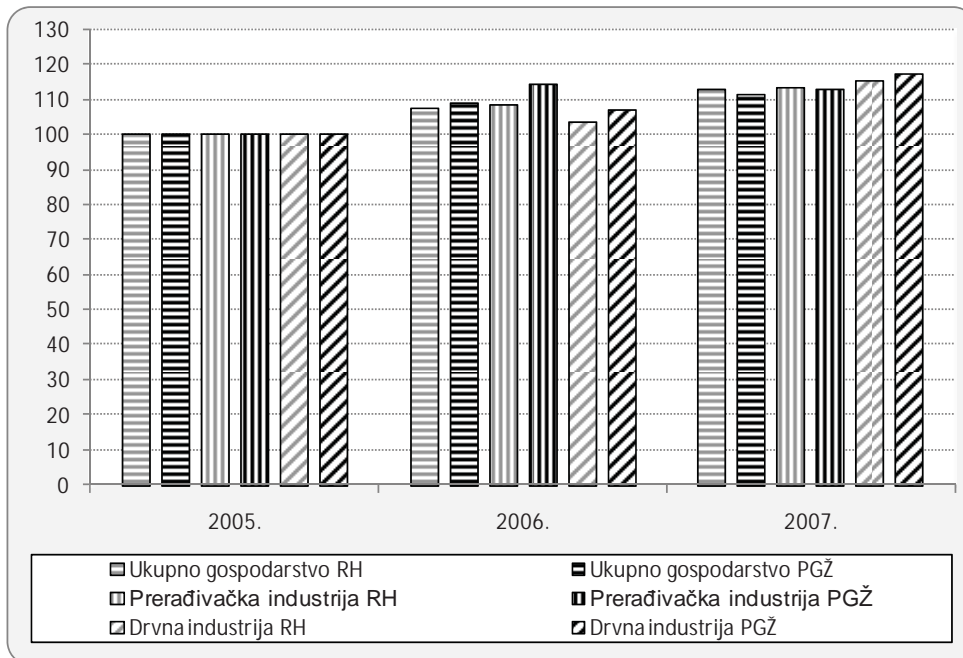
Grafikon 2: Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Znatno brži rast produktivnosti rada drvne industrije u promatranom razdoblju svakako je pokazatelj koji ohrabruje, no apsolutne veličine produktivnosti znatno su ispod prosjeka gospodarstva. To je jednim dijelom posljedica toga što je drvna industrija uvelike radno intenzivna industrija, no poboljšanjem tehnoloških kapaciteta i povećanjem obrazovanosti radne snage moguće je ostvarivati više razine produktivnosti. Takva kretanja uočljiva su i na prikazu baznih indeksa produktivnosti rada (Grafikon 3).

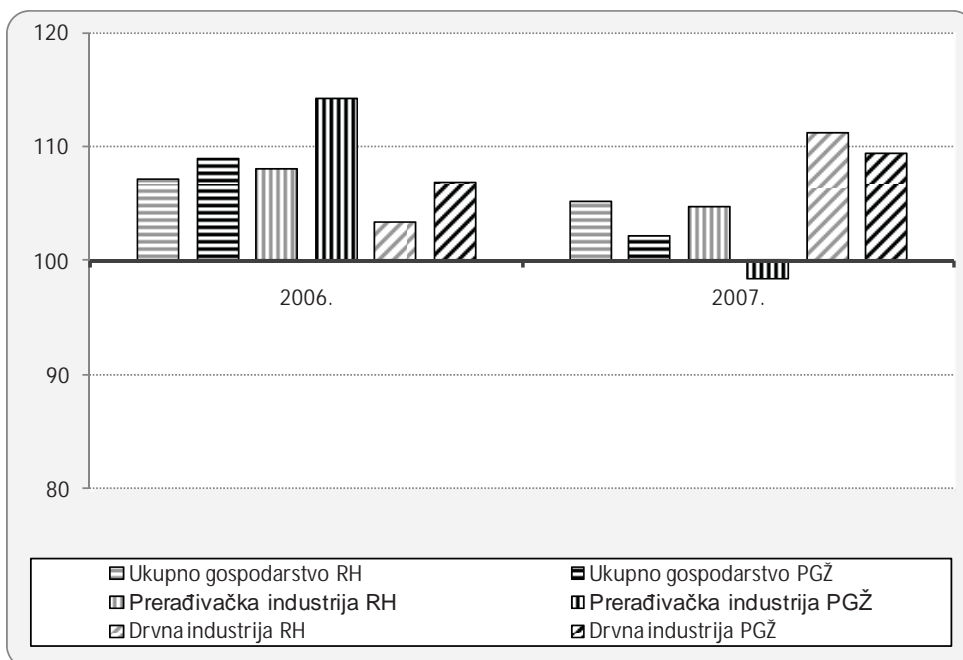
Grafikon 3: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja u sektoru županijske prerađivačke industrije vidljivo je znatno povećanje u 2006. godini u odnosu na prethodnu godinu, no u 2007. godini dolazi do pada, dok županijska i cjelokupna hrvatska drvna industrija bilježe rast i u 2006. i još više u 2007. godini u odnosu na prethodne godine. (Grafikon 4)

Grafikon 4: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ulazeći u strukturnu analizu unutar same drvne industrije na razini Republike Hrvatske brzinom rasta produktivnosti rada ističe se skupina DD 20.5 sa godišnjom stopom rasta od 18,12%, dok na županijskoj razini ova skupina bilježi pad po stopi od 9,80% posto. U županiji najbrži rast bilježi skupina DE 21.2 i to po stopi od 37,09%. (Tablica 4, Grafikoni 5 i 6)

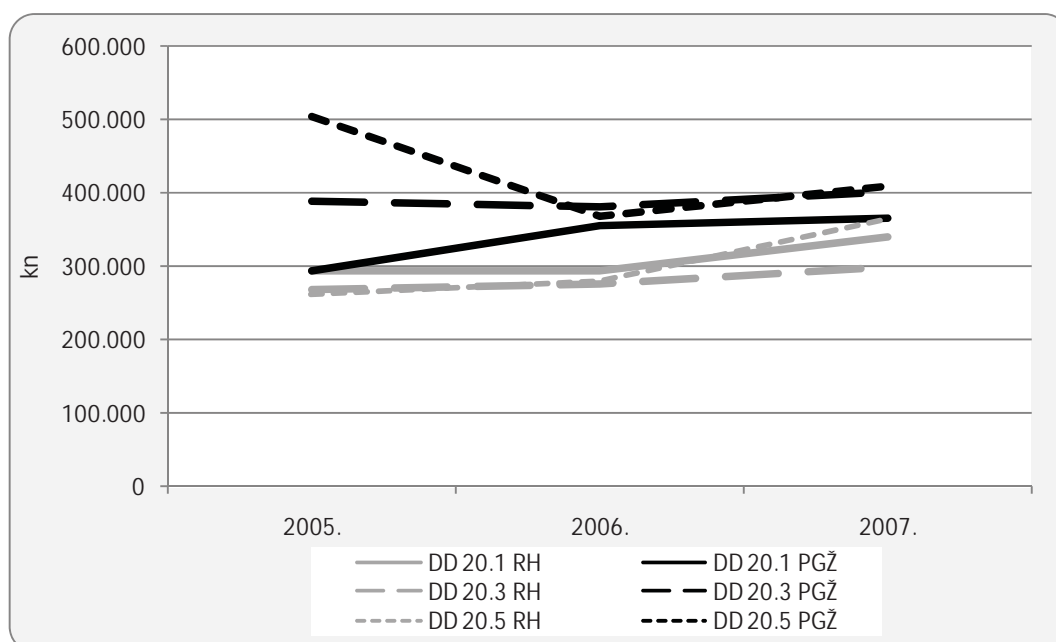
Tablica 4: Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom u drvnj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	292.247	292.872	339.636	7,80%
	PGŽ	292.716	354.429	364.982	11,66%
DD 20.3					
	RH	266.957	275.148	298.341	5,71%
	PGŽ	387.077	379.675	401.458	1,84%
DD 20.5					
	RH	261.690	280.612	365.140	18,12%
	PGŽ	503.062	367.723	409.276	-9,80%
DE 21.1					
	RH	503.101	487.619	535.989	3,22%
	PGŽ	521.156	572.478	665.816	13,03%
DE 21.2					
	RH	397.283	393.483	532.117	15,73%
	PGŽ	288.049	382.996	541.327	37,09%
DN 36.1					
	RH	248.618	272.903	285.921	7,24%
	PGŽ	247.326	271.247	293.750	8,98%

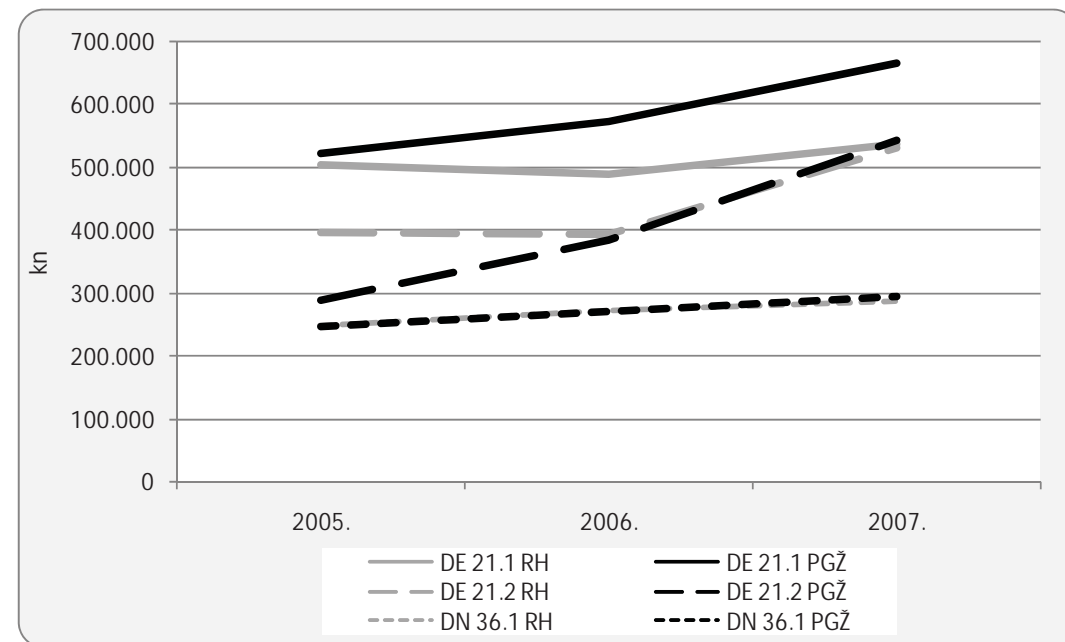
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Izraženo apsolutnim veličinama najveće produktivnosti rada i na razini Županije i na razini Hrvatske ostvaruje skupina DE 21.1. Županijska drvna industrija u svim analiziranim skupinama ostvaruje veće produktivnosti rada od drvne industrije promatrane na razini Hrvatske.

Grafikon 5: Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

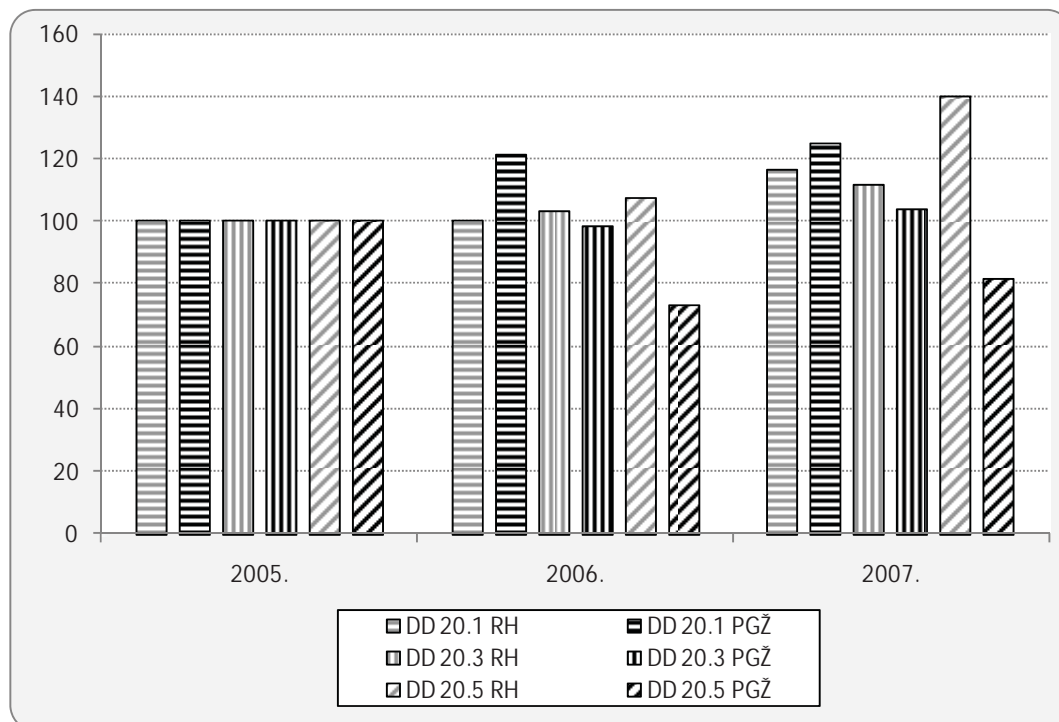

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 6: Produktivnost rada mjerena kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

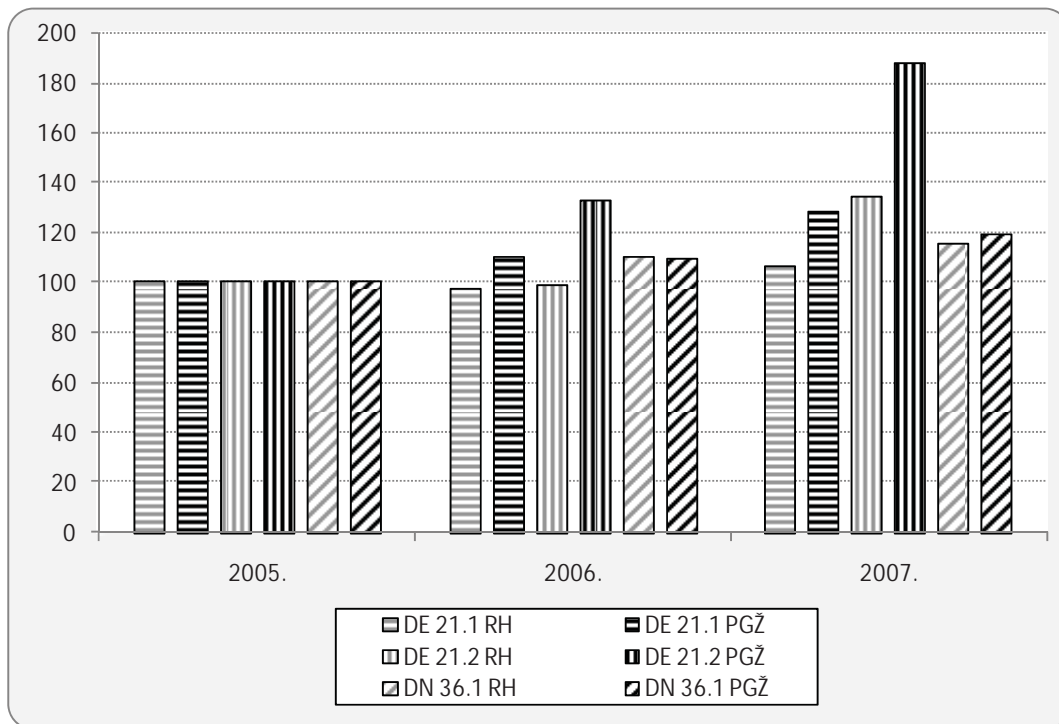
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ovakva kretanja produktivnosti rada te intenzitet promjene u odnosu na 2005. godinu mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa promatrajući 2005. godinu kao baznu. (Grafikoni 7 i 8).

Grafikon 7: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100 kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

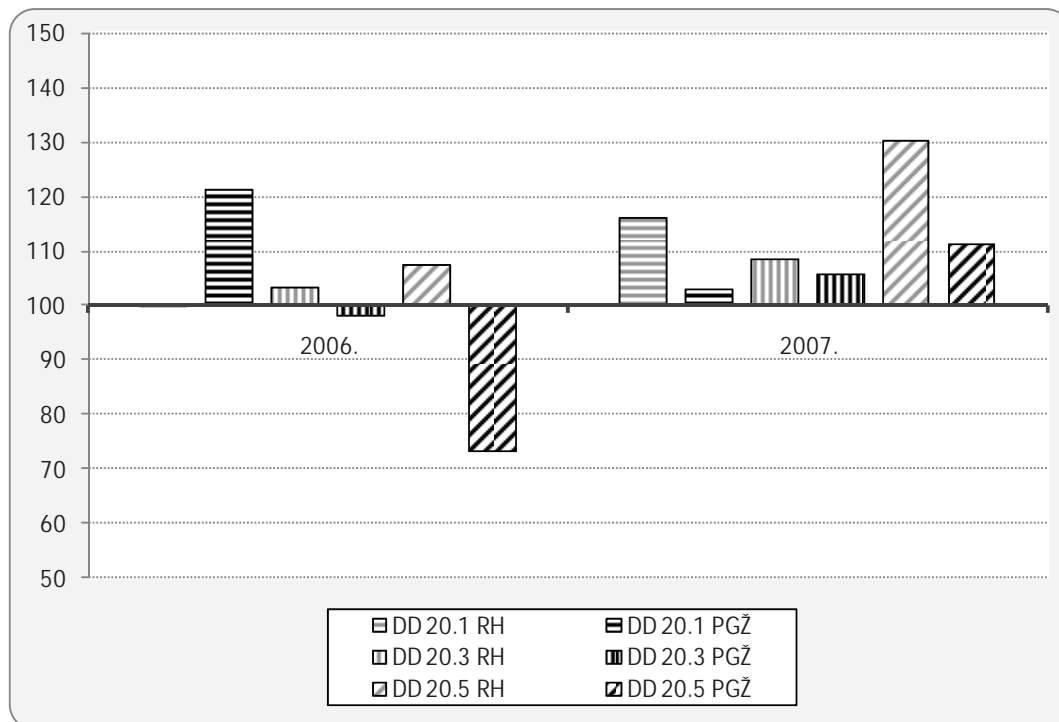
Grafikon 8: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

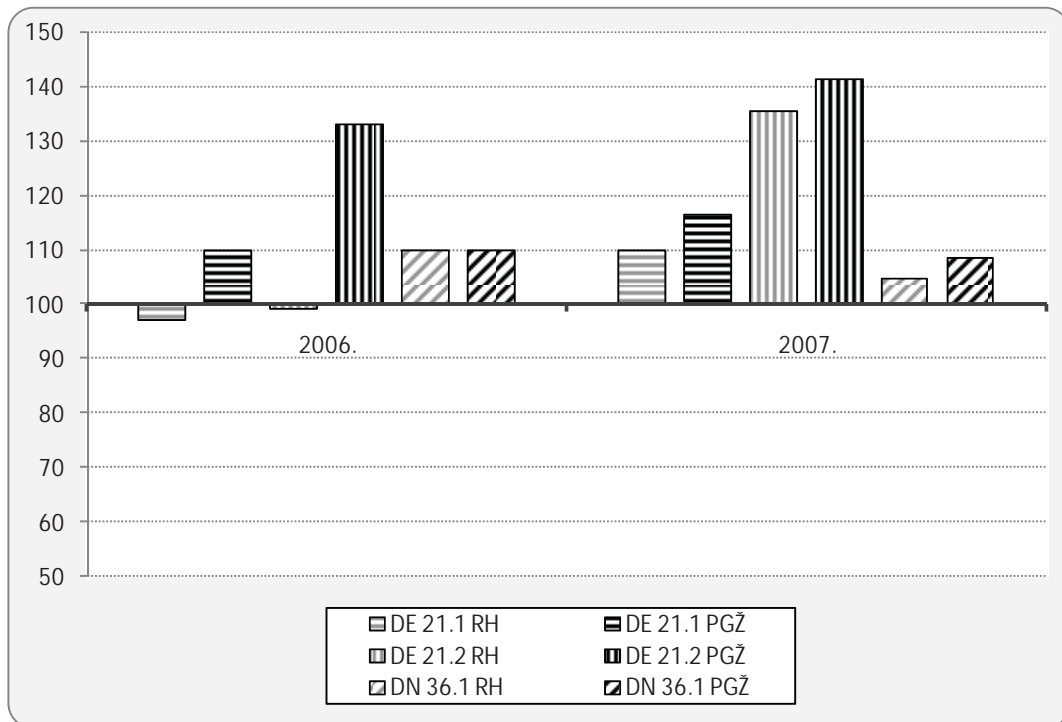
Analizirajući verižne indekse kretanja produktivnosti rada po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije vidljivo je kretanje produktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. Posebice se ističe intenzitet rasta skupine DE 21.2 unutar Županije. (Grafikoni 9 i 10)

Grafikon 9: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 10: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz ukupni prihod po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

3.2. Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom

U analizi produktivnosti rada mjerenoj kroz bruto dobit po zaposlenom djelatniku u razdoblju 2005. – 2007. godine na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske došlo je do rasta po prosječnoj godišnjoj stopi od 10,33%, dok gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi rast ove veličine po godišnjoj stopi od 14,47%.

U prerađivačkoj industriji Hrvatske taj rast je iznosio 9,77%, a na razini županijske prerađivačke industrije 9,84%.

U sektoru drvne industrije na razini Republike Hrvatske uočljivo je povećanje po godišnjoj stopi od čak 33,38%, dok županijska drvna industrija bilježi povećanje po godišnjoj stopi od 9,64% što je za 71% manje od one na razini hrvatske drvne industrije, odnosno za 7% manje od ukupnog hrvatskog gospodarstva i 33% manje od stope rasta županijskog ukupnog gospodarstva. (Tablica 5 i Grafikon 11)

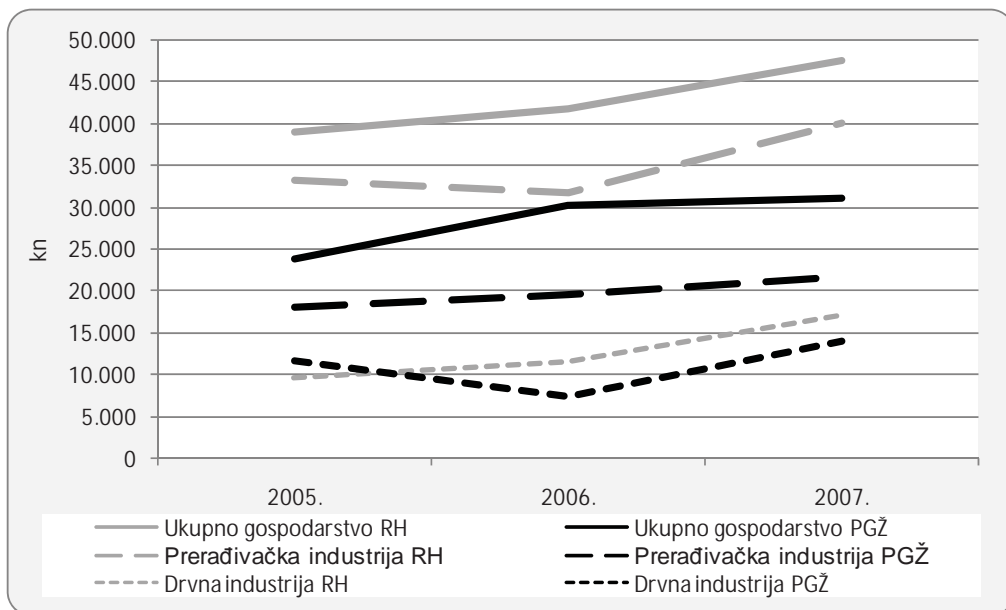
Tablica 5: Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	39.078	41.801	47.566	10,33%
	PGŽ	23.760	30.302	31.136	14,47%
Prerađivačka industrija					
	RH	33.322	31.813	40.154	9,77%
	PGŽ	17.947	19.459	21.652	9,84%
Drvna industrija					
	RH	9.663	11.676	17.189	33,38%
	PGŽ	11.675	7.273	14.034	9,64%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ipak, produktivnost rada ovako mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom izražena u apsolutnim veličinama u drvnoj industriji Hrvatske gotovo je 4 puta manja od produktivnosti ukupnog hrvatskog gospodarstva, a na razini županije je za oko 50% manja od one na razini županijskog ukupnog gospodarstva. Županijska drvna industrija je u 2005. godini imala produktivnost mjerenu kroz bruto dobit po zaposlenom veću od one na razini državne drvne industrije, a u 2006. i 2007. godini je ona manja od produktivnosti ukupne hrvatske drvne industrije.

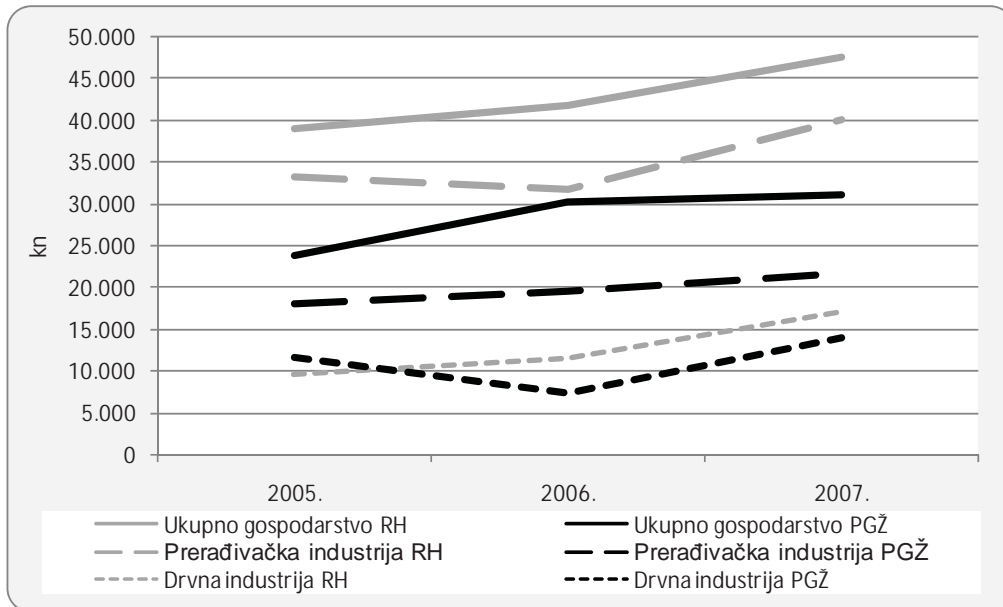
Grafikon 11: Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Znatno brži rast produktivnosti rada hrvatske drvne industrije u promatranom razdoblju svakako je dobar pokazatelj njenoga razvoja, no zabrinjavajuće je zaostajanje županijske drvne industrije. Apsolutne veličine produktivnosti drvne industrije znatno su ispod prosjeka gospodarstva i na državnoj i na razini Županije. Radna intenzivnost drvnog sektora snažan je faktor generiranja nižih razina produktivnosti, no unapređenjem i modernizacijom tehničko-tehnoloških kapaciteta, te povećanjem konkurentnosti kroz podizanje razine obrazovanosti radnika moguće je ostvarivati više razine produktivnosti. Kretanja produktivnosti mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom grafički su prikazana kroz bazne indekse produktivnosti. (Grafikon 12)

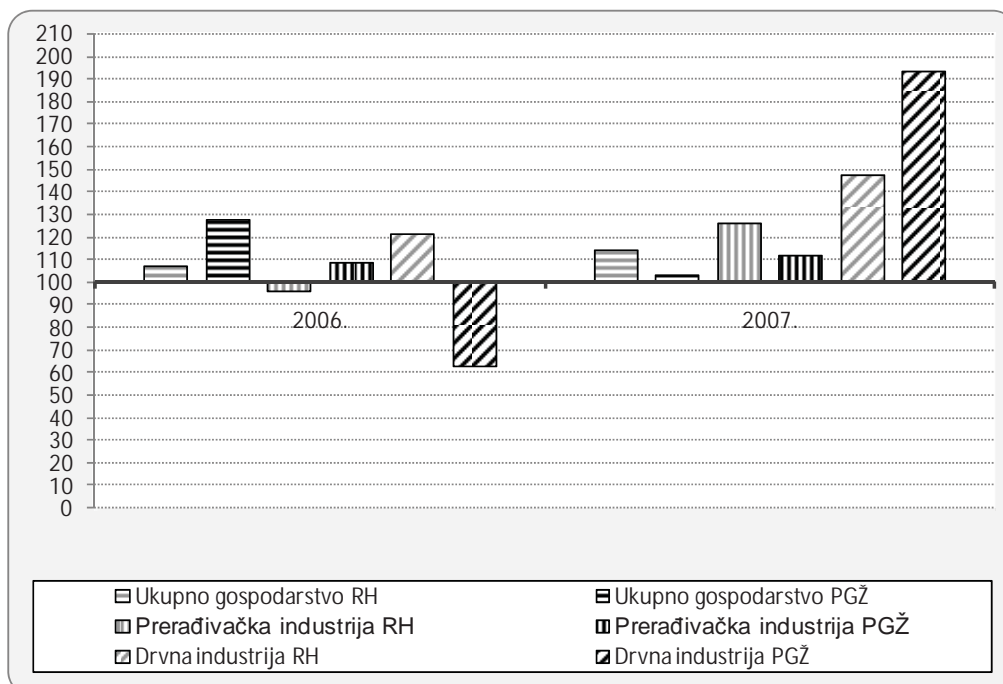
Grafikon 12: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja u sektoru županijske drvne industrije vidljivo je znatno povećanje u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, a u 2006. godini je čak zabilježeno znatno smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Promatrajući cjelokupnu hrvatsku drvnu industriju vidljivo je kako ona bilježi rast i u 2006. i još više u 2007. godini u odnosu na prethodne godine. (Grafikon 13)

Grafikon 13: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ulazeći u strukturnu analizu unutar same drvne industrije, na razini Republike Hrvatske brzinom rasta produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom ističe se skupina DE 21.1 sa godišnjom stopom rasta od 169,89%, a na županijskoj razini ova skupina bilježi također izrazito snažan porast produktivnosti pad. (Tablica 6, Grafikoni 14 i 15)

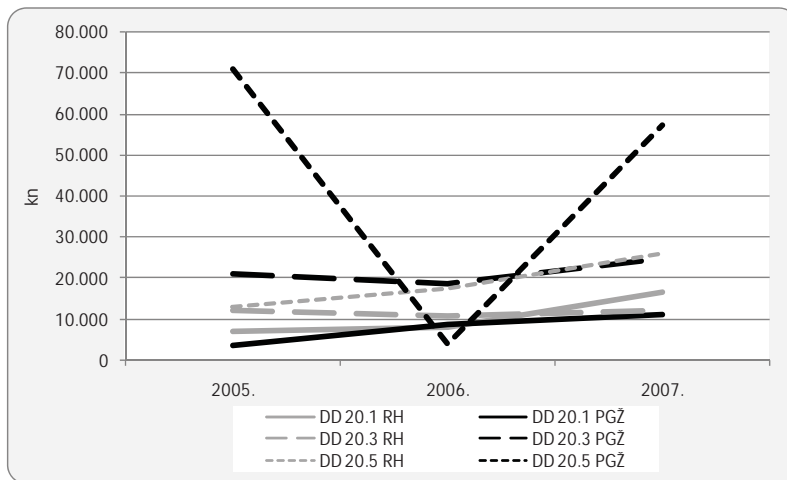
Tablica 6: Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom u drvnj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	6.996	7.970	16.557	53,84%
	PGŽ	3.692	8.897	11.123	73,56%
DD 20.3					
	RH	12.204	10.696	12.242	0,16%
	PGŽ	21.145	18.472	24.887	8,49%
DD 20.5					
	RH	12.849	17.424	26.143	42,64%
	PGŽ	71.085	3.997	57.326	-10,20%
DE 21.1					
	RH	4.186	10.244	30.489	169,89%
	PGŽ	0	2.872	62.599	-
DE 21.2					
	RH	13.948	13.028	25.159	34,30%
	PGŽ	17.021	32.858	59.237	86,55%
DN 36.1					
	RH	9.553	13.961	14.444	22,96%
	PGŽ	14.132	4.926	5.052	-40,21%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

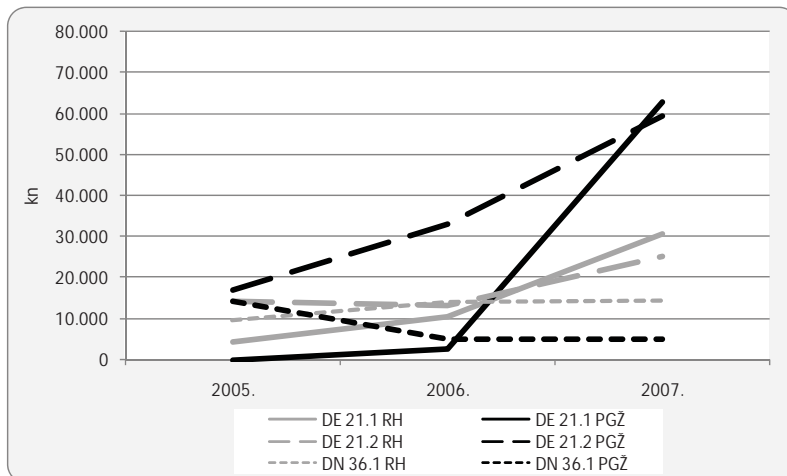
Analiza apsolutnih vrijednosti pokazuje da najviše razine produktivnosti rada, i na razini Županije i na razini Hrvatske, ostvaruje skupina DD 20.5.

Grafikon 14: Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvnj industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

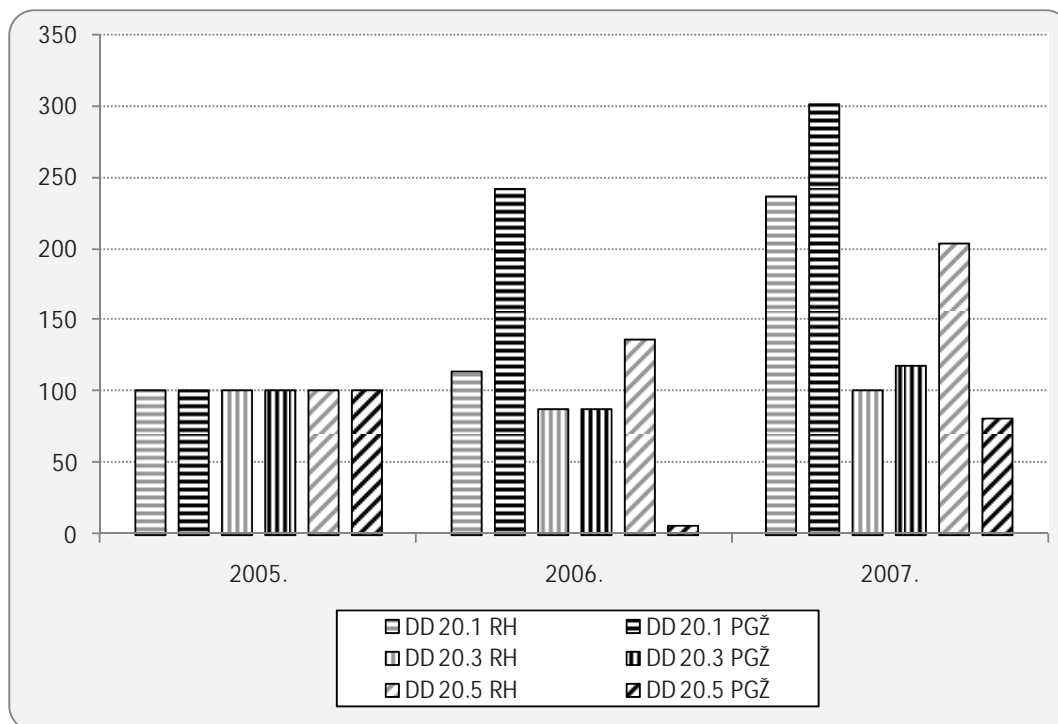
Grafikon 15: Produktivnost rada mjerena kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvnj industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

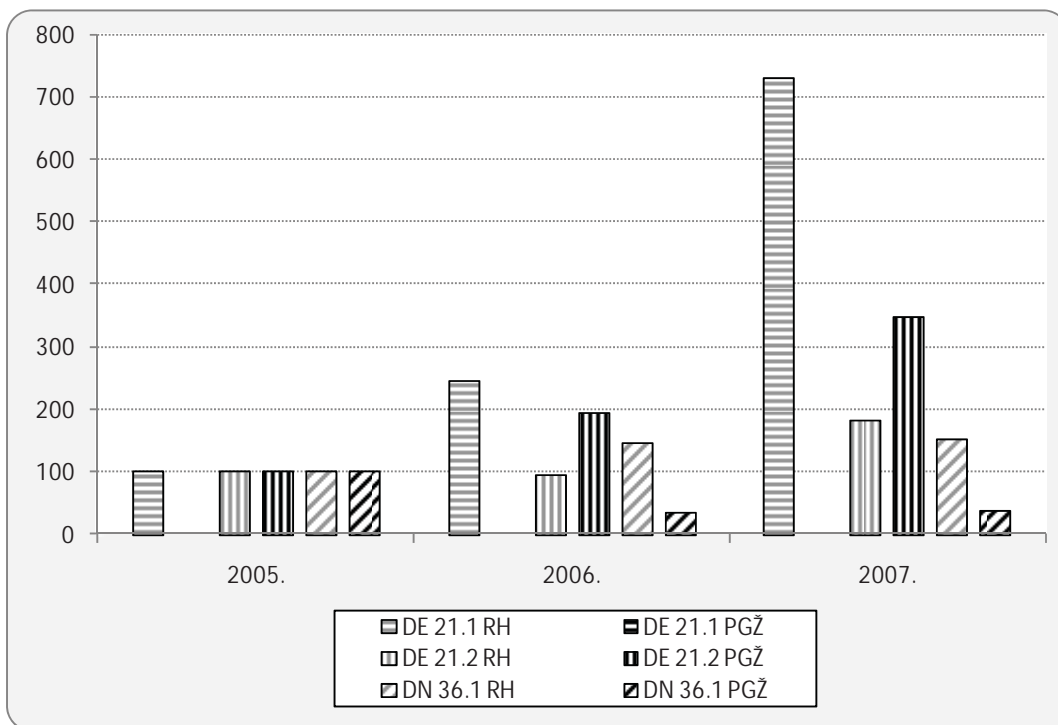
Ovakva kretanja produktivnosti rada mjereno kroz bruto dobit po zaposlenom, te intenzitet promjene u odnosu na 2005. godinu mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa promatrajući 2005. godinu kao baznu. (Grafikoni 16 i 17).

Grafikon 16: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

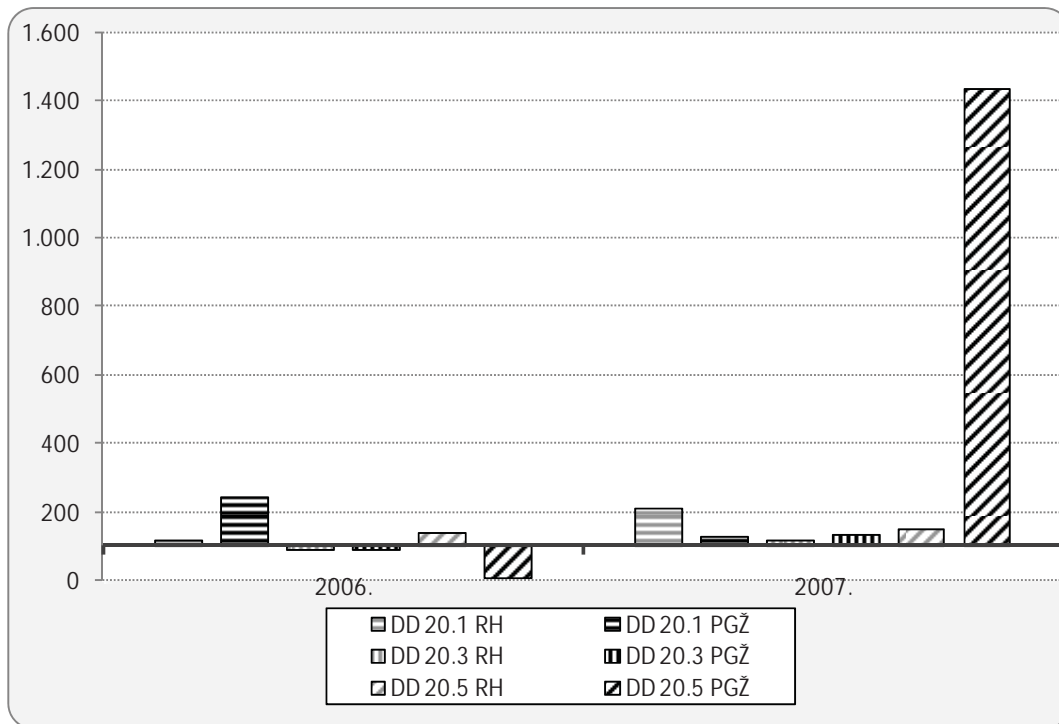
Grafikon 17: Bazni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

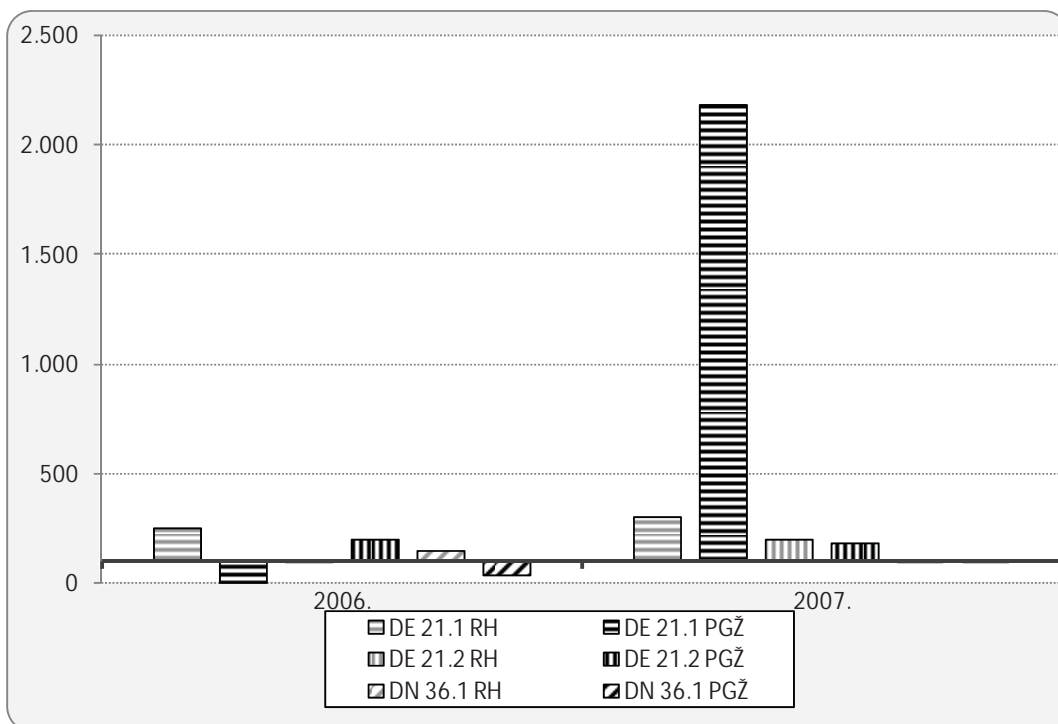
Analizirajući verižne indekse kretanja produktivnosti rada mjereno kroz bruto dobit po djelatniku po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije vidljivo je kretanje produktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. Posebice se ističu intenziteti rasta skupina DD 20.5 i DE 21.1 unutar Županije u 2007. godini. (Grafikoni 18 i 19)

Grafikon 18: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 19: Verižni indeksi produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

3.3. Investicijska aktivnost

U analizi investicijskih aktivnosti mjereno po investicijama po djelatnika u razdoblju 2005. – 2007. godine na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske ostvaren je rast po prosječnoj godišnjoj stopi od 8,37%, dok gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi rast investicijskih aktivnosti po godišnjoj stopi od čak 16,80%.

U prerađivačkoj industriji Republike Hrvatske taj je rast iznosio 10,45%, a na razini prerađivačke industrije Primorsko-goranske županije ostvaren je rast po prosječnoj stopi od 8,29% godišnje.

U sektoru drvne industrije na razini Hrvatske uočljivo je povećanje po godišnjoj stopi od 3,92%, dok županijska drvna industrija bilježi pad kretanja investicijskih aktivnosti po stopi od 0,69%. Drvna industrija Hrvatske ostvarila je za 53% sporiji rast investicijskih aktivnosti u odnosu na ukupno hrvatsko gospodarstvo, odnosno za čak 62% manje u odnosu na hrvatsku ukupnu prerađivačku industriju. (Tablica 7 i Grafikon 20)

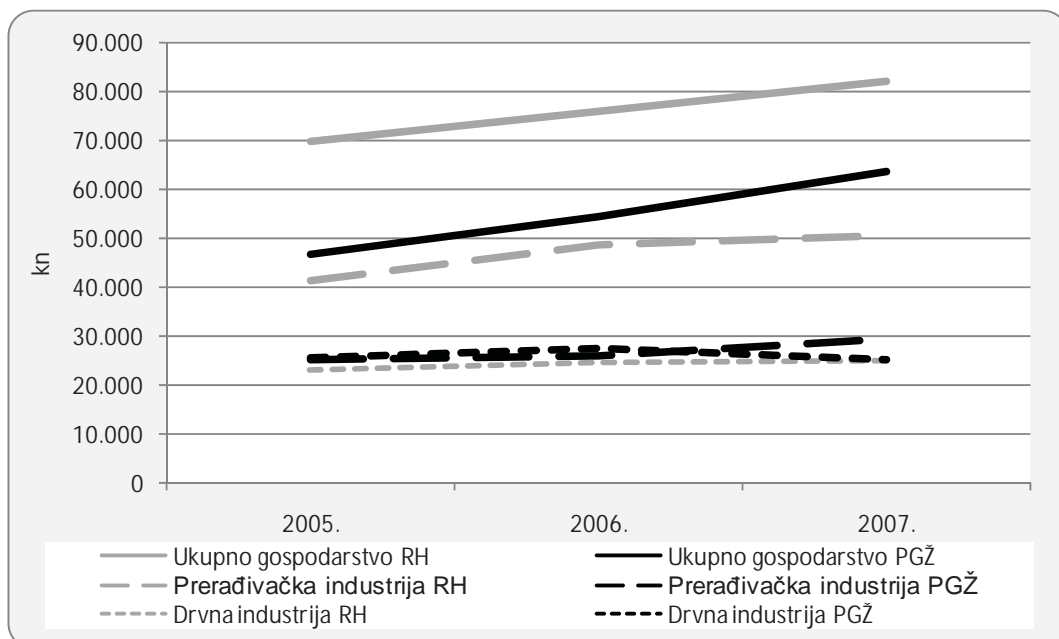
Tablica 7: Investicije po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	69.849	76.054	82.029	8,37%
	PGŽ	46.555	54.277	63.516	16,80%
Prerađivačka industrija					
	RH	41.364	48.501	50.464	10,45%
	PGŽ	25.034	25.852	29.354	8,29%
Drvna industrija					
	RH	23.131	24.531	24.981	3,92%
	PGŽ	25.608	27.482	25.257	-0,69%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Investicijska aktivnost analizirana na ovaj način i izražena u apsolutnim veličinama u drvnoj industriji Hrvatske je za skoro 70% manja od investicijskih aktivnosti po zaposlenom na razini ukupnog hrvatskog gospodarstva, a na razini županije je za 45% - 60% manja od one na razini županijskog ukupnog gospodarstva. Županijska drvna industrija u svim promatranim godinama ima veću razinu investicijskih aktivnosti po zaposlenom od one na razini ukupne hrvatske drvne industrije.

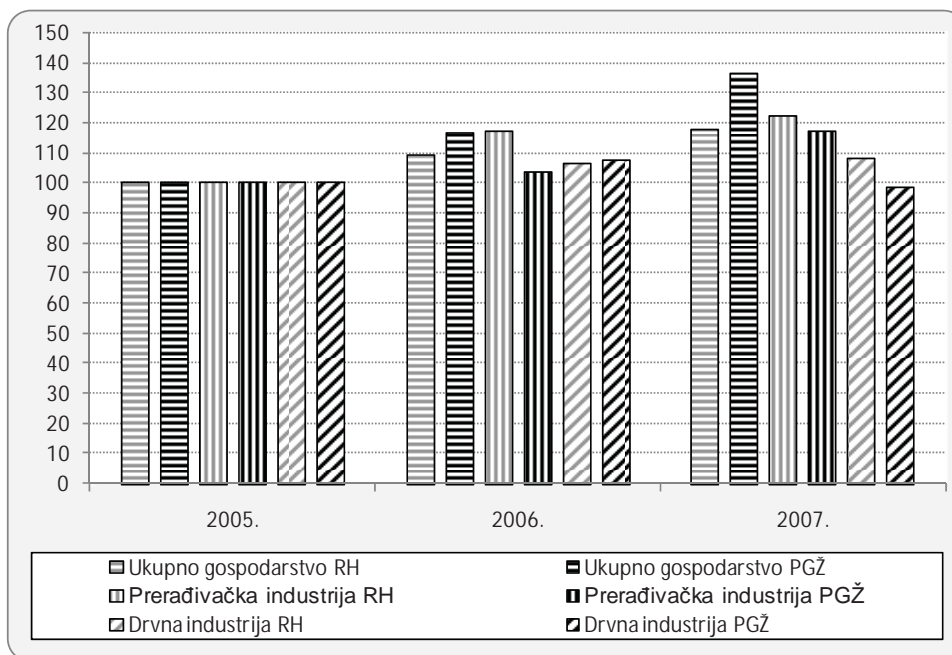
Grafikon 20: Investicije po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Znatno sporiji rast investicijske aktivnosti mjerene po zaposlenom djelatniku drvne industrije Republike Hrvatske, a posebice Primorsko-goranske županije u promatranom razdoblju pokazatelj je koji navodi na zaključak podinvestiranosti i nedovoljno snažne investicijske aktivnosti. Također, apsolutne veličine investicija po zaposlenom znatno su ispod prosjeka gospodarstva. To je velikim dijelom posljedica toga što je drvna industrija radno intenzivna industrija, no tehnološki kapaciteti od vitalne su važnosti za njen napredak i povećanje međunarodne konkurentnosti te je potrebno pojačati razinu investicija kako bi se održao korak i unaprijedila pozicija tržišne propulzivnosti. Poboljšanjem tehnoloških kapaciteta moguće je pozitivno utjecati na ekonomiju obujma, te time potaknuti daljnju investicijsku aktivnost kroz osiguranje dovoljnih količina financijskih resursa. Kretanja investicija po zaposlenom vidljiva su na prikazu baznih indeksa investicija po zaposlenom (Grafikon 21).

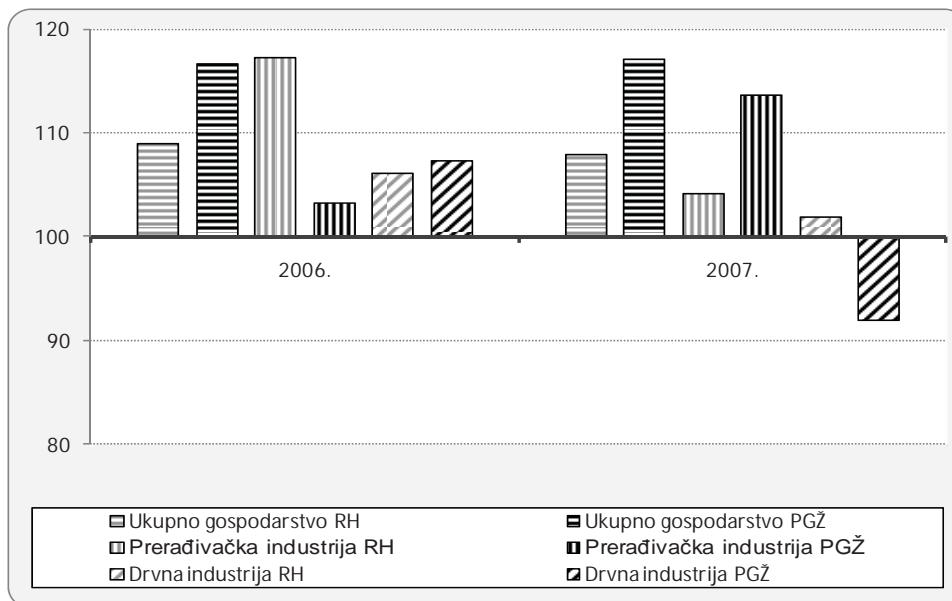
Grafikon 21: Bazni indeksi investicija po zaposlenom u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja investicija po zaposlenom u sektoru županijske prerađivačke industrije vidljivo je znatno povećanje u 2006. godini u odnosu na prethodnu godinu, a u 2007. godini dolazi do usporavanja rasta, dok ukupno županijsko gospodarstvo bilježi brži rast i u 2006. i u 2007. godini u odnosu na prethodne. Županijska i cjelokupna hrvatska drvna industrija bilježe rast investicijskih aktivnosti po zaposlenom u 2006. godini, dok u 2007. godini županijska drvna industrija ostvaruje smanjenje, a hrvatska drvna industrija slabo uvećanje u odnosu na prethodnu godinu. (Grafikon 22)

Grafikon 22: Verižni indeksi investicija po zaposlenom u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ulazeći u strukturnu analizu po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske brzinom rasta investicija po zaposlenom ističe se skupina DD 20.3 sa godišnjom stopom rasta od 49,03%, dok na županijskoj razini ova skupina bilježi pad po stopi od 47,97% posto. U okviru Primorsko-goranske županije najbrži rast investicijskih aktivnosti ostvarila je skupina DE 21.2 i to po stopi od 27,55%, dok sve ostale skupine unutar drvne industrije Županije bilježe pad razine investicijske aktivnosti po zaposlenom (Tablica 8, Grafikon 23 i 24)

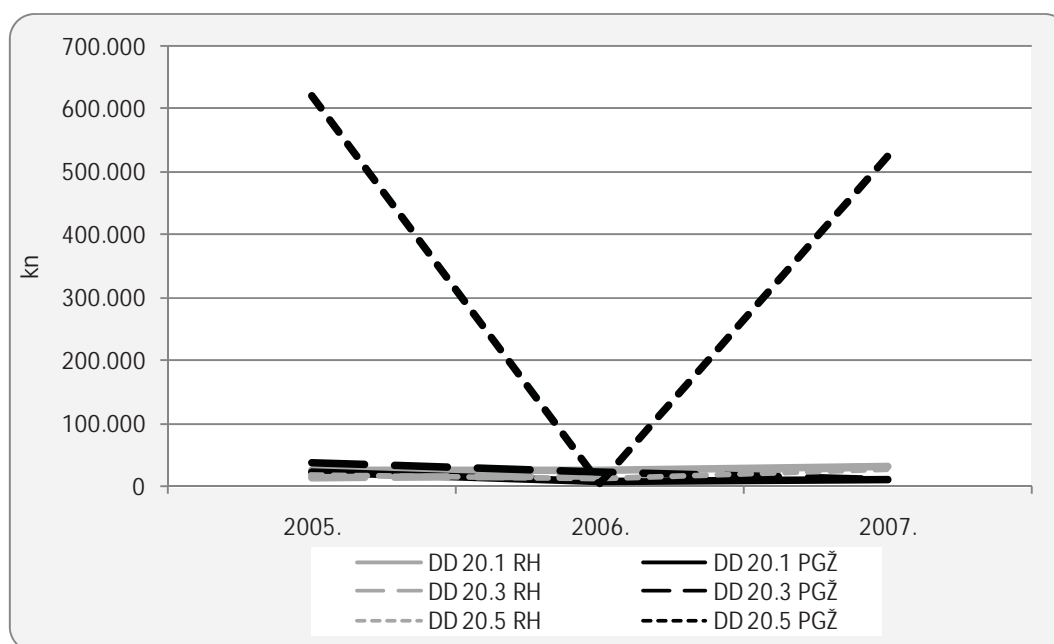
Tablica 8: Investicije po zaposlenom u drvnjoj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	25.811	27.137	32.126	11,56%
	PGŽ	23.833	6.291	11.194	-31,47%
DD 20.3					
	RH	14.360	18.401	31.895	49,03%
	PGŽ	38.000	23.204	10.286	-47,97%
DD 20.5					
	RH	18.565	12.975	25.971	18,28%
	PGŽ	619.269	3.194	522.624	-8,13%
DE 21.1					
	RH	22.877	17.795	15.472	-17,76%
	PGŽ	32.523	40.742	52.910	27,55%
DE 21.2					
	RH	36.379	36.235	31.886	-6,38%
	PGŽ	4.180	1.754	2.965	-15,77%
DN 36.1					
	RH	22.869	23.426	18.072	-11,11%
	PGŽ	17.982	30.357	21.048	8,19%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

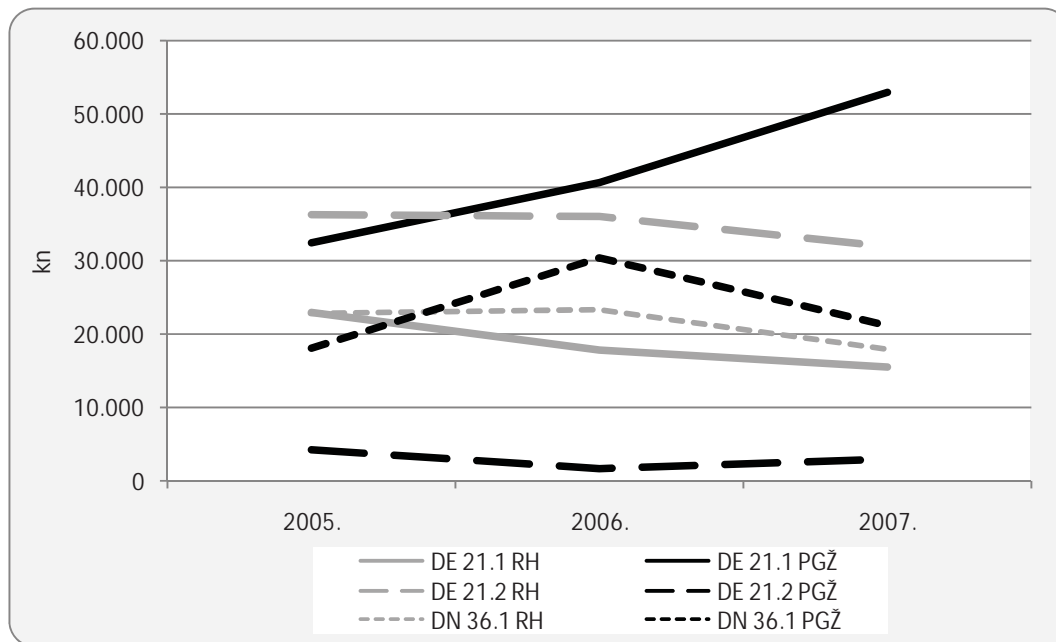
Izraženo apsolutnim veličinama najveću razinu investicija po zaposlenom na razini Republike Hrvatske ostvaruje skupina DE 21.1. Županijska drvna industrija u skupini DD 20.5 bilježi znatnu investicijsku aktivnost po zaposlenom u 2005. i 2007. godini, dok je u 2006. godini ona na znatno nižoj razini.

Grafikon 23: Investicije po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

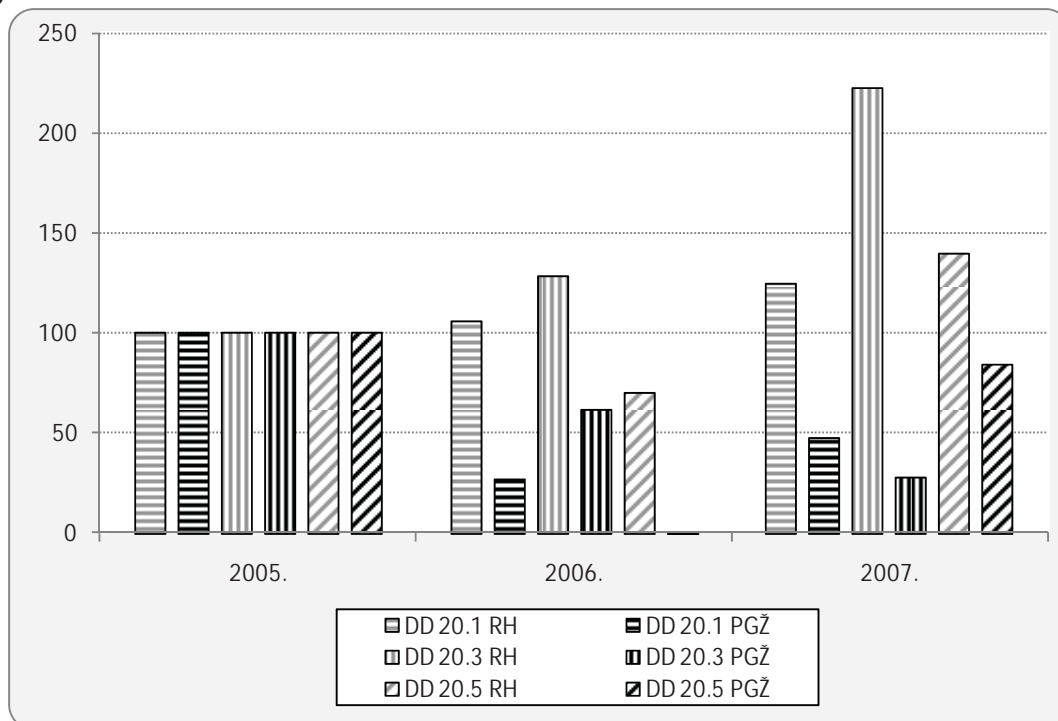
Grafikon 24: Investicije po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

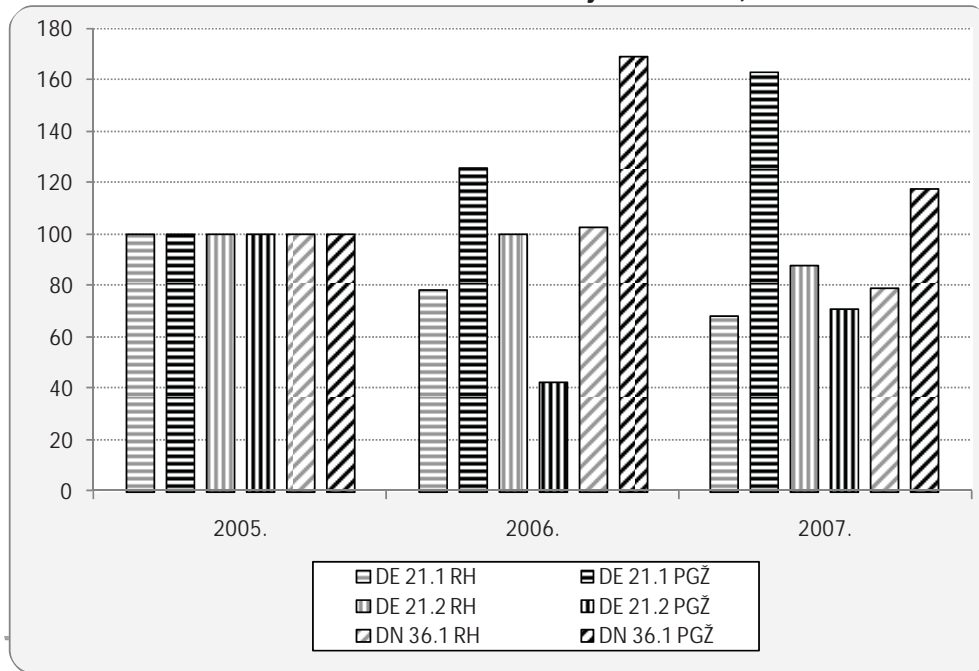
Ovakva kretanja investicija po zaposlenom te intenzitet promjene u odnosu na 2005. godinu mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa promatrajući 2005. godinu kao baznu. (Grafikoni 25 i 26).

Grafikon 25: Bazni indeksi investicija po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

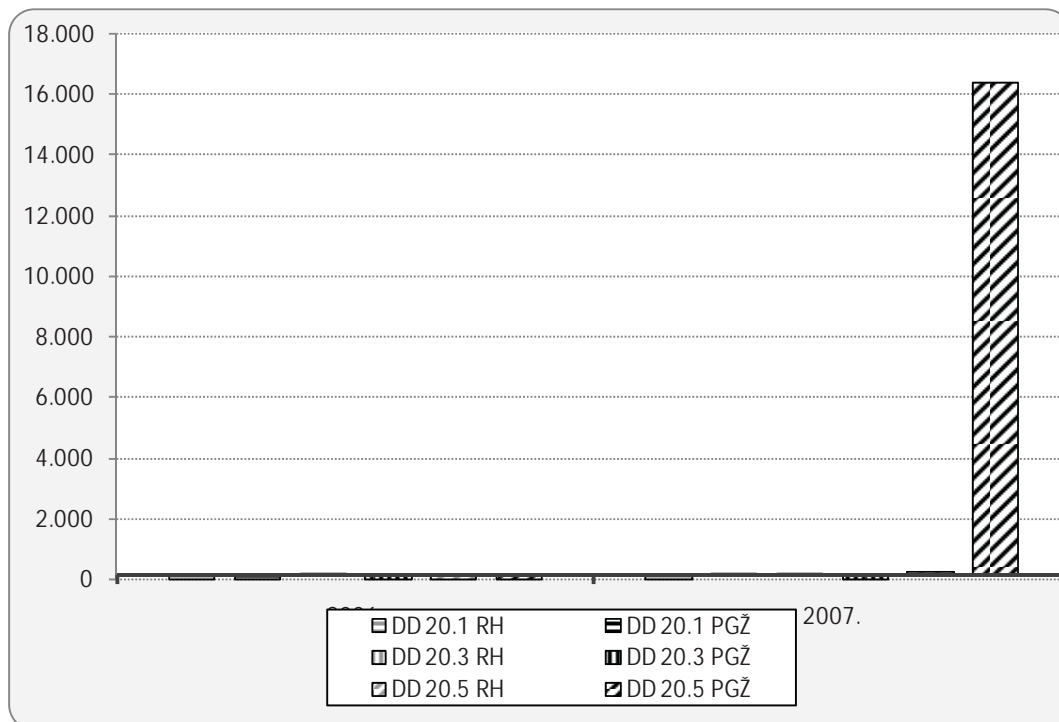
Grafikon 26: Bazni indeksi investicija po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

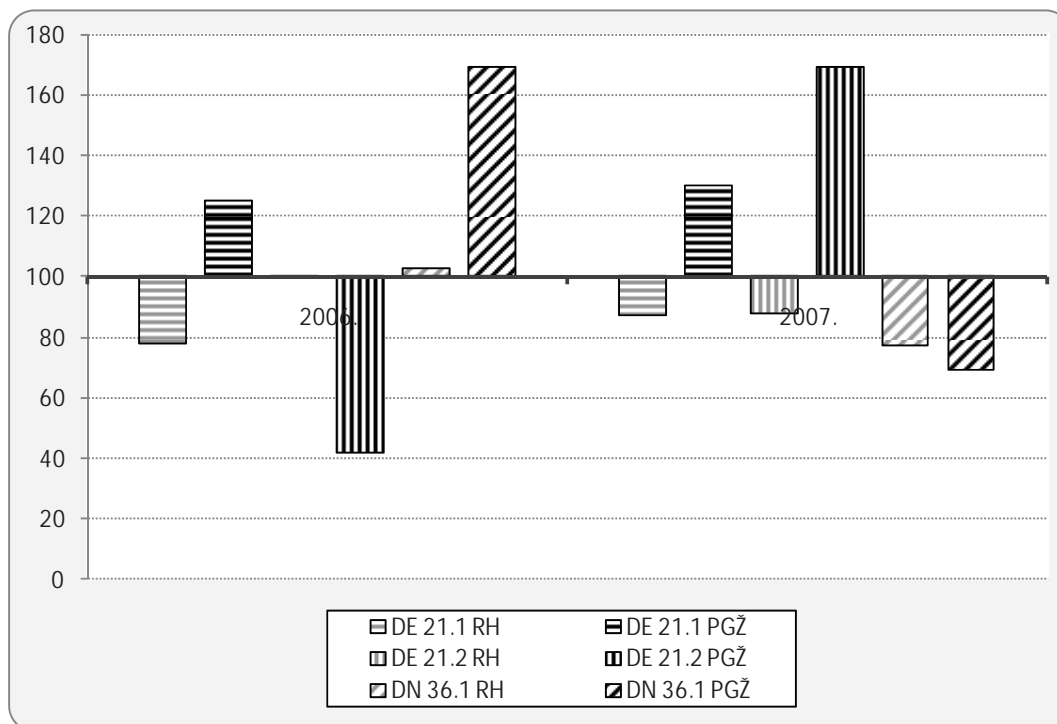
Analizirajući verižne indekse kretanja investicija po zaposlenom po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije vidljivo je kretanje investicijske aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. Posebice se ističe intenzitet rasta skupine DD 20.5 unutar Županije no to je rezultat izrazito niske razine investicija u toj grani u 2006. godini. (Grafikoni 27 i 28)

Grafikon 27: Verižni indeksi investicija po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 28: Verižni indeksi investicija po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

3.4. Izvozna aktivnost

U analizi izvoznih aktivnosti mjerenoj kroz ostvareni ukupni prihod od izvoza po zaposlenom u razdoblju 2005. – 2007. godine na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske došlo je do rasta po prosječnoj godišnjoj stopi od 7,54%, dok gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi rast ove veličine po godišnjoj stopi od 5,90%.

U prerađivačkoj industriji Hrvatske prosječna godišnja stopa rasta izvoznih prihoda po zaposlenom iznosila je 7,33%, a na razini županijske prerađivačke industrije 7,89%.

U sektoru drvne industrije na razini Hrvatske uočljivo je povećanje po godišnjoj stopi od čak 13,10%, dok županijska drvna industrija bilježi kretanje po stopi od 8,00% što je za 39% manje od one na razini hrvatske drvne industrije, odnosno za 6% više od ukupnog hrvatskog gospodarstva i 36% više od stope rasta županijskog ukupnog gospodarstva. U odnosu na prerađivačku industriju Županije županijska drvna industrija ostvarila je stopu rasta izvoznih prihoda po zaposlenom veću za 1%. (Tablica 9 i Grafikon 29)

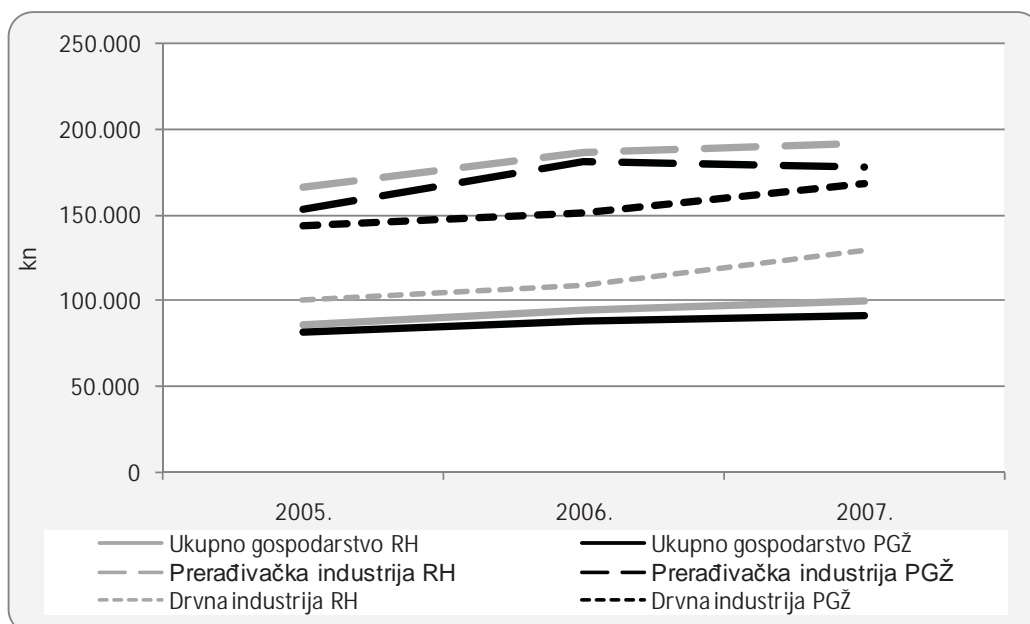
Tablica 9: Prihodi od izvoza po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	85.971	94.576	99.418	7,54%
	PGŽ	81.830	88.897	91.775	5,90%
Prerađivačka industrija					
	RH	166.231	186.459	191.507	7,33%
	PGŽ	152.878	181.193	177.938	7,89%
Drvna industrija					
	RH	100.870	109.064	129.021	13,10%
	PGŽ	143.896	150.866	167.850	8,00%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Izvozna aktivnost mjerena kroz apsolutne veličine ostvarenog izvoznog prihoda po zaposlenom u promatranom vremenskom razdoblju u drvnoj industriji Hrvatske je za 15% - 30% veća od one na razini ukupnog hrvatskog gospodarstva, a na razini županije je za 70% - 83% veća od one na razini županijskog ukupnog gospodarstva. Županijska drvna industrija u svim promatranim godinama ima znatno veću razina izvoznih prihoda po zaposlenom od one na razini državne drvne industrije, no istovremeno je ona ipak manja od one na razini županijske ukupne prerađivačke industrije.

Grafikon 29: Prihodi od izvoza po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Brži rast prihoda od izvoza po zaposlenom drvne industrije u promatranom razdoblju svakako je pokazatelj koji govori u prilog tvrdnje kako drvna industrija ima snažan izvozni potencijal i već sada je jedan od izvoznih lidera unutar strukture ukupnog gospodarstva, no apsolutne veličine izvoza po zaposlenom drvne industrije su manje od onih ukupne prerađivačke industrije i na državnoj i na županijskoj razini. To uvelike govori o nedostatno iskorištenom izvoznom potencijalu drvne industrije i potrebi snažnijeg i ciljanog poticanja izvoza proizvoda sa čim većim stupnjem obrade i finalizacije te dodane vrijednosti. Takva kretanja uočljiva su i na prikazu baznih indeksa kretanja izvoznih prihoda po zaposlenom (Grafikon 30).

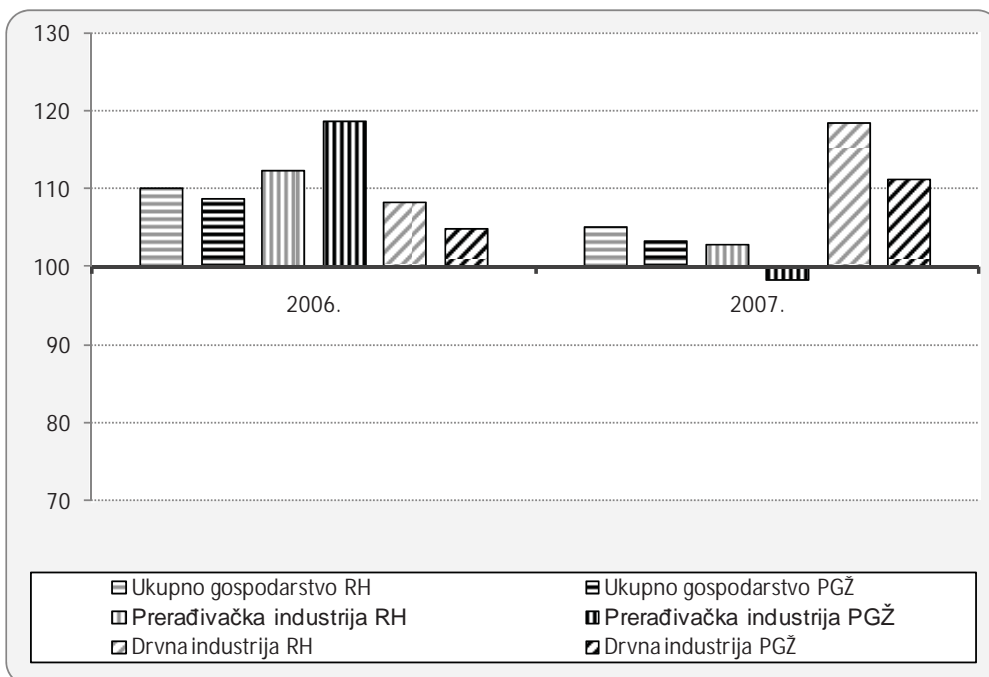
Grafikon 30: Bazni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja u sektoru županijske prerađivačke industrije vidljivo je znatno povećanje u 2006. godini u odnosu na prethodnu godinu, no u 2007. godini dolazi do pada u odnosu na prethodnu godinu, dok županijska i cjelokupna hrvatska drvna industrija bilježe rast i u 2006. i još više u 2007. godini u odnosu na prethodnu godinu. Brzina rasta izraženija je kod ukupne hrvatske drvne industrije, no apsolutne veličine izvoznih prihoda po zaposlenom su ipak veće u drvnj industriji Primorsko-goranske županije. (Grafikon 31)

Grafikon 31: Verižni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ulazeći u strukturnu analizu unutar same drvne industrije na razini Republike Hrvatske brzinom rasta izvoza o zaposlenom ističe se skupina DE 21.2 sa godišnjom stopom rasta od 35,95%, dok na županijskoj razini ova skupina bilježi pad po stopi od čak 51,66%. U Županiji najbrži rast ostvaruje skupina DN 36.1 i to po stopi od 25,34%. (Tablica 10, Grafikoni 32 i 33)

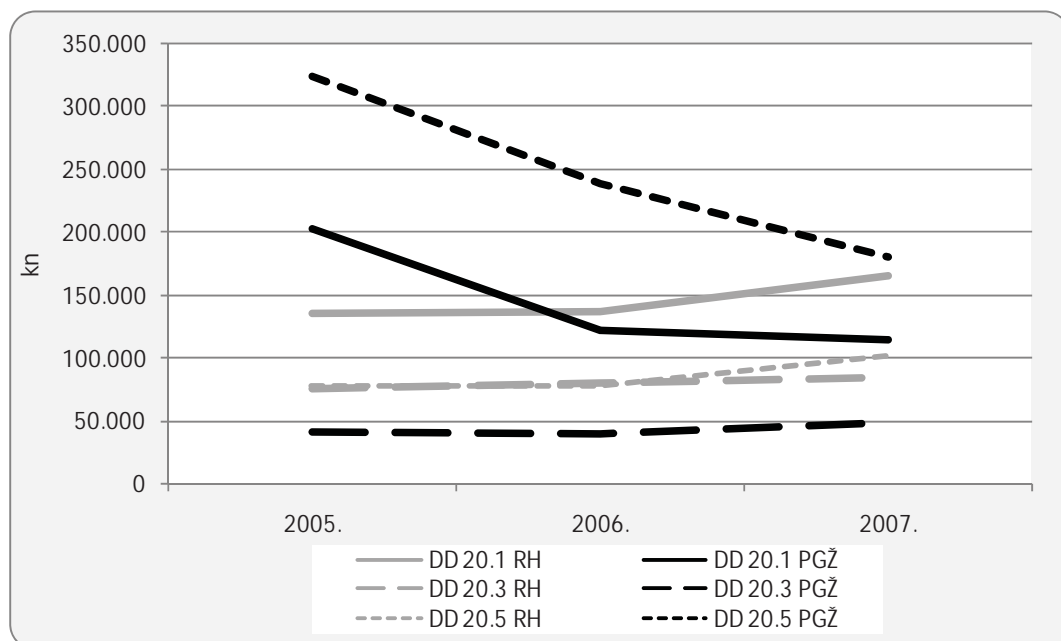
Tablica 10: Prihodi od izvoza po zaposlenom u drvnj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	135.250	137.047	165.422	10,59%
	PGŽ	203.319	121.335	113.958	-25,13%
DD 20.3					
	RH	74.883	79.499	83.848	5,82%
	PGŽ	40.880	39.558	48.872	9,34%
DD 20.5					
	RH	77.939	78.624	101.890	14,34%
	PGŽ	324.311	238.661	180.916	-25,31%
DE 21.1					
	RH	264.278	287.521	318.949	9,86%
	PGŽ	420.940	408.244	489.235	7,81%
DE 21.2					
	RH	70.352	72.554	130.020	35,95%
	PGŽ	2.381	0	557	-51,66%
DN 36.1					
	RH	80.084	94.483	100.427	11,98%
	PGŽ	102.768	146.063	161.443	25,34%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

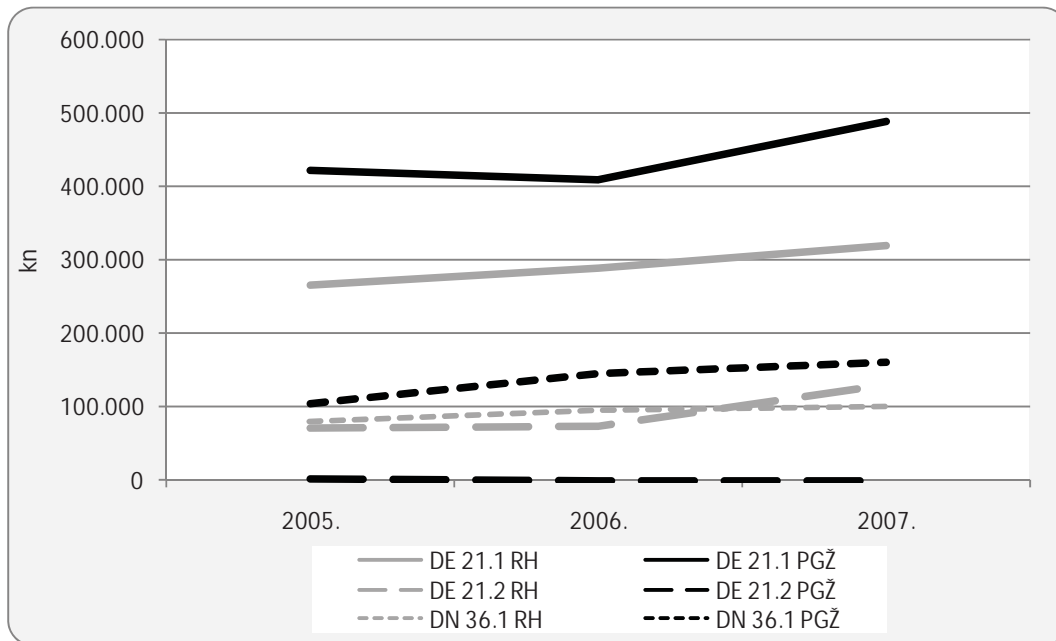
Analizom apsolutnih veličina izvoznih prihoda po zaposlenom uočljivo je kako najveće prihode od izvoza po zaposlenom i na razini Županije i na razini Hrvatske ostvaruje skupina DE 21.1., a na županijskoj razini najnižu razinu izvoza po zaposlenom ostvarila je skupina DE 21.2.

Grafikon 32: Prihodi od izvoza po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

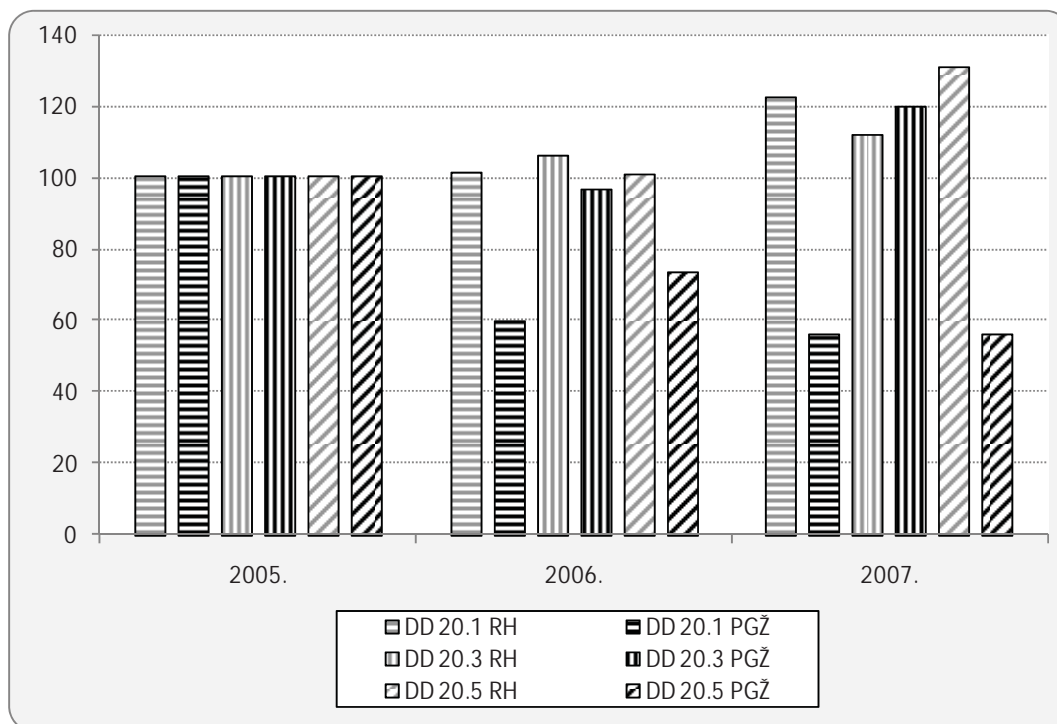
Grafikon 33: Prihodi od izvoza po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

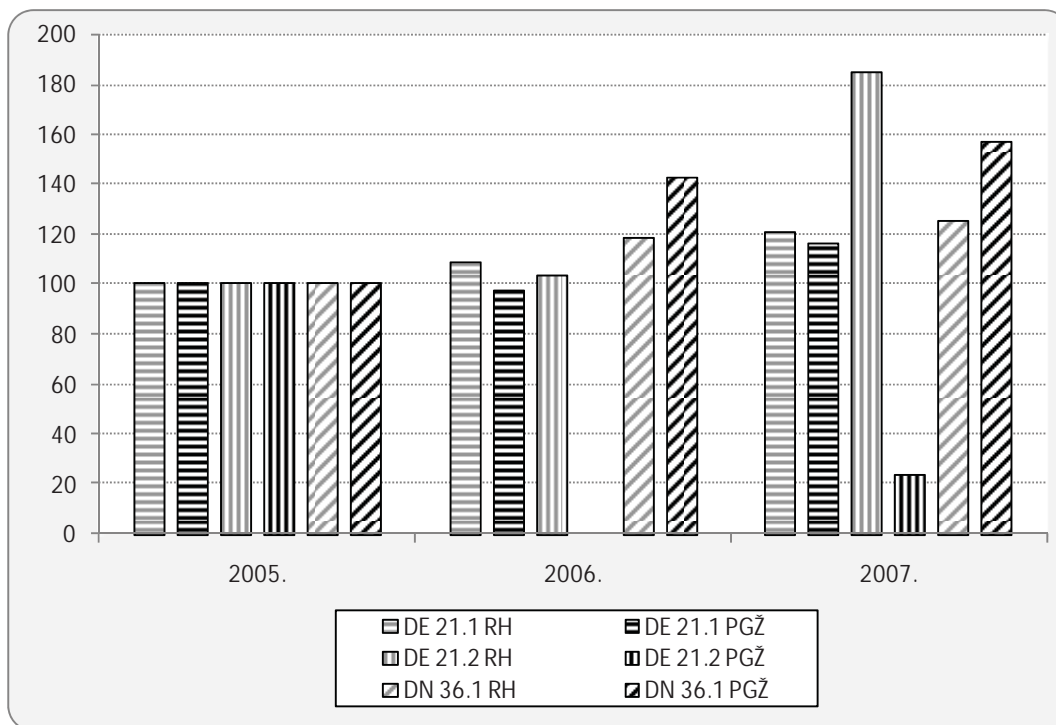
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ovakva kretanja izvozne aktivnosti te intenzitet promjene ovih kretanja u odnosu na 2005. godinu koja je odabrana kao bazna godina mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa. (Grafikoni 34 i 35).

Grafikon 34: Bazni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

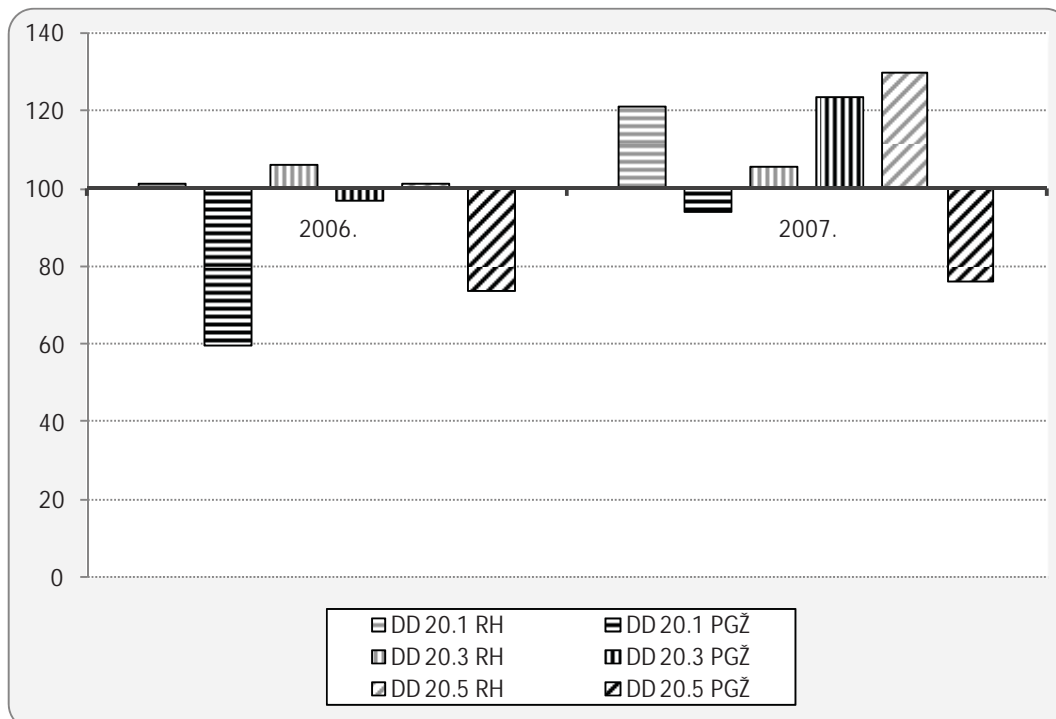

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 35: Bazni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

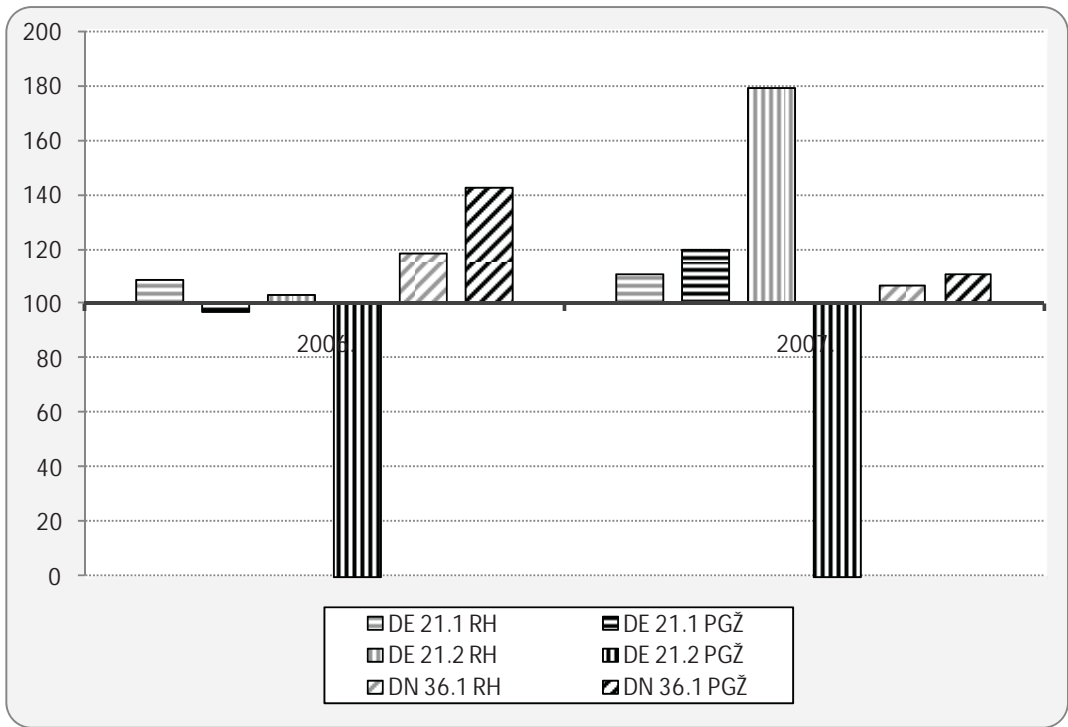
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Verižni indeksi opisuju kretanje investicijskih aktivnosti po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije te je vidljivo kretanje izvoznih prihoda po zaposlenom u odnosu na prethodnu godinu. (Grafikoni 36 i 37)

Grafikon 36: Verižni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 37: Verižni indeksi prihoda od izvoza po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

3.5. Uvozna aktivnost

U analizi uvozne aktivnosti koja je mjerena kroz veličinu uvoza po zaposlenom u razdoblju 2005. – 2007. godine na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske došlo je do rasta uvoznih aktivnosti po prosječnoj godišnjoj stopi od 5,53%, dok gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi pad uvoza po zaposlenom po godišnjoj stopi od 7,57%. U prerađivačkoj industriji Hrvatske rast uvoznih aktivnosti iznosio je 6,56%, a na razini županijske prerađivačke industrije 3,13%.

U sektoru drvne industrije na razini Hrvatske uočljivo je povećanje po godišnjoj stopi od 11,35%, dok županijska drvna industrija bilježi povećanje uvoza po zaposlenom po stopi od 17,47% što je za 54% više od one na razini hrvatske drvne industrije, odnosno za 216% više od ukupnog hrvatskog gospodarstva i 458% više od stope rasta u županijskoj prerađivačkoj industriji. (Tablica 11 i Grafikon 38)

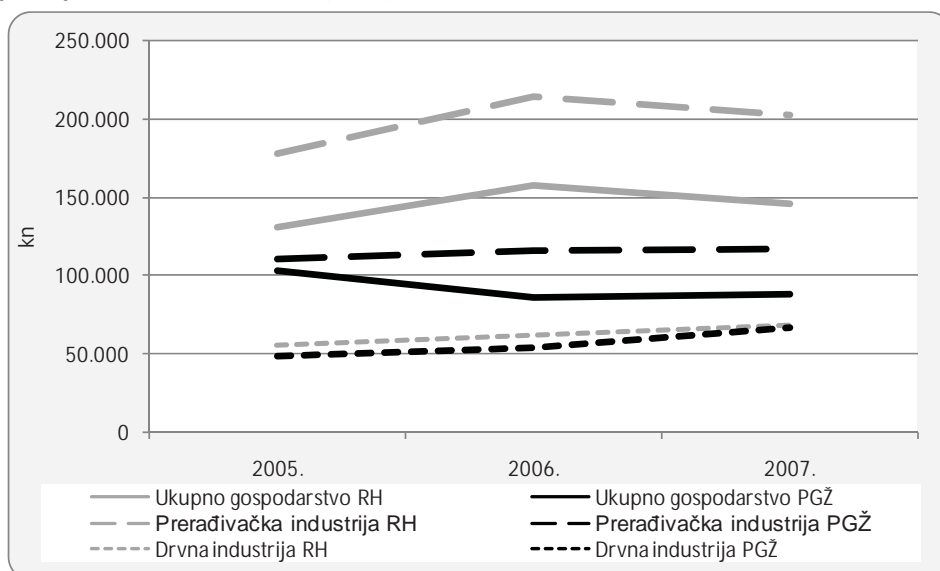
Tablica 11: Uvoz po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	130.878	157.966	145.765	5,53%
	PGŽ	102.868	86.082	87.882	-7,57%
Prerađivačka industrija					
	RH	177.571	213.662	201.633	6,56%
	PGŽ	110.276	115.542	117.281	3,13%
Drvna industrija					
	RH	55.289	61.405	68.553	11,35%
	PGŽ	48.516	53.765	66.951	17,47%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Promatrajući apsolutne iznose uvoza po zaposlenom uočljivo je da je unutar drvne industrije Hrvatske uvozna aktivnost skoro trostruko manja od one na razini ukupnog hrvatskog gospodarstva, a na razini županijske drvne industrije je u 2005. godini ona bila upola manja, a u 2006. i 2007. se približava veličinama koje pokazuje ukupno županijsko gospodarstvo. Županijska drvna industrija u svim promatranim godinama ima nižu uvoznju aktivnost od one na razini državne drvne industrije, no rast te aktivnosti je znatno brži od one na razini hrvatske drvne industrije.

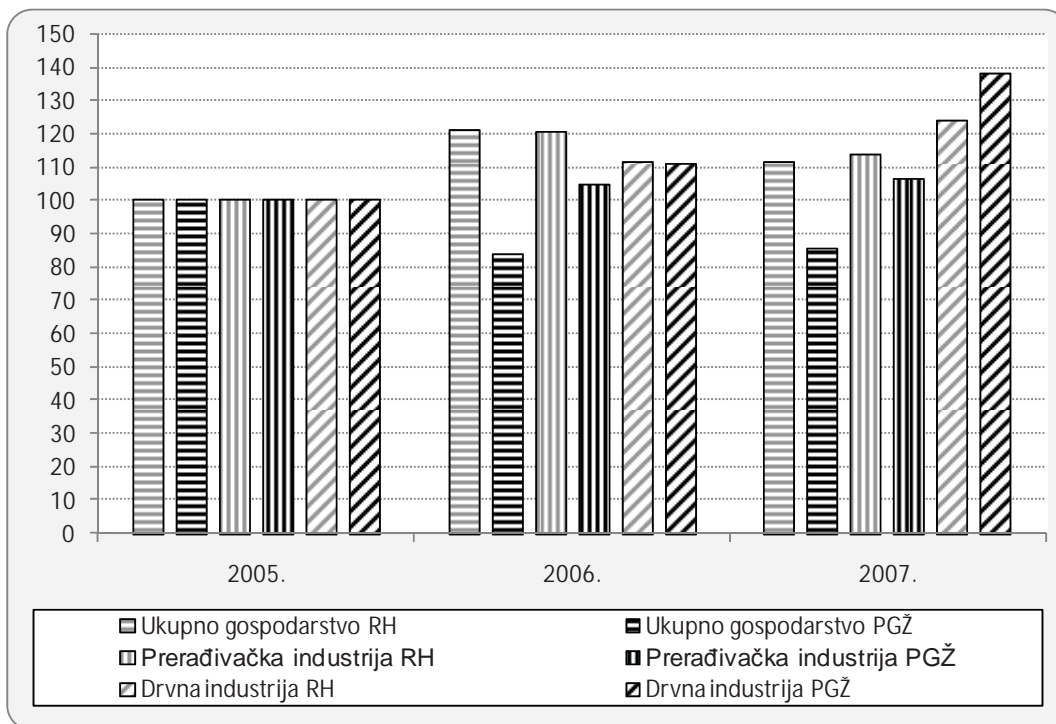
Grafikon 38: Uvoz po zaposlenom u RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Znatno brži rast uvozne aktivnosti drvne industrije u promatranom razdoblju pokazuje ubranu vanjskotrgovinsku aktivnost te je bitno uvozne aktivnosti usmjeriti na uvoz proizvoda za investicijsku aktivnost u funkciji unapređenja tehnološke-tehničke osnove u funkciji povećanja produktivnosti i unapređenja međunarodne konkurentnosti. Kretanja uvoznih aktivnosti u komparaciji sa stanjem iz 2005. godine uočljiva su i na prikazu baznih indeksa veličine uvoza po zaposlenom (Grafikon 39).

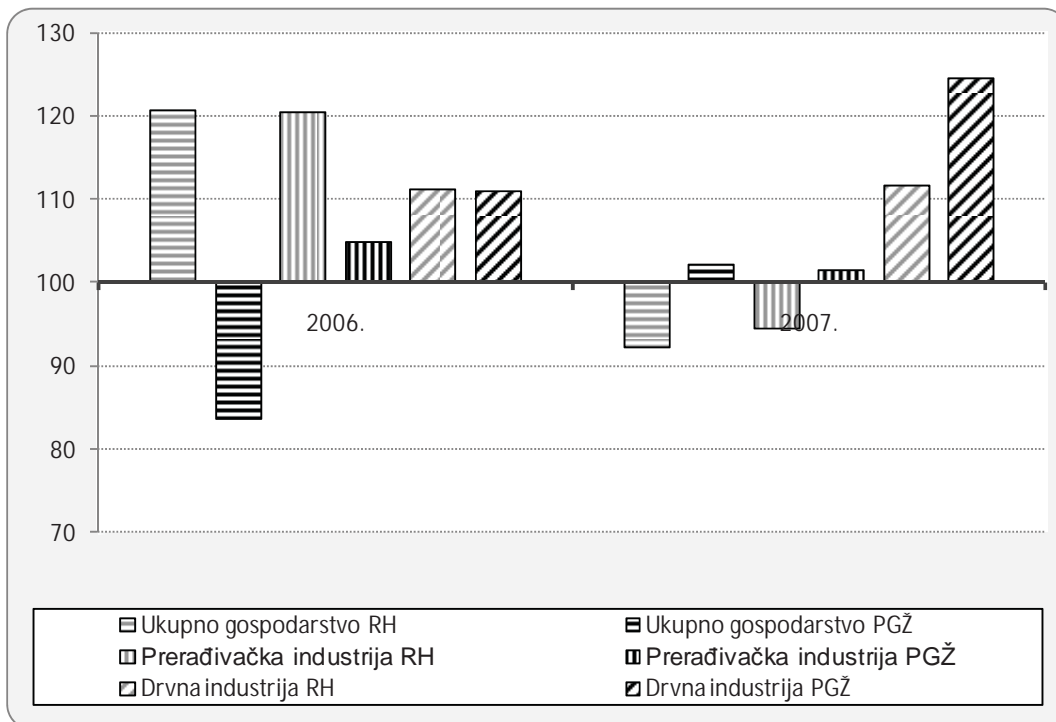
Grafikon 39: Bazni indeksi uvoza po zaposlenom u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja uvoza po zaposlenom u sektoru županijske drvne industrije vidljivo je znatno povećanje u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, dok je u 2006. godini u odnosu na 2005. godinu također zabilježen rast, no nešto manjeg intenziteta. Slična kretanja, no nešto manjeg intenziteta, ostvarila je i drvna industrija na razini Hrvatske. (Grafikon 40)

Grafikon 40: Verižni indeksi uvoza po zaposlenom u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

U analizi skupina unutar drvne industrije u razdoblju 2005. – 2007. godine brzinom rasta uvoza po zaposlenom na razini Republike Hrvatske ističe se skupina DD 20.3 sa godišnjom stopom rasta od 10,12%, a sve druge skupine bilježe pad uvoza po zaposlenom. Na razini Primorsko-goranske županije skupina DD 20.5 ističe se visokom godišnjom stopom rasta uvoza po zaposlenom koja u promatranom razdoblju iznosi 47,85%, a uz nju još jedino skupina DE 21.1 ostvaruje rast uvoza po zaposlenom dok sve ostale skupine ostvaruju pad ove vrijednosti. (Tablica 12, Grafikoni 41 i 42)

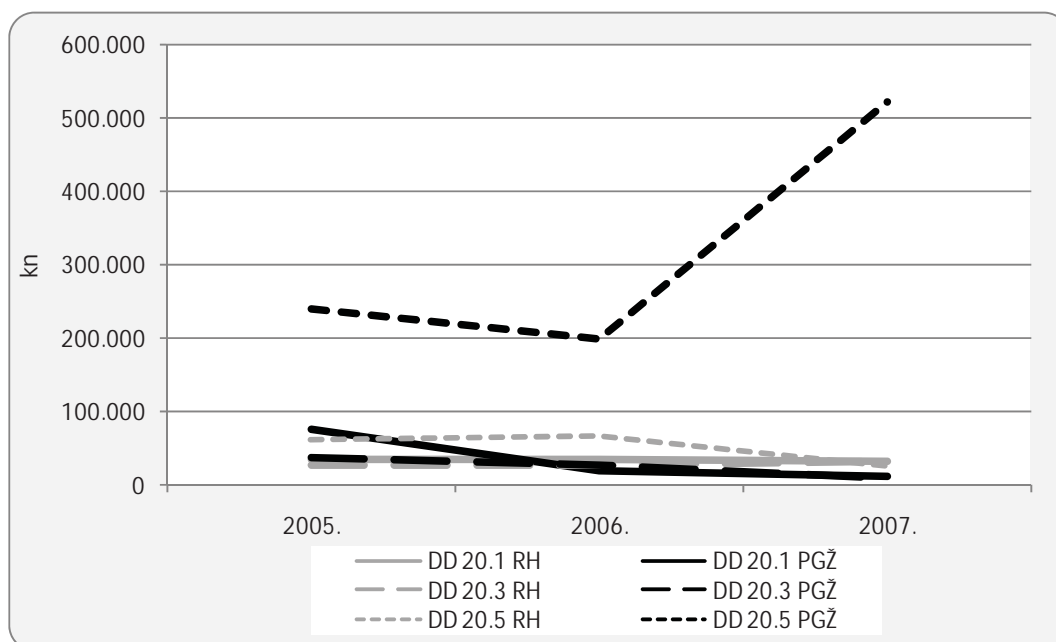
Tablica 12: Uvoz po zaposlenom u drvnoj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	34.997	35.548	32.126	-4,19%
	PGŽ	76.024	17.885	11.194	-61,63%
DD 20.3					
	RH	26.301	25.876	31.895	10,12%
	PGŽ	37.247	28.073	10.286	-47,45%
DD 20.5					
	RH	60.753	66.874	25.971	-34,62%
	PGŽ	239.067	197.691	522.624	47,85%
DE 21.1					
	RH	99.952	104.824	15.472	-60,66%
	PGŽ	46.853	65.086	52.910	6,27%
DE 21.2					
	RH	85.891	109.369	31.886	-39,07%
	PGŽ	5.281	1.492	2.965	-25,06%
DN 36.1					
	RH	55.111	58.816	18.072	-42,74%
	PGŽ	39.182	60.792	21.048	-26,71%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

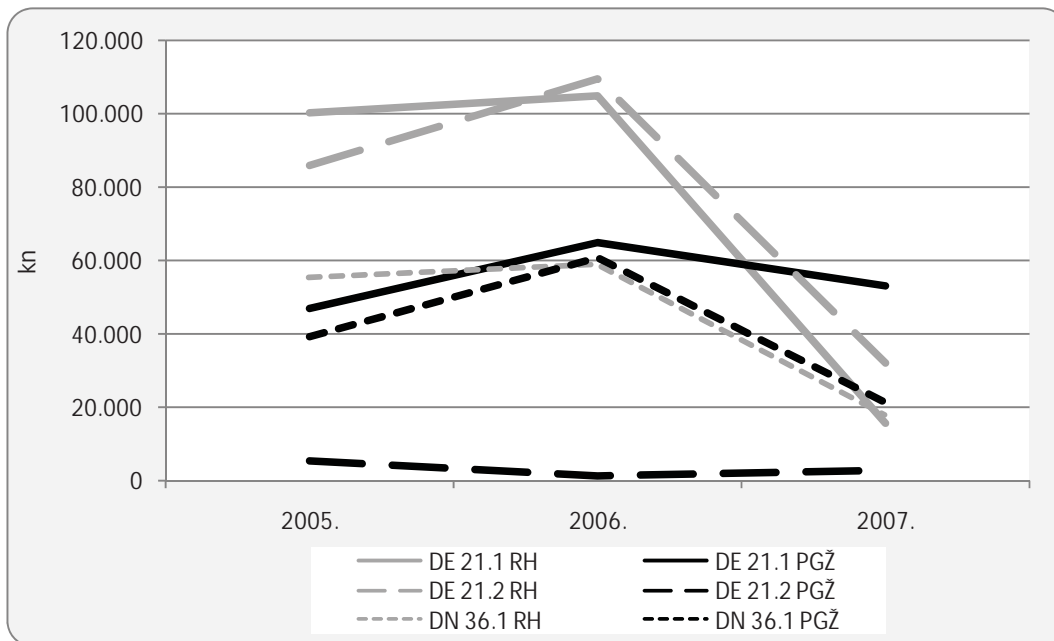
Najveći iznos uvoza po zaposlenom, promatrano u apsolutnim veličinama, na razini Republike Hrvatske ostvaruje se u skupini DE 21.2, a na razini Primorsko-goranske županije u skupini DD 20.5 gdje prosječno iznosi čak 319.794 kune po zaposlenom.

Grafikon 41: Uvoz po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

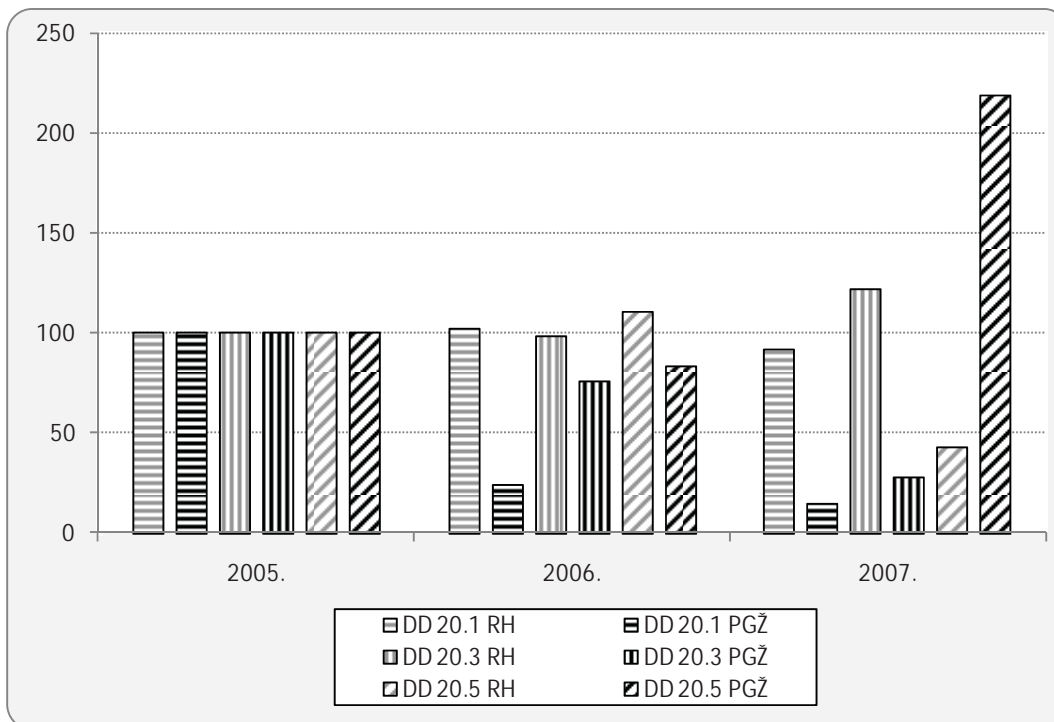
Grafikon 42: Uvoz po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

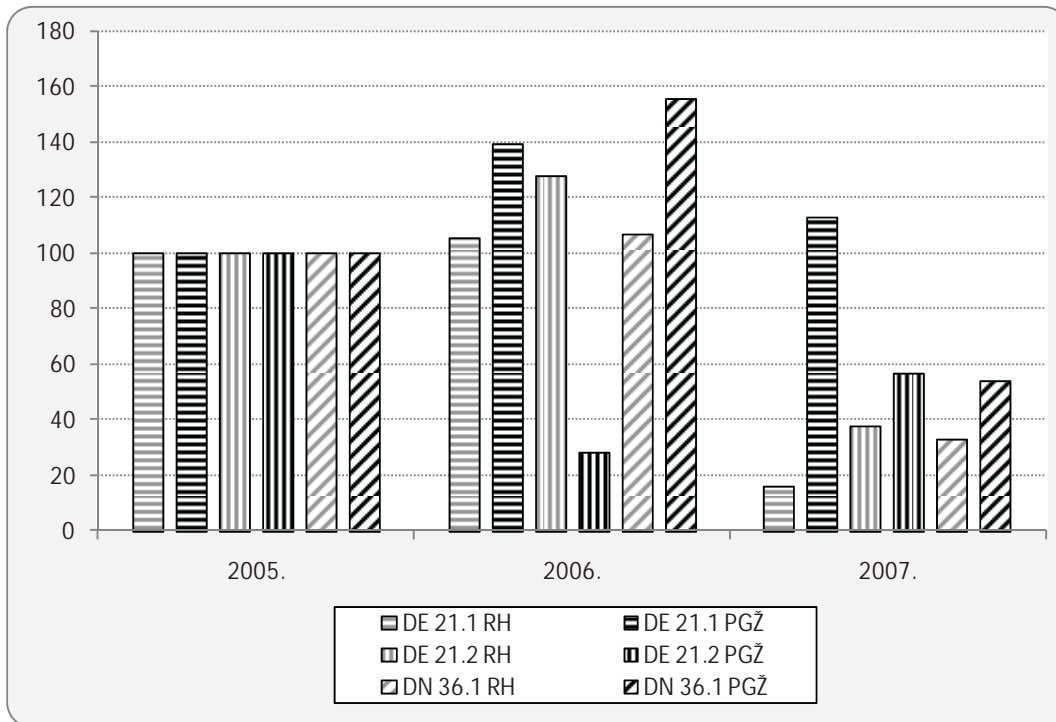
Ovakva kretanja visine uvoza po zaposlenom, te intenzitet promjene u odnosu na 2005. godinu mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa uzimajući 2005. godinu kao baznu godinu. U 2007. godini promatrano na razini Županije skupina DD 20.5 ostvaruje najveći rast u odnosu na 2005. godinu. (Grafikoni 43 i 44)

Grafikon 43: Bazni indeksi uvoza po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

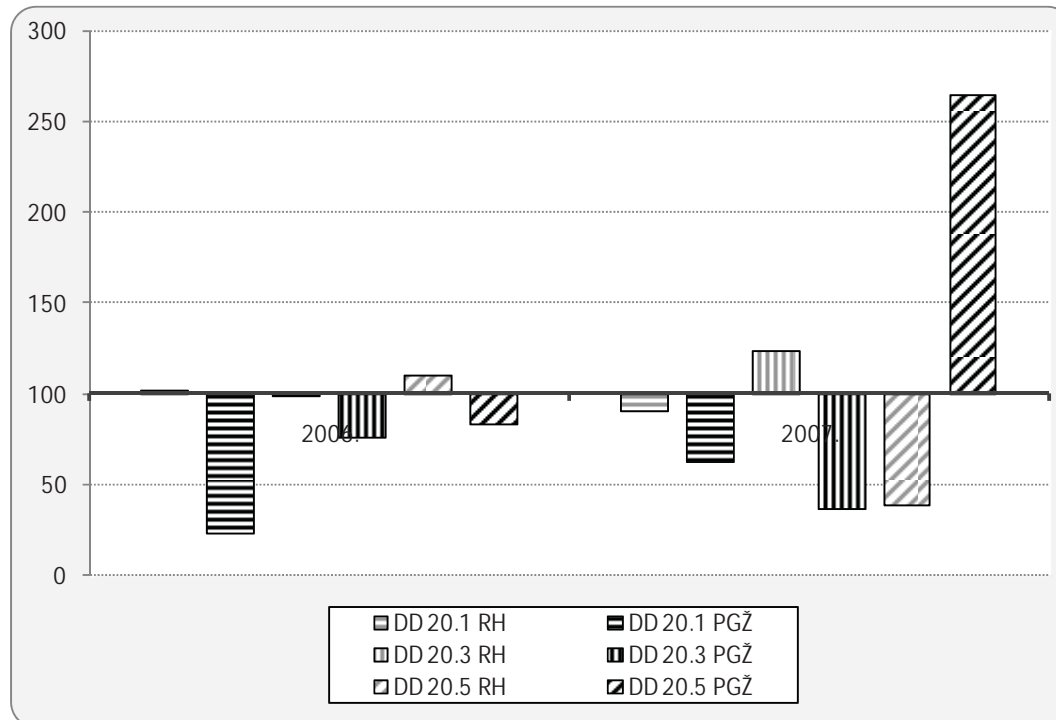
Grafikon 44: Bazni indeksi uvoza po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

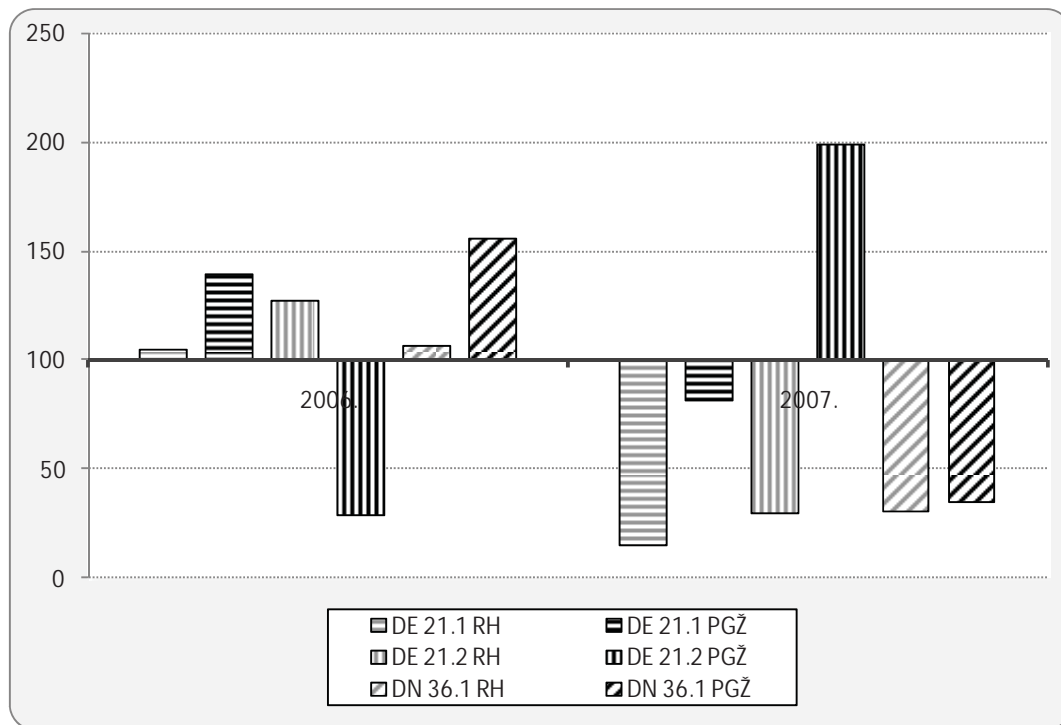
Analizirajući verižne indekse kretanja uvoza po zaposlenom prema skupinama unutar drvne industrije, a promatrano na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije vidljivo je kretanje izvoza po zaposlenom u odnosu na prethodnu godinu. Posebice se ističe intenzitet rasta skupine DD 20.5 na razini Županije u odnosu na veličinu iz 2006. godinu, a u 2006. godini je došlo do pada u odnosu na 2005. godinu. (Grafikoni 45 i 46)

Grafikon 45: Verižni indeksi uvoza po zaposlenom u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 46: Verižni indeksi uvoza po zaposlenom u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

3.6. Pokrivenost uvoza izvoznim prihodima

Pokrivenost uvoza izvoznim prihodima važan je pokazatelj vanjskotrgovinske aktivnosti, posebice u kontekstu drvne industrije koja je snažno izvozno orijentirana. Analiza pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima mjereno kroz koeficijent pokrivenosti u razdoblju 2005. – 2007. godine pokazuje kako je na razini ukupnog gospodarstva Republike Hrvatske došlo do smanjenja pokrivenosti, a intenzitet te promjene ocrtava godišnja stopa promjene koja iznosi -1,86%. Ukupno gospodarstvo Primorsko-goranske županije bilježi mnogo snažniji pad koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima po godišnjoj stopi od 12,72%.

Promatrano na razini ukupne hrvatske prerađivačke industrije, te ukupne županijske drvne industrije također je došlo do smanjenja pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima i to na razini Republike Hrvatske po stopi od 0,72%, a na razini Primorsko-goranske županije po stopi od 4,41% godišnje.

U sektoru drvne industrije na razini Republike Hrvatske vidljivo je također smanjenje pokrivenosti uvoza izvozom i to po godišnjoj stopi od 1,54%, dok drvna industrija Primorsko-goranske županije bilježi snažan trend rasta pokrivenosti uvoza izvozom po stopi od 8,77% godišnje. (Tablica 13 i Grafikon 47)

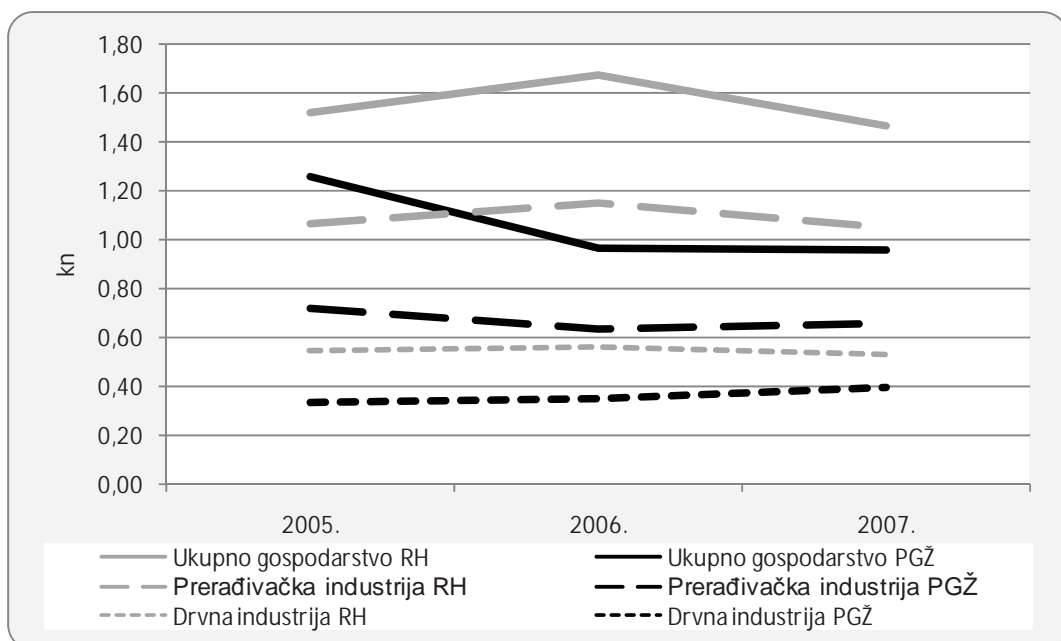
Tablica 13: Koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u RH i PGŽ

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
Ukupno gospodarstvo					
	RH	1,52	1,67	1,47	-1,86%
	PGŽ	1,26	0,97	0,96	-12,72%
Prerađivačka industrija					
	RH	1,07	1,15	1,05	-0,72%
	PGŽ	0,72	0,64	0,66	-4,41%
Drvna industrija					
	RH	0,55	0,56	0,53	-1,54%
	PGŽ	0,34	0,36	0,40	8,77%

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ipak, potrebno je naglasiti kako je pokrivenost uvoza izvoznim prihodima najniža u sektoru drvne industrije Primorske goranske županije, i u promatranom je razdoblju u prosjeku manja za 33% od one na razini ukupne hrvatske drvne industrije, odnosno za 46% manja od razine ostvarene u ukupnoj prerađivačkoj industriji županije, te za 66% manja od razine koja je ostvarena u ukupnom županijskom gospodarstvu.

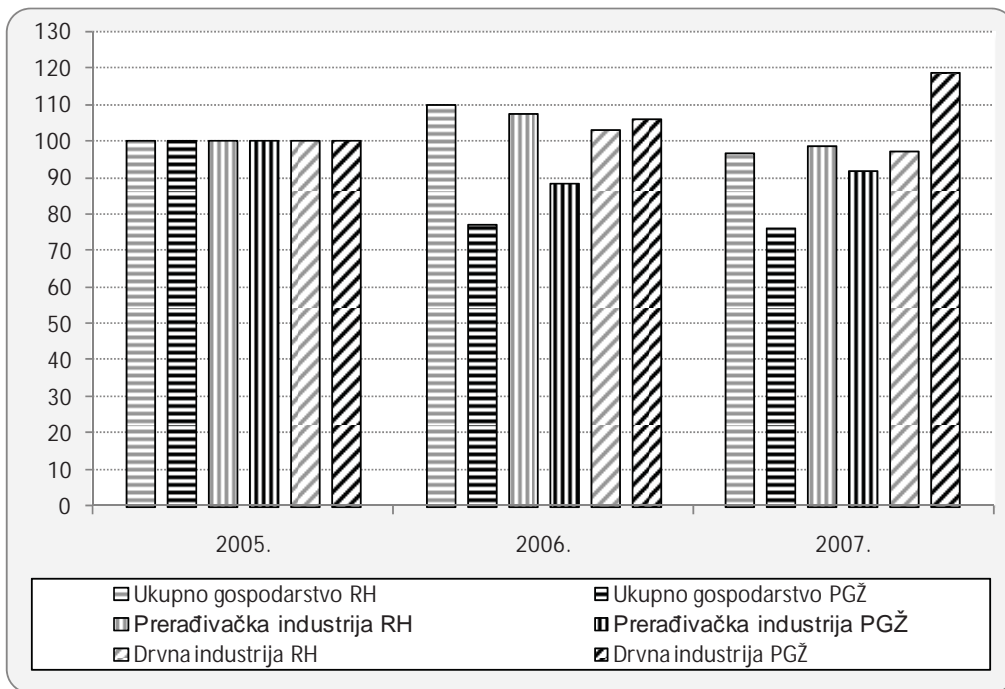
Grafikon 47: Koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Rast koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima drvne industrije Županije u promatranom razdoblju ukazuje kako su unatoč ostvarenom intenzitetu rasta uvoza brže od njega rasli izvozni prihodi, no potrebno je naglasiti slabiju pokrivenost uvoza izvoznim prihodima u odnosu na gospodarstvo i prerađivačku industriju. Takva kretanja uočljiva su i na prikazu baznih indeksa koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima (Grafikon 48).

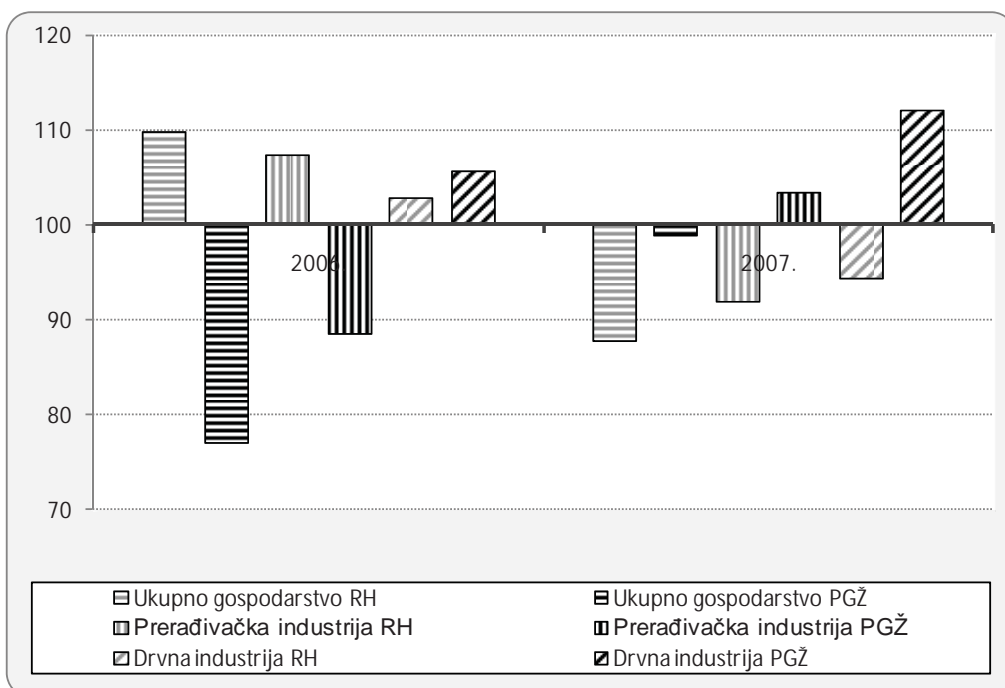
Grafikon 48: Bazni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u RH i PGŽ, 2005. = 100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u sektoru županijske drvne industrije došlo je do rasta koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u odnosu na godinu prije i u 2006. godini, te još intenzivnije u 2007. godini, dok je ukupna hrvatska drvna industrija u 2006. godini ostvarila rast u odnosu na 2005., a u 2007. godini je ostvarila pad u odnosu na 2006. godinu u pogledu analiziranog koeficijenta pokrivenosti. (Grafikon 49)

Grafikon 49: Verižni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

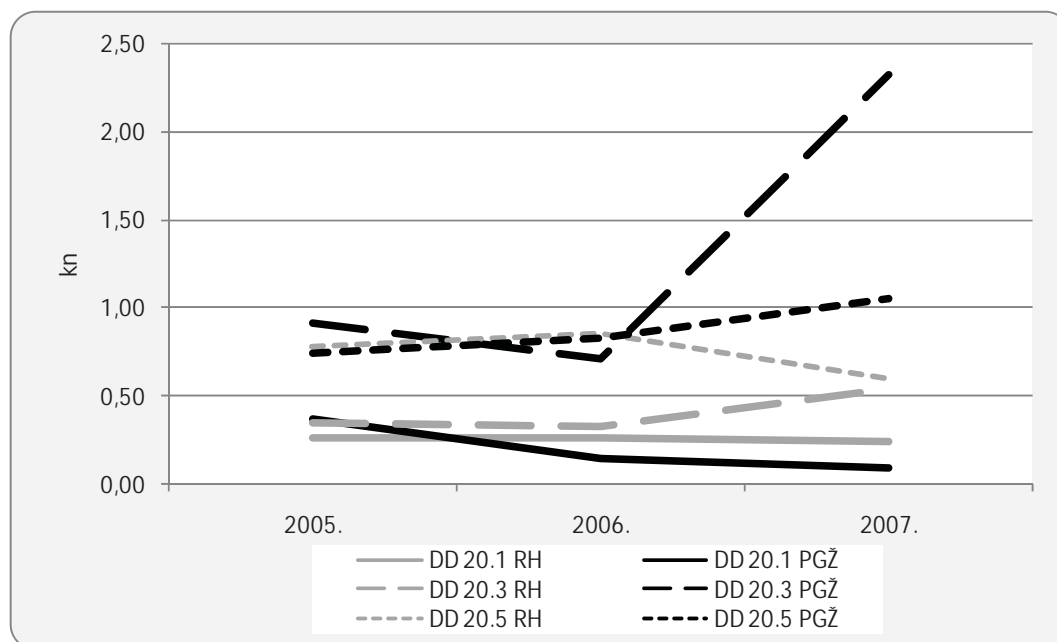
Ulazeći u strukturnu analizu unutar same drvne industrije na razini Republike Hrvatske brzinom rasta koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima ističe se skupina DD 20.3 sa godišnjom stopom rasta od 23,54%, a uz nju jedino još skupina DE 21.2 ostvaruje rast dok sve druge skupine obilježava pad koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima. Na županijskoj pak razini jedino skupina DD 20.1 ostvaruje pad, dok sve druge skupine ostvaruju rast ovog koeficijenta, s time da je godišnja stopa rasta najintenzivnija u sektoru DE 21.2 i iznosi 85,37% posto. (Tablica 14, Grafikon 50 i 51)

Tablica 14: Koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u drvnj industriji RH i PGŽ (u kn)

		2005.	2006.	2007.	Godišnja stopa rasta
DD 20.1					
	RH	0,26	0,26	0,24	-4,08%
	PGŽ	0,37	0,15	0,09	-50,28%
DD 20.3					
	RH	0,35	0,33	0,54	23,54%
	PGŽ	0,91	0,71	2,32	59,51%
DD 20.5					
	RH	0,78	0,85	0,60	-12,28%
	PGŽ	0,74	0,83	1,06	19,77%
DE 21.1					
	RH	0,38	0,36	0,32	-7,40%
	PGŽ	0,11	0,16	0,13	7,53%
DE 21.2					
	RH	1,22	1,51	1,30	3,16%
	PGŽ	2,22	-	7,62	85,37%
DN 36.1					
	RH	0,69	0,62	0,63	-4,47%
	PGŽ	0,38	0,42	0,43	6,31%

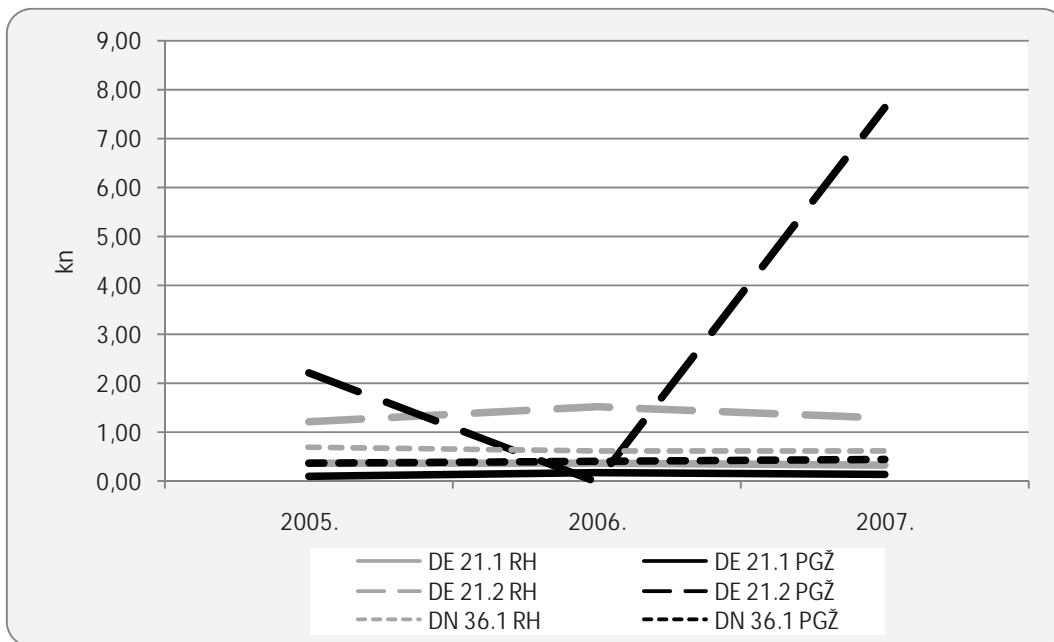
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 50: Koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

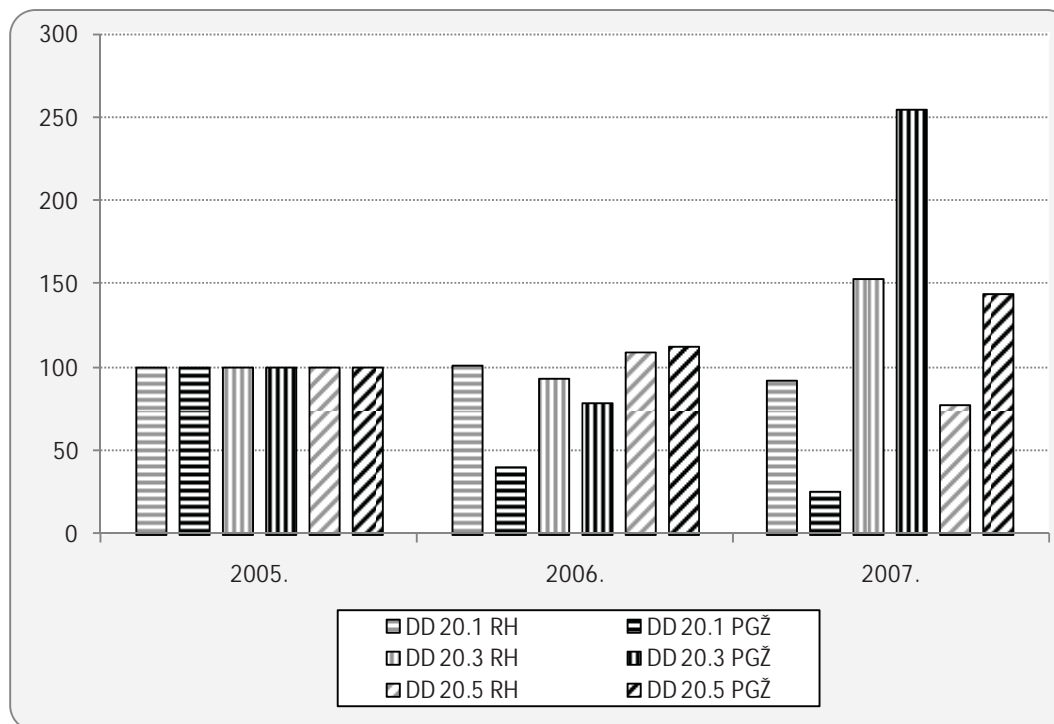
Grafikon 51: Koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ (u kn)

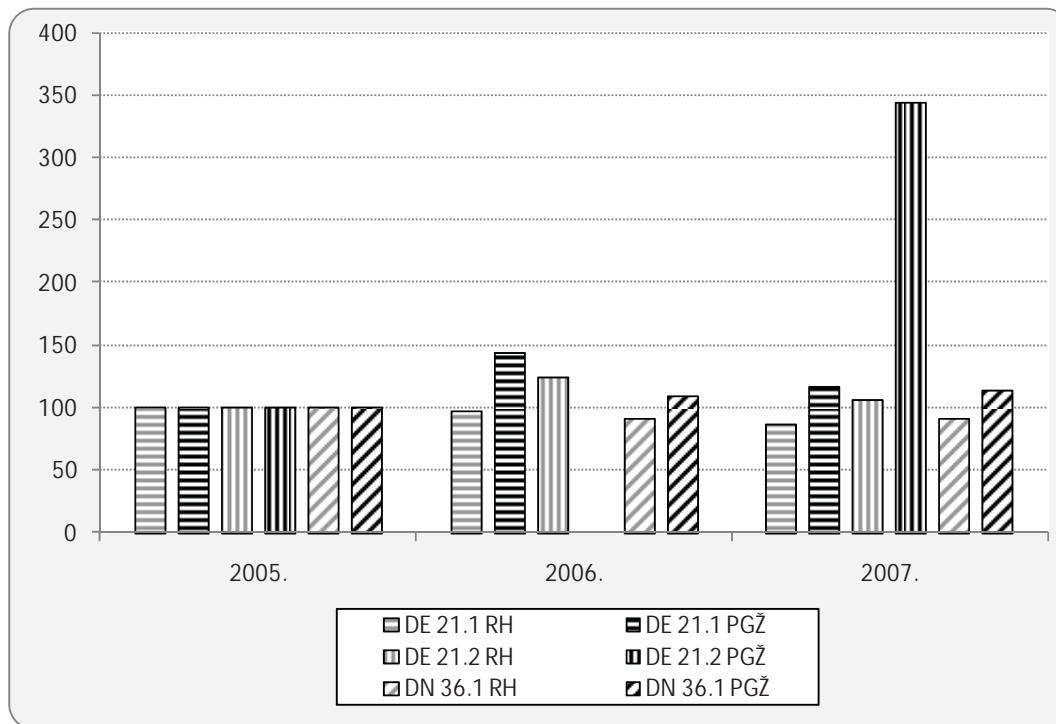
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Ovakva kretanja koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima te intenzitet promjene u odnosu na 2005. godinu mogu se uočiti i na prikazu baznih indeksa promatrajući 2005. godinu kao baznu. U Primorsko-goranskoj županiji najveći porast u 2007. godini u odnosu na stanje iz 2005. godine ostvarila je skupina DE 21.2. (Grafikoni 52 i 53).

Grafikon 54: Bazni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

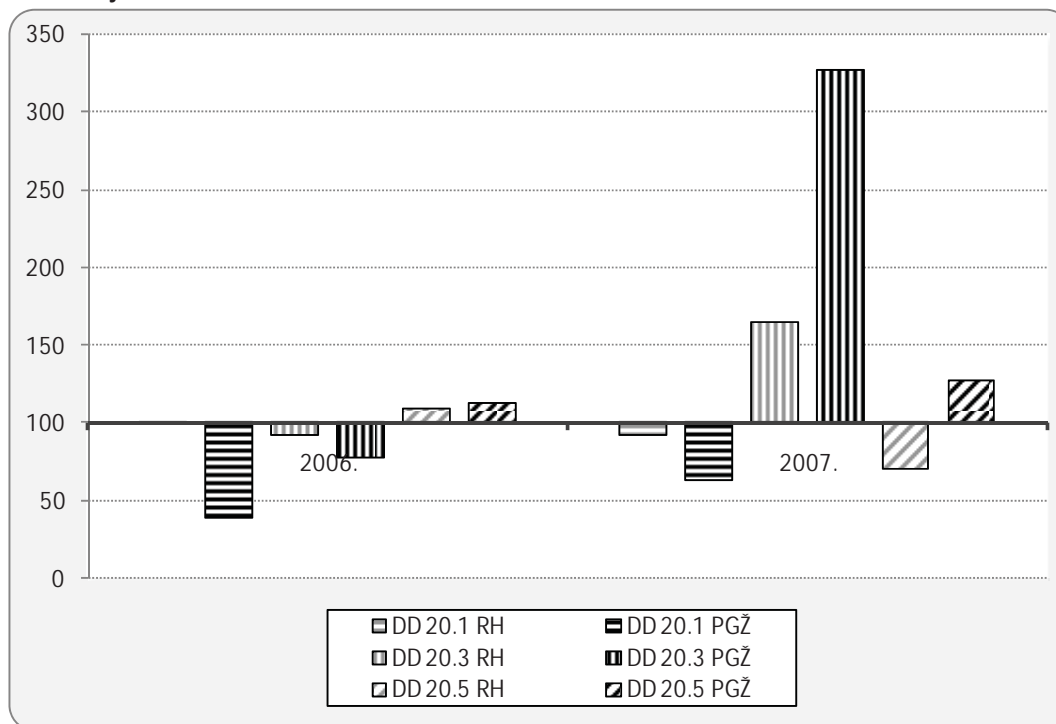

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 55: Bazni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ, 2005. = 100

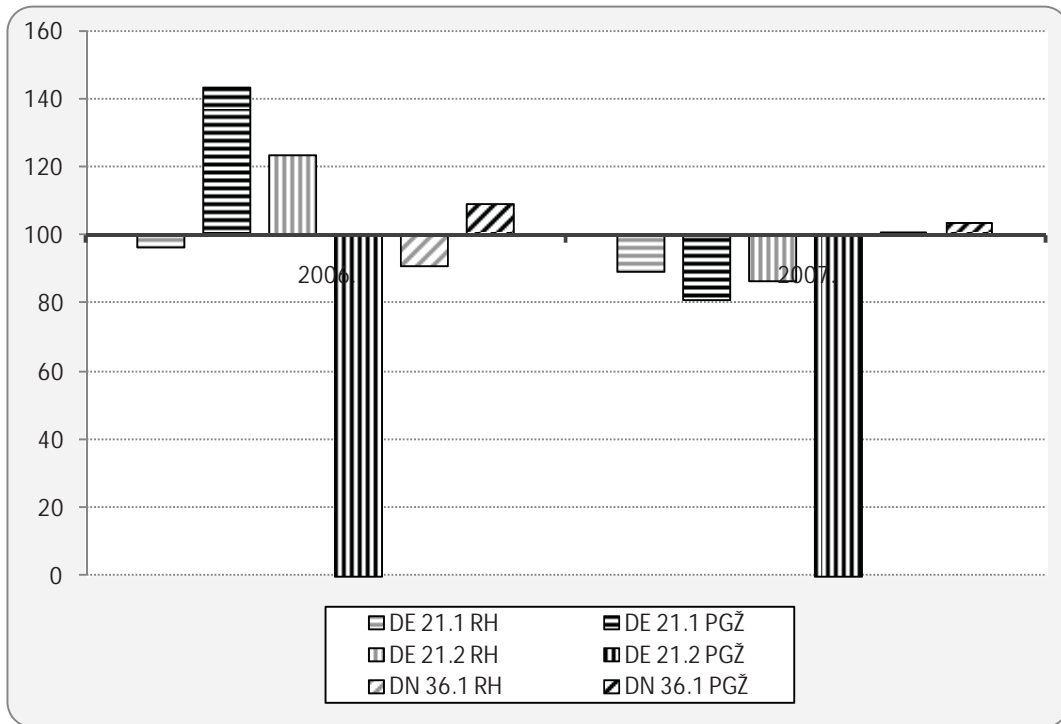
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Analizirajući verižne indekse kretanja koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima po skupinama unutar drvne industrije na razini Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije vidljivo je kretanje produktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. U okvirima županijske drvne industrije posebice se ističe intenzitet rasta skupine DD 20.3 u 2007. godini u odnosu na 2006. skupinu. (Grafikoni 56 i 57)

Grafikon 56: Verižni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 57: Verižni indeksi koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ

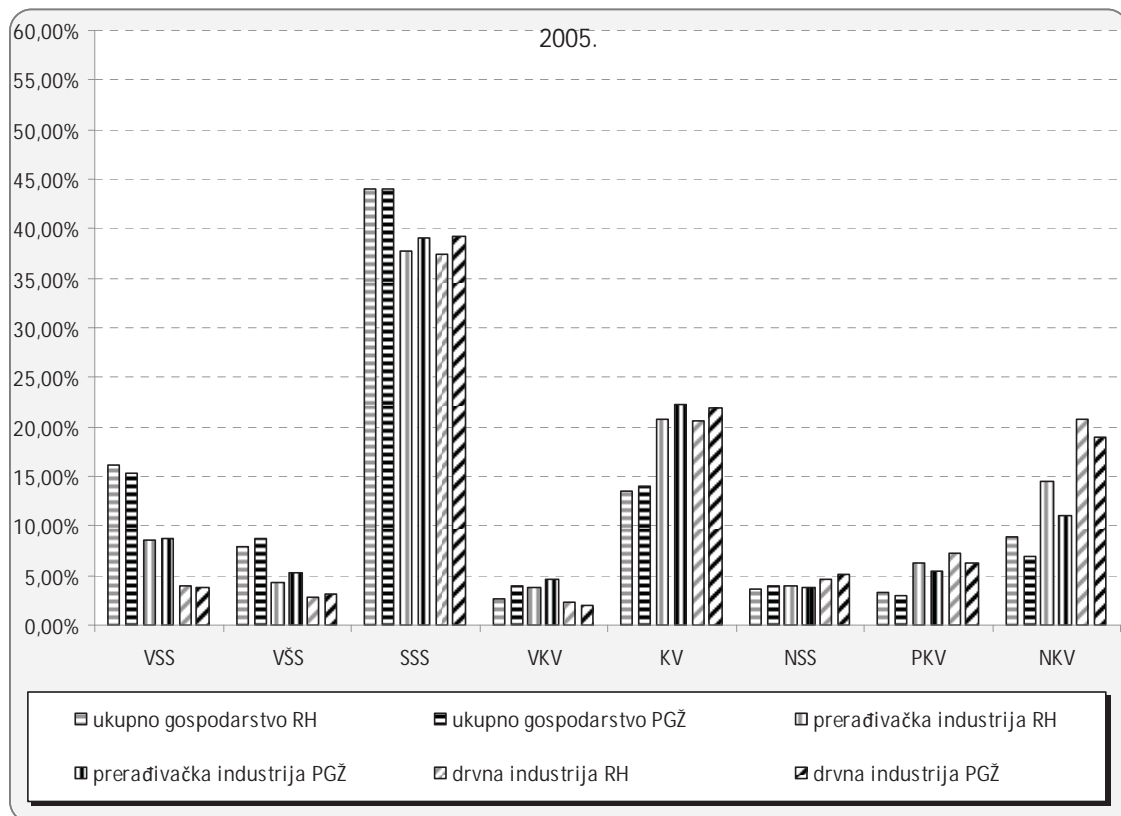
Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

4. OBILJEŽJA OBRAZOVNE STRUKTURE DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

U ovome dijelu studije analizirana je obrazovna struktura zaposlenih u drvnj industriji Primorsko-goranske županije, te je provedena komparacija sa obrazovnom strukturom drvne industrije na razini Republike Hrvatske, te prerađivačke industrije i ukupnog gospodarstva na razini Županije i Hrvatske.

Stupnjevi stručnog obrazovanja koji se statistički prate u Republici Hrvatskoj odnose se na osam osnovnih kategorija: visoko obrazovanje (VSS), više obrazovanje (VŠS), srednje obrazovanje (SSS), visoko kvalificirano (VKV), kvalificirano (KV), niže obrazovanje (NSS), polukvalificirano (PKV) i nekvalificirano (NKV). Dodatno, stupanj stručnog obrazovanja unutar visokog obrazovanja detaljnije se može podijeliti na magistre i doktore znanosti. Obrazovna struktura zaposlenih na razini ukupnog gospodarstva i drvne industrije Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije analizirana je za 2005., 2006. i 2007. godinu.

Grafikon 58a: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnj industriji RH i PGŽ u 2005. godini

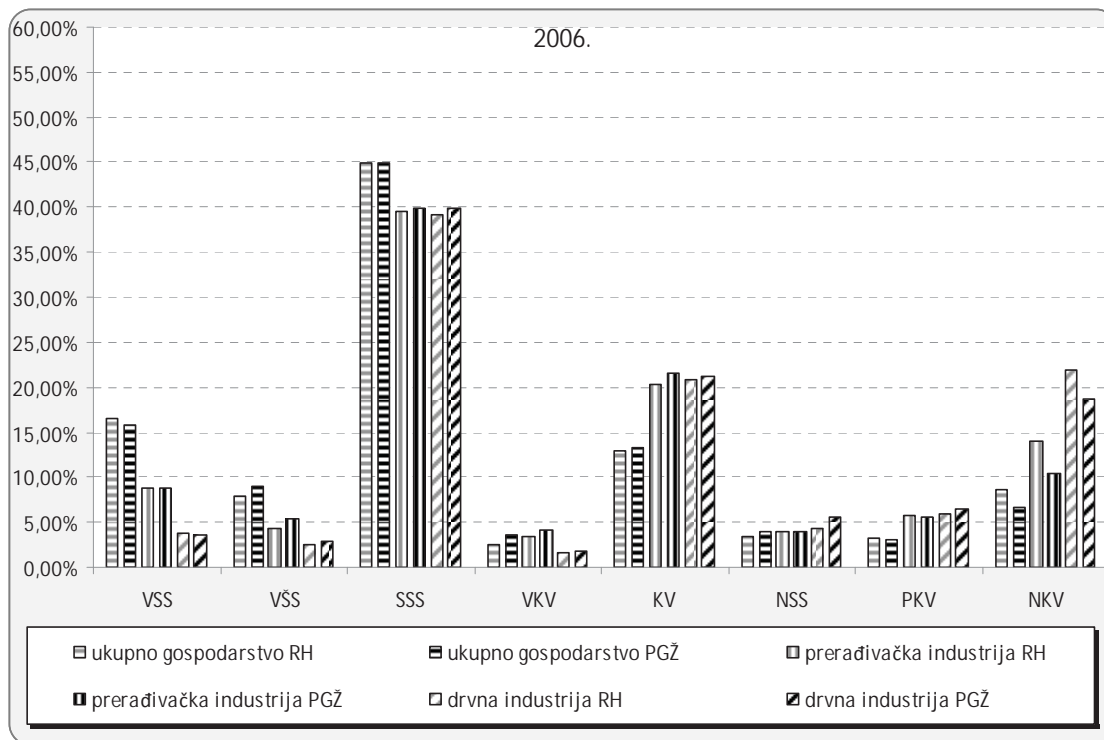

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

U 2005. godini obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, kao i prerađivačkoj i drvnj industriji Primorsko-goranske županije u svih osam osnovnih obrazovnih kategorija nije značajno odstupala od razine obrazovne strukture koju je zabilježila Republika Hrvatska na razini ukupnog gospodarstva, prerađivačke i drvne industrije. (Grafikon 58a)

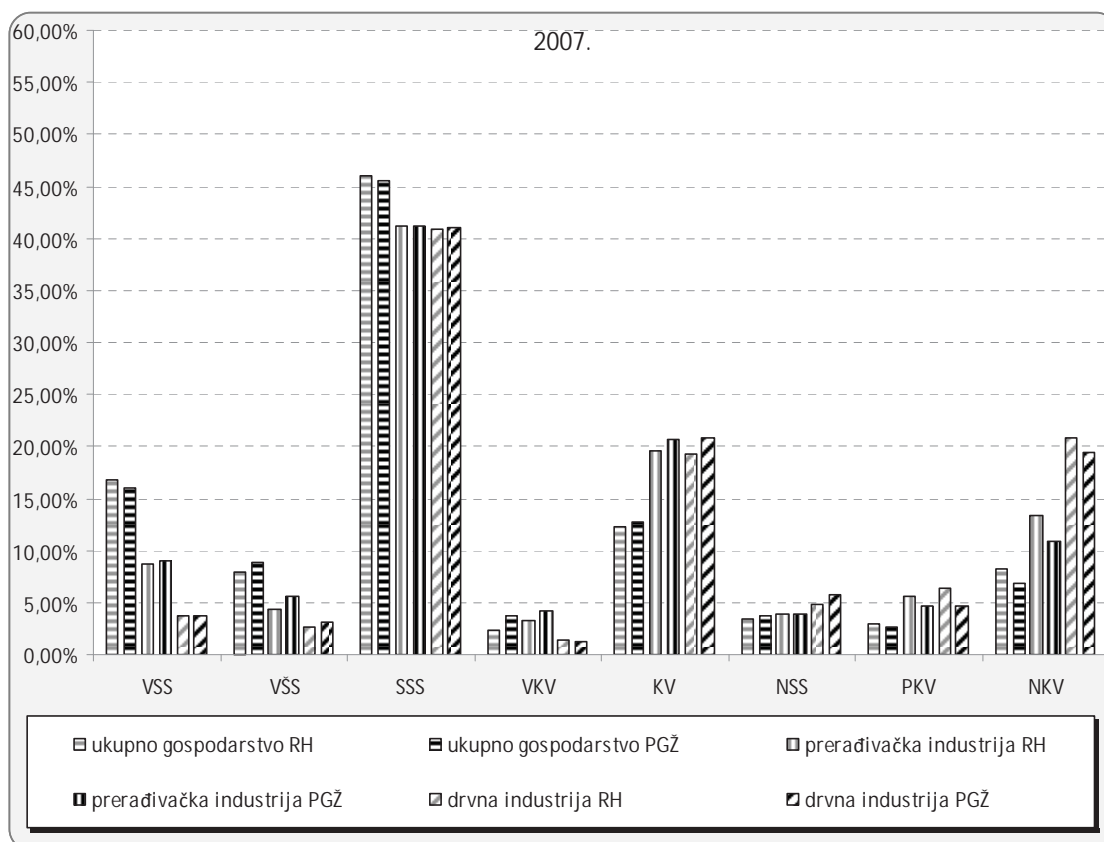
Stanje se nije značajnije mijenjalo niti u 2006. i 2007. godini gdje je Primorsko-goranska županija i dalje slijedila nacionalne obrazovne karakteristike (Grafikoni 58b i 58c).

Grafikon 58b: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnjoj industriji RH i PGŽ u 2006. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Grafikon 58c: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnjoj industriji RH i PGŽ u 2007. godini

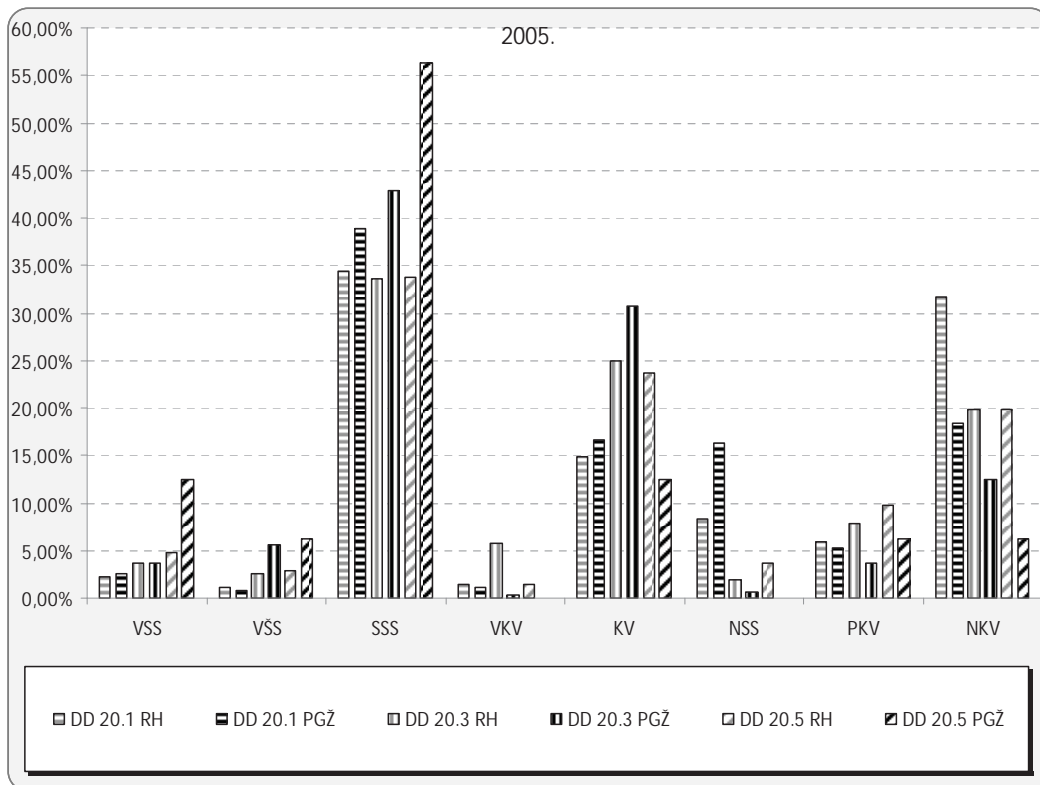

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

U sve tri godine u drvnjoj industriji Županije bilo je zaposleno najviše djelatnika sa srednjom stručnom spremom. Njihov udio u ukupnoj strukturi zaposlenih drvne industrije Županije činio je nešto više od 40%, dok je udio nisko obrazovanih djelatnika iznosio oko 20%, a visoko obrazovanih djelatnika samo 3%.

U cilju postizanja dubinske analize obrazovne strukture drvne industrije Primorsko-goranske županije, te njene komparacije sa ukupnom hrvatskom drvnom industrijom u nastavku su analizirane skupine djelatnosti unutar drvne industrije.

Grafikon 59a: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2005. godini

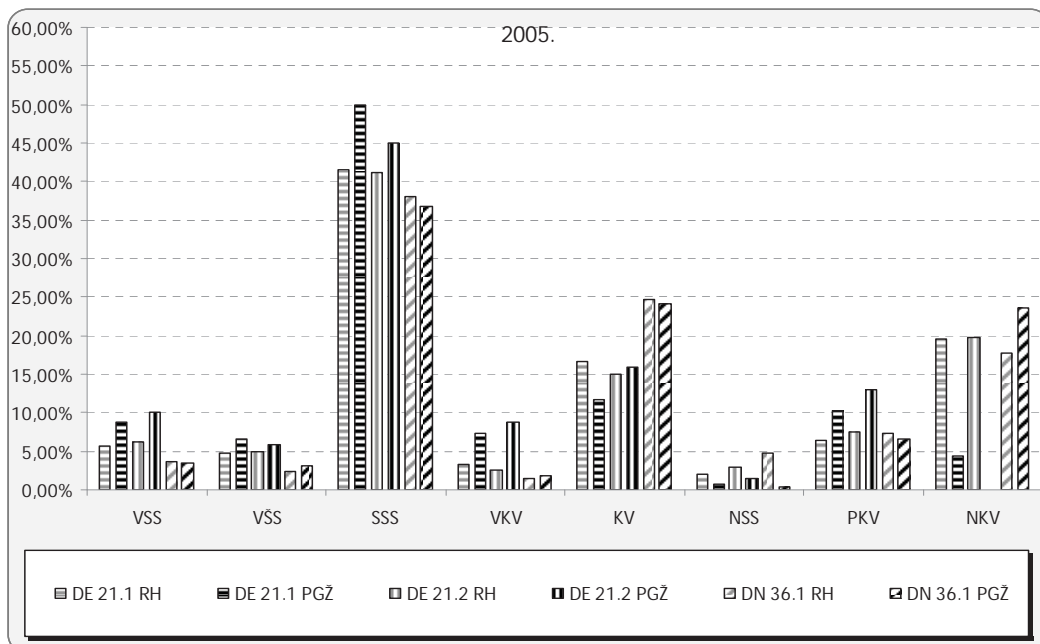

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

Zapaženiji odmak u smislu većeg udjela VSS i VŠS obrazovanih djelatnika u odnosu na prosjek Republike Hrvatske Primorsko-goranska županija ostvarila je 2005. godine u skupini DD 20.5 gdje je u visokoobrazovnim kategorijama imala znatno veći broj zaposlenih djelatnika. (Grafikon 59a)

Iz Grafikona 59b vidljivo je kako je u istoj godini Primorsko-goranska županija evidentirala također veći broj zaposlenika visokog i višeg obrazovanja u skupinama DE 21.1 i DE 21.2 u odnosu na prosjek Republike Hrvatske.

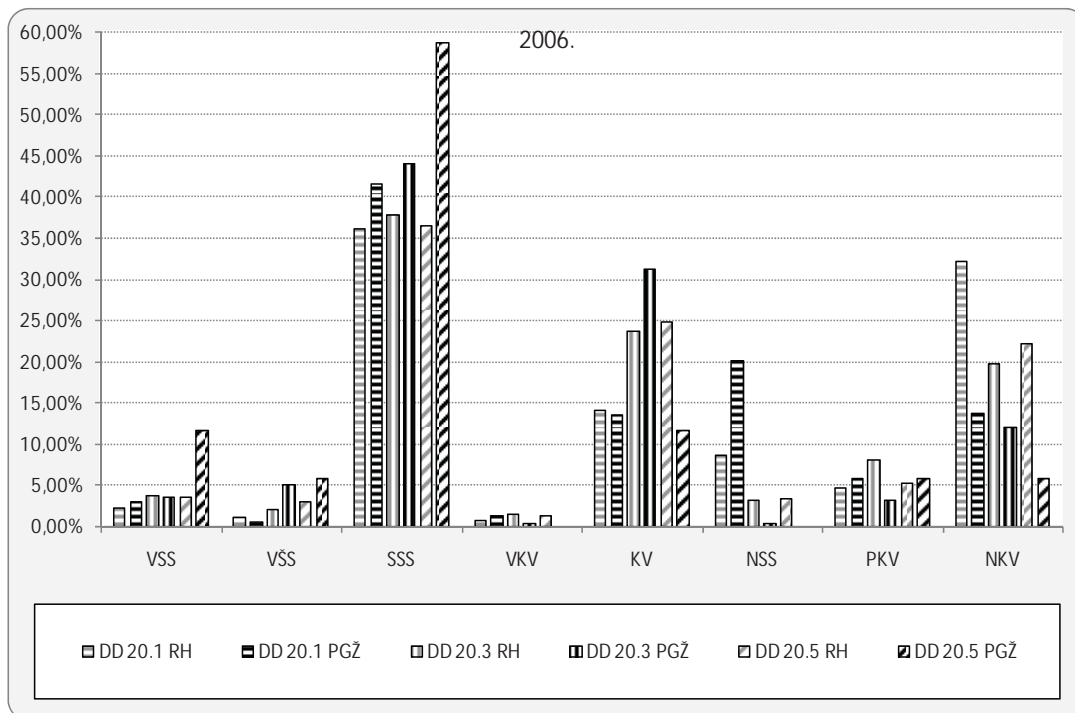
Grafikon 59b: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2005. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK - Županijska komora Rijeka

U skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 u 2006. godini je primjetna sličnost u odnosu na obrazovnu strukturu iz 2005. godine i u komparaciji Županijske i državne razine i u komparaciju skupina među sobom. (Grafikon 60a)

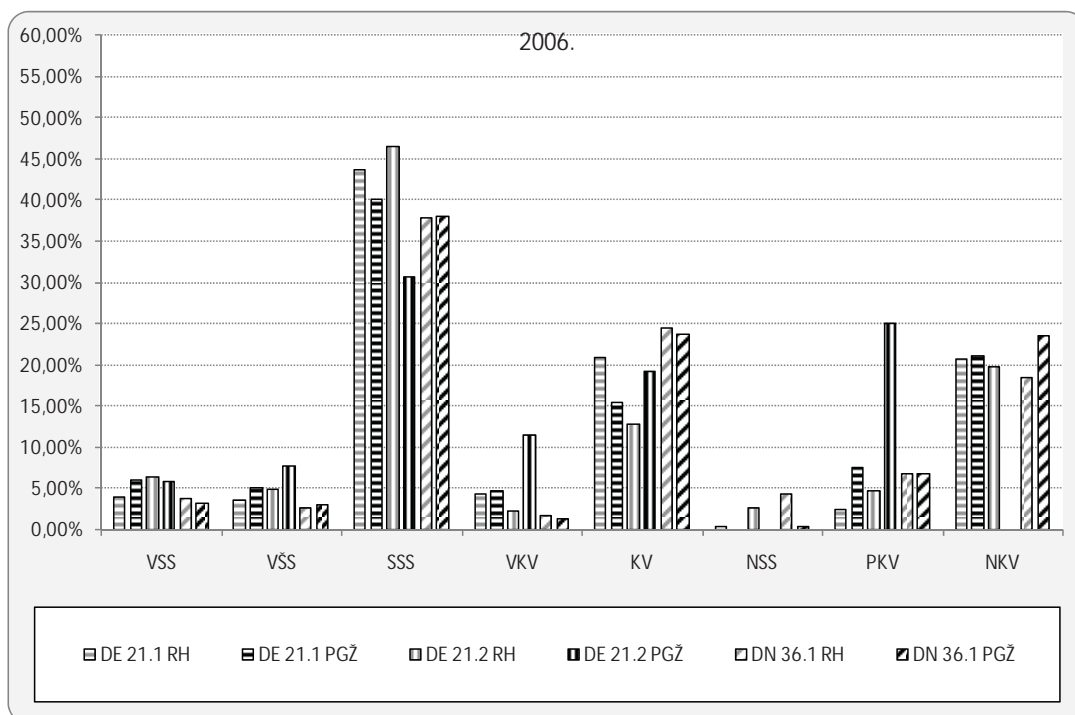
Grafikon 60a: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2006. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Međutim, izvjesne promjene u obrazovnoj strukturi u 2006. godini u odnosu na 2005. godinu dogodile su se u skupinama DE 21.1 i DE 21.2 (Grafikon 60b) gdje je zabilježen pad broja djelatnika sa srednjom stručnom spremom, a čak peterostruko povećanje NKV zaposlenika u skupinama DE 21.1. U skupini DE 21.2 u 2006. godini udio VSS djelatnika pao je za 50% u odnosu na prethodnu godinu, te je zabilježeno povećanje udjela PKV i NKV zaposlenika.

Grafikon 60b: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2006. godini

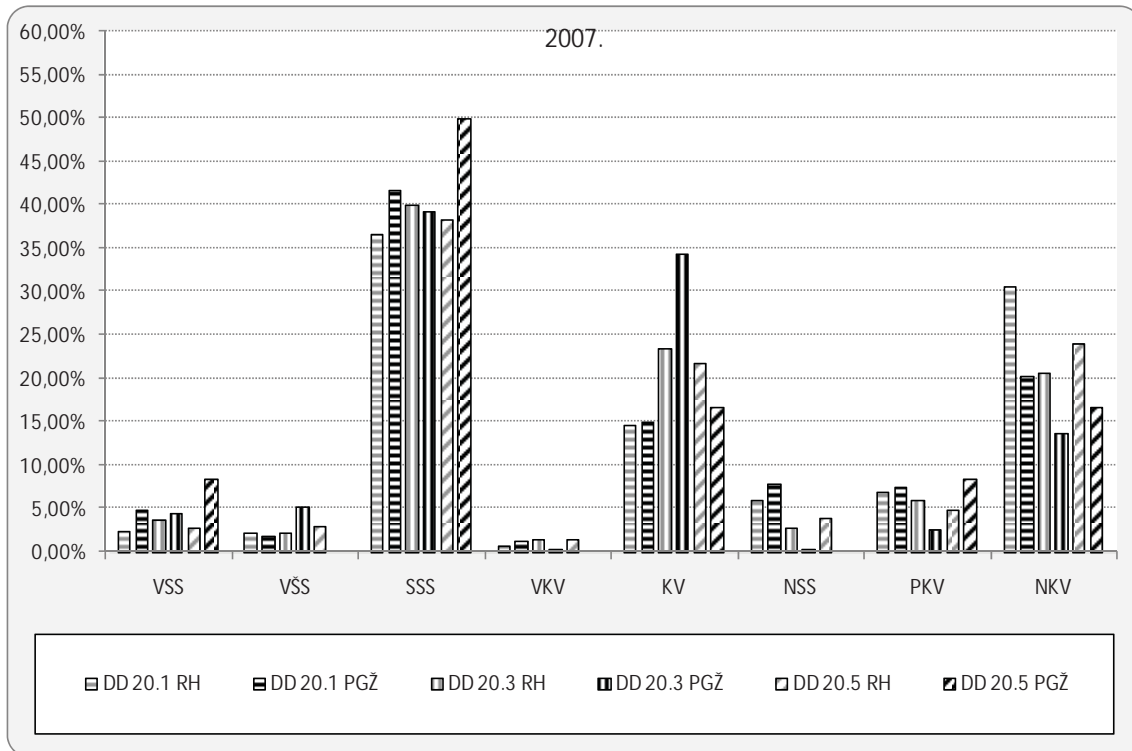

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Na Grafikonu 61a uočljiv je i trend smanjenja udjela visokoobrazovanih kadrova u skupini DD 20.5 u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, pa je tako u Županiji evidentiran manji broj visoko obrazovanih djelatnika u odnosu na proteklu godinu dok je obrazovna kategorija VŠS-a u ovoj skupini potpuno iščezla, odnosno niti jedan od zaposlenika u skupini DD 20.5 u Županiji te godine nije imao višu stručnu spremu.

Nasuprot tome, zapošljavanje polukvalificiranih i nekvalificiranih djelatnika zadržalo je kontinuitet rasta u drvnom sektoru Županije što je vidljivo iz prethodnih Grafikona. U 2007. godini u odnosu na 2005. godinu porastao je broj KV i NKV djelatnika u skupinama DD 20.3 i DD 20.5.

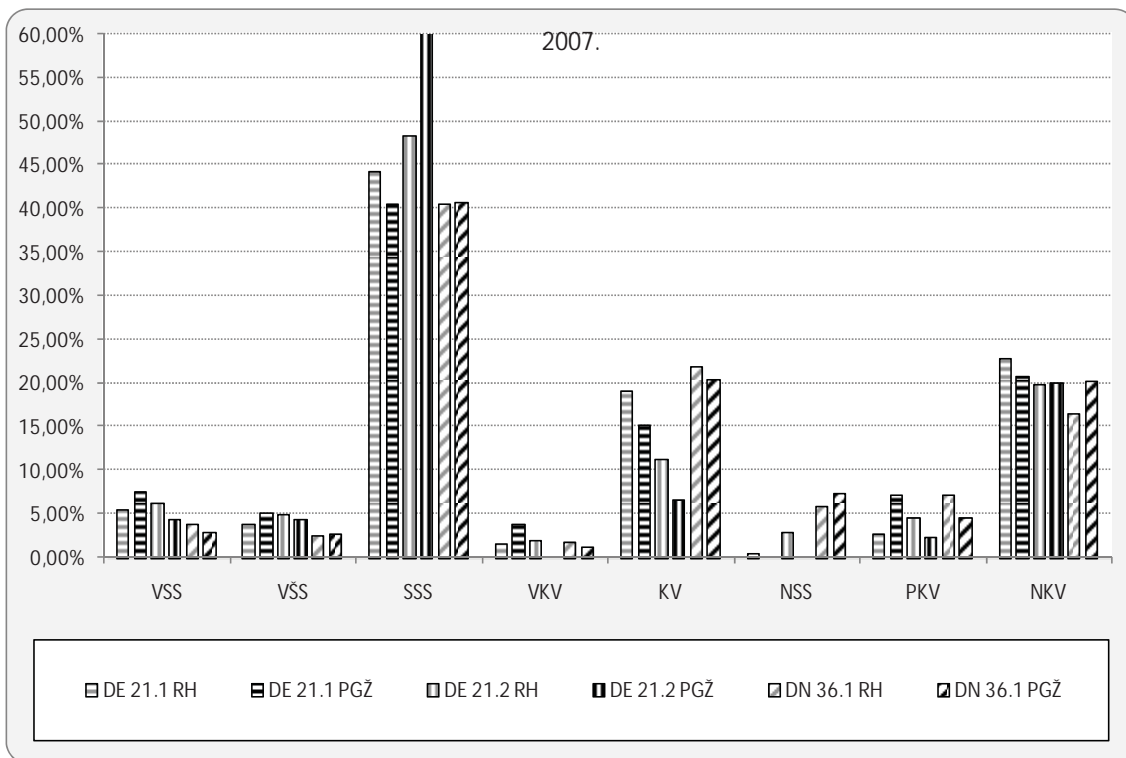
Grafikon 61a: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2007. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Veliki broj SSS zaposlenika u 2007. godini u Županiji bio je zaposlen u skupini DE 21.2, te je njihov udio u ukupnom broju zaposlenih u ovoj skupini iznosio preko 60%. U toj je djelatnosti u odnosu na godinu ranije došlo i do znatnog smanjenja udjela PKV zaposlenika koji je u 2006. godini iznosio 25% a u 2007. godini 2% ukupnog radno aktivnog stanovništva drvne industrije Županije. (Grafikon 61b) Na Grafikonu 61b se može uočiti i zapošljavanje NKV djelatnika u ovoj godini, kojih u djelatnosti DE 21.2 u Županiji u 2006. godine nije bilo zaposlenih, dok su 2007. činili 20% ukupnog zaposlenih u toj skupini na razini Županije.

Grafikon 61b: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2007. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

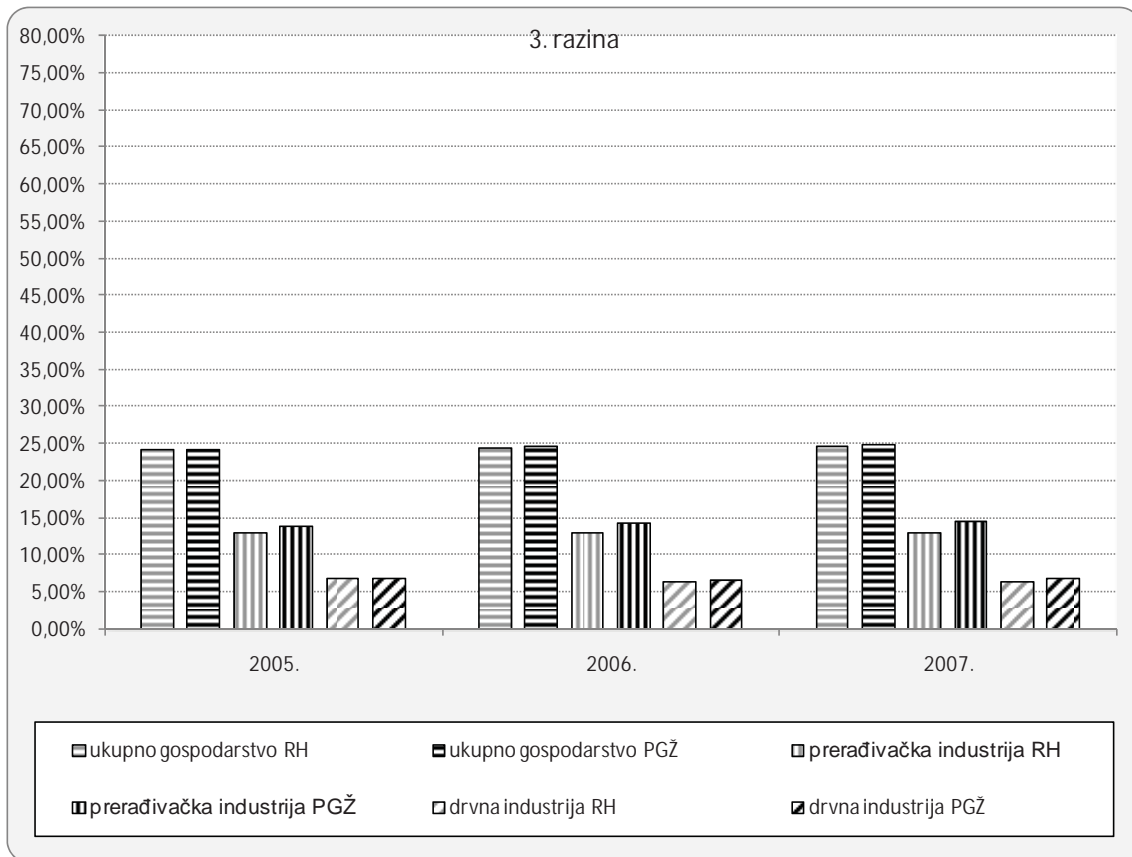
Iz trogodišnje analize obrazovne strukture vidljivo je kako je srednja stručna sprema u svim skupinama unutar drvne industrije Županije najzastupljenija. Slijede ju kategorija zaposlenika sa niskom razinom obrazovanja dok je ukupni broj VSS i VŠS djelatnika u periodu od 2005. do 2007. godine bio na razini oko 7% ukupno zaposlenog stanovništva u području drvne industrije Županije.

Potrebno je spomenuti kako unatoč relativno lošijoj obrazovnoj strukturi drvne industrije Županije u odnosu na ukupnu županijsku prerađivačku industriju i gospodarstvo, gledajući pritom primarno udjele visokoobrazovanog i nisko obrazovanog kadra, ona se ipak na obrazovnom planu strukture ljudskih potencijala nalazi u nešto povoljnijoj poziciji od prosjeka drvne industrije Republike Hrvatske, gdje je disproporcija udjela visokoobrazovanih i nisko obrazovanih kadrova više izražena.

Radi jednostavnosti i veće preglednosti, za potrebe ove studije koristiti će se vlastiti model za analizu strukture zaposlenih u industriji Primorsko-goranske županije. Do sada korištenih 8 kategorija agregirati će se na ukupno tri razine obrazovanja i to:

1. razina = osnovno, NKV, PKV
2. razina = srednje, KV, VKV
3. razina = više i visoko (u što spadaju i magistri i doktori znanosti).

Grafikon 62a: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnjoj industriji RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 3. razina

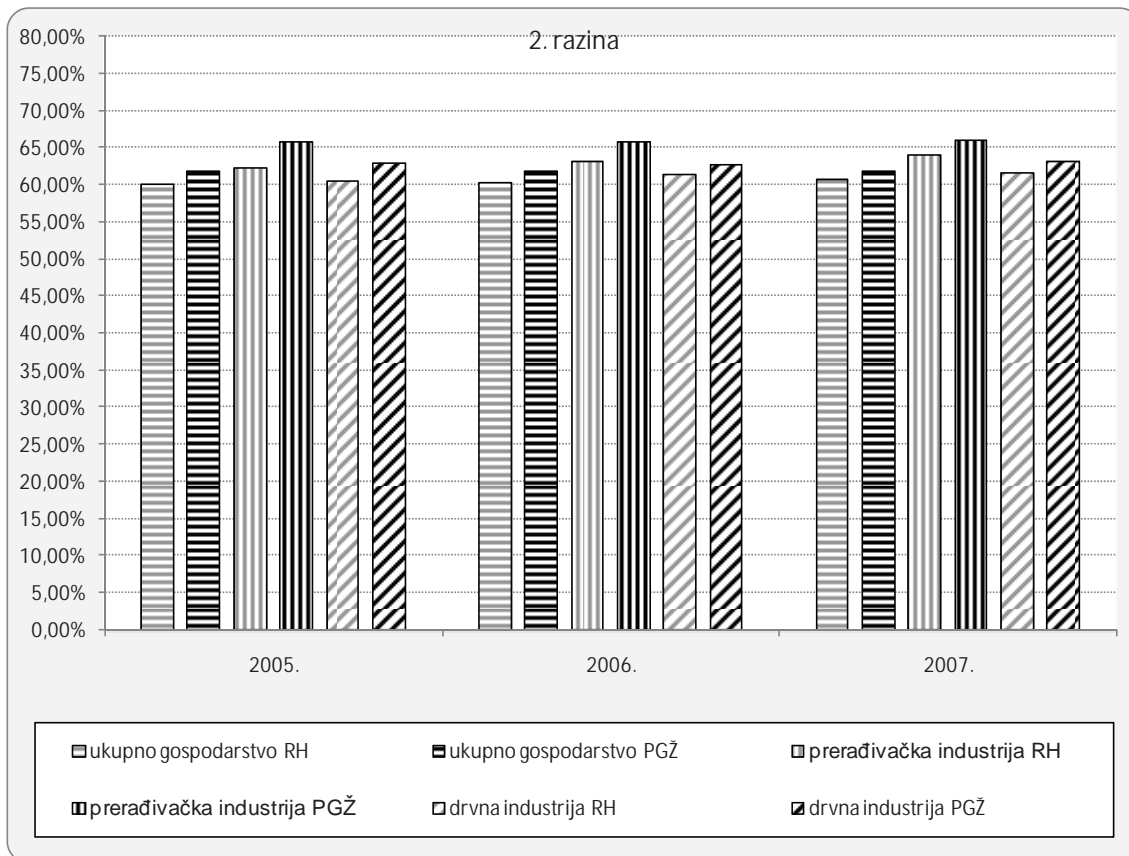
Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Iz Grafikona 62a može se zaključiti kako je udio zaposlenih treće razine obrazovanja u ukupnom gospodarstvu Primorsko-goranske županije ostao uglavnom nepromijenjen u sve tri analizirane godine, te je bio približan udjelu kakav je bio i na razini Republike Hrvatske. Kontinuirano rastući udjel djelatnika 3. razine obrazovanja ostvaren je u prerađivačkoj industriji Županije, a u ukupnoj hrvatskoj prerađivačkoj industriji kroz sve je tri godine taj udio približno jednak. U drvnjoj industriji, promatrano i na razini Primorsko-goranske županije i na razini Republike Hrvatske, udio zaposlenih sa 3. razinom obrazovanja bio je podjednak u svim trima promatranim godinama.

Na razini gospodarstva Županije udio djelatnika 3. razine obrazovanja kroz tri je godine u prosjeku iznosio 25%, dok je ukupnoj prerađivačkoj industriji Županije najviši udio bio oko 15% i to u 2007. godini, a u županijskoj drvnjoj industriji zabilježen je udio od najviše 7% djelatnika 3. razine obrazovanja.

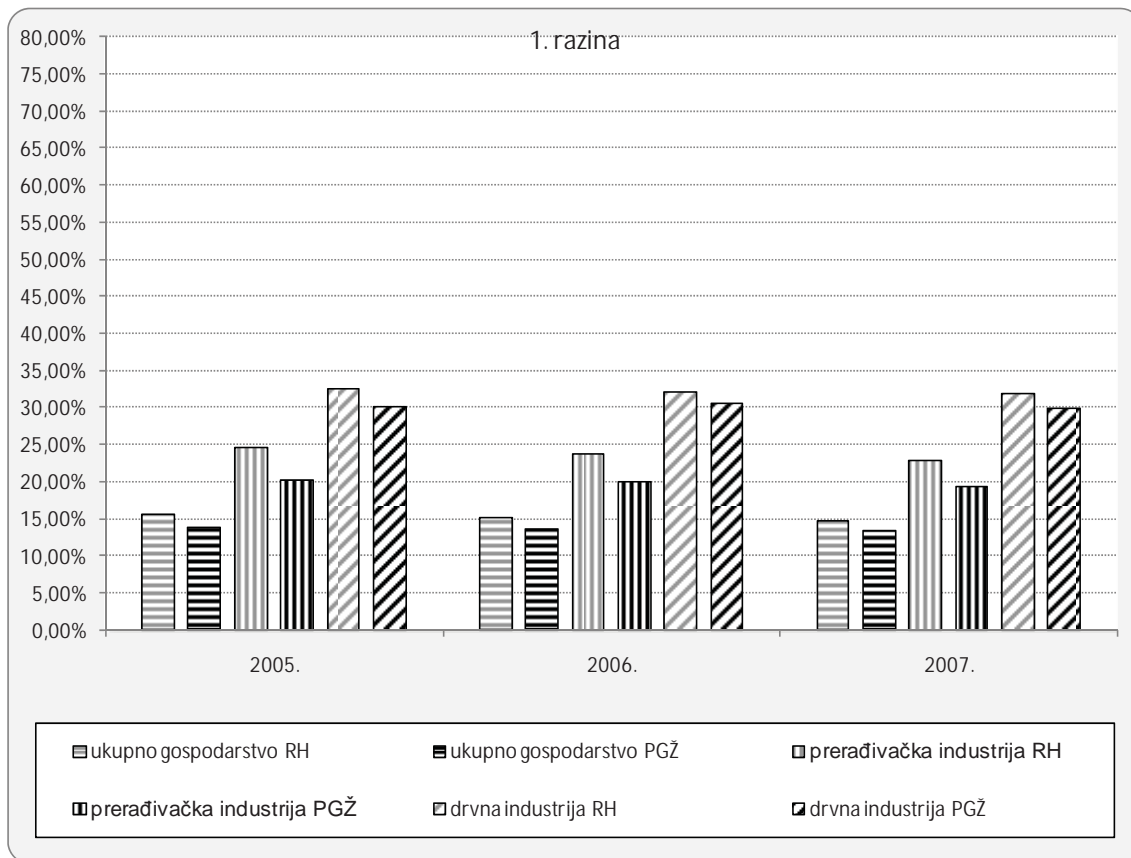
Analizirajući udio zaposlenih sa 2. razinom obrazovanja vidljiva je njegova znatno veća zastupljenost u obrazovnoj strukturi. Ovaj udio iznosi između 60% i 67% ukupno zaposlenih na razini županijskog gospodarstva, prerađivačke i drvne industrije. Udio zaposlenih djelatnika sa 2. razinom obrazovanja ostao je približno isti kroz cijelo analizirano razdoblje od 2005. do 2007. godine i na razini Primorsko-goranske županije i Republike Hrvatske. (Grafikon 62b)

Grafikon 62b: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnjoj industriji RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 2. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Udio zaposlenih koji prema obrazovnome modelu pripadaju 1. razini obrazovanja na razini drvne industrije Primorsko-goranske županije i Republike Hrvatske otprilike je dvostruko manji od udjela zaposlenih 2. razine obrazovanja kroz sve tri promatrane godine. U drvnjoj industriji Primorsko-goranske županije u odnosu na prosjek županijske ukupne prerađivačke industrije i gospodarstva zaposleno je znatno više djelatnika 1. razine obrazovanja. Udio djelatnika 1. razine obrazovanja u županijskoj je drvnjoj industriji oko 30% što je za 50% više u odnosu na prosjek županijske prerađivačke industrije, odnosno za 122% više u odnosu na ukupno županijsko gospodarstvo. (Grafikon 62c)

Grafikon 62c: Obrazovna struktura zaposlenih u gospodarstvu, prerađivačkoj i drvnjoj industriji RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 1. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Iz Grafikona 62c vidljivo je također kako je udio zaposlenika sa 1. razinom obrazovanja na razini Županije u odnosu na hrvatski prosjek manji i u ukupnom gospodarstvu i u prerađivačkoj industriji, te u drvnjoj industriji.

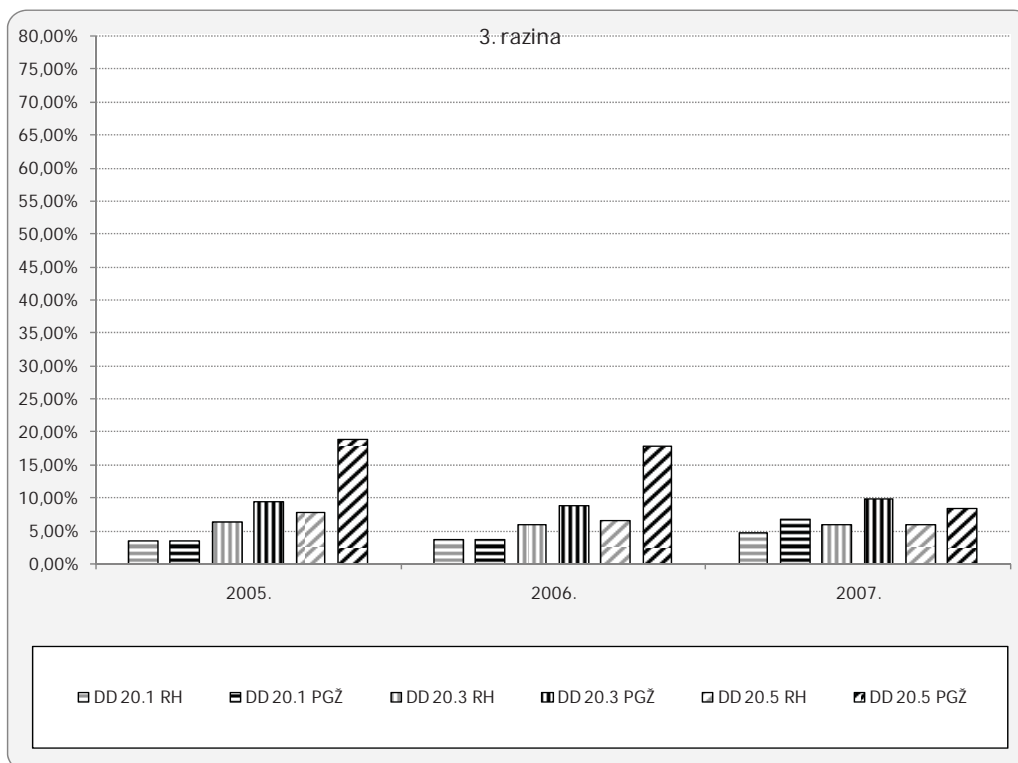
U cilju provođenja dubinske analize obrazovne strukture u nastavku je provedena analiza obrazovne strukture prema modelu tri razine obrazovanja po skupinama unutar drvne industrije Primorsko-goranske županije i Republike Hrvatske.

U nastavku su analizirana kretanja obrazovne strukture za slijedeće djelatnosti unutar drvne industrije:

- DD 20.1 (Proizvodnja piljene građe; impregnacija drva)
- DD 20.3 (Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata)
- DD 20.5 (Proizvodnja ostalih proizvoda od drva; proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala)

Unutar skupina DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 najviše djelatnika treće razine obrazovanja u 2005. i 2006. godini bilo je zaposleno u Primorsko-goranskoj županiji u skupini DD 20.5 (Proizvodnje ostalih proizvoda od drva; proizvodnji predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala) sa udjelom oko 20%. Taj je udio 2007. godine pao na razinu od ispod 10%, a u toj je godini skupina DD 20.3 preuzela primat sa oko 10% djelatnika 3. razine obrazovanja. U odnosu na prosjek drvne industrije Republike Hrvatske u drvnjoj industriji Županije u svim je trima promatranim skupinama, veći udio zaposlenih sa 3. razinom obrazovanja. (Grafikon 63a)

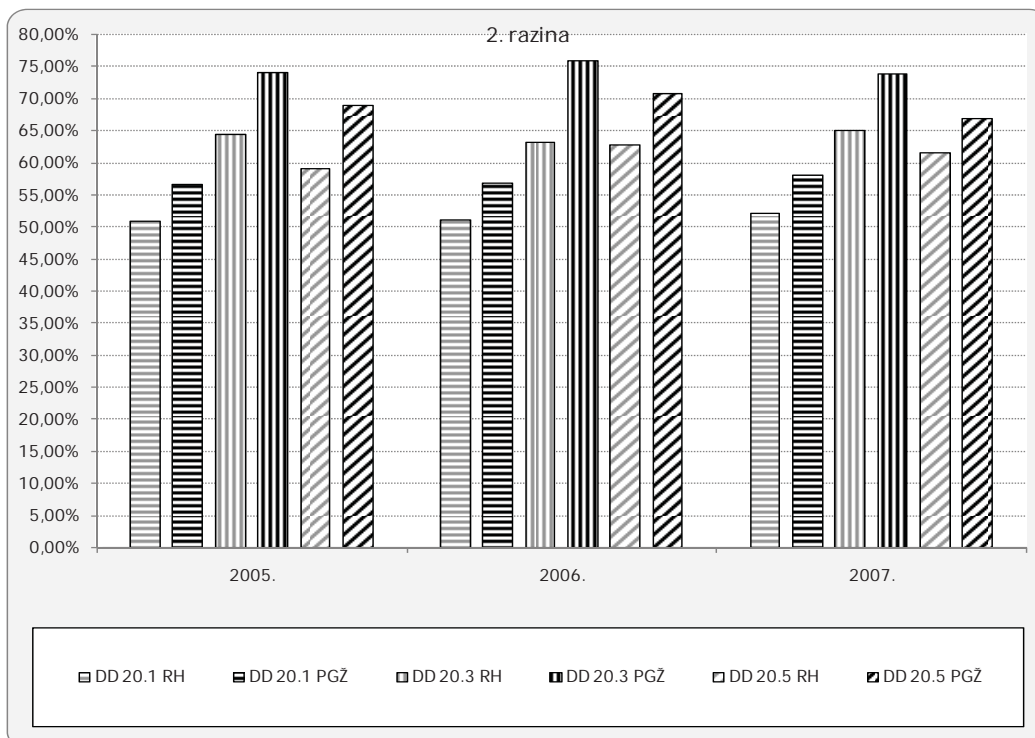
Grafikon 63a: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 3. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

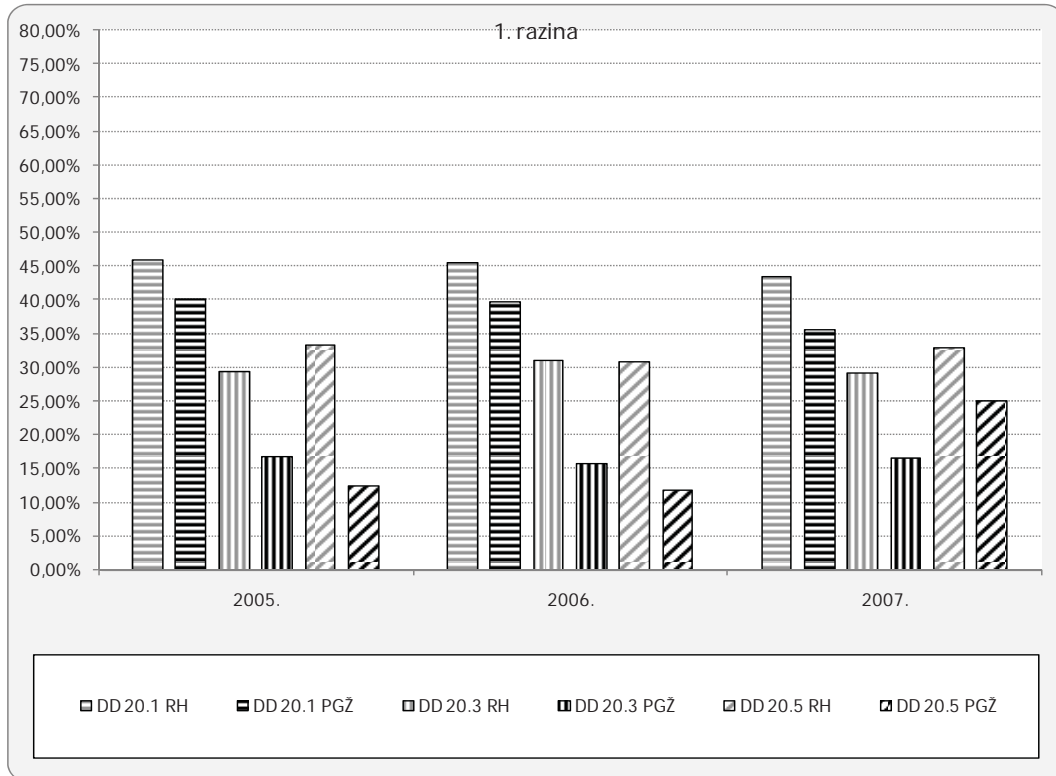
U istim je skupinama djelatnosti unutar drvne industrije Primorsko-goranske župane i Republike Hrvatske najveći udio zaposlenika bio 2. razine obrazovanja, a što je vidljivo iz Grafikona 63b. Udio djelatnika 2. razine obrazovanja čini preko 50% ukupno zaposlenih u svim skupinama i na razini Hrvatske i Županije, a najveći je udio (75%) ostvaren u djelatnosti DD 20.3 na razini Županije. Analizirajući udio djelatnika 2. razine obrazovanja vidljivo je da je u svim trima promatranim skupinama djelatnosti taj udio veći na županijskoj razini u odnosu na hrvatski prosjek.

Grafikon 63b: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 2. razina

Najveći udio zaposlenih prve razine obrazovanja između skupina DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 PGŽ-a zabilježen je u djelatnosti DD 20.1 gdje je u razdoblju od tri promatrane godine činio 35-40%. Komparirajući županijsku i državnu razinu uočava se kako je u svim trima skupinama manji udio djelatnika 1. razine obrazovanja u županijskoj drvenoj industriji od ukupne hrvatske drvne industrije. (Grafikon 63c)

Grafikon 63c: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DD 20.1, DD 20.3 i DD 20.5 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 1. razina

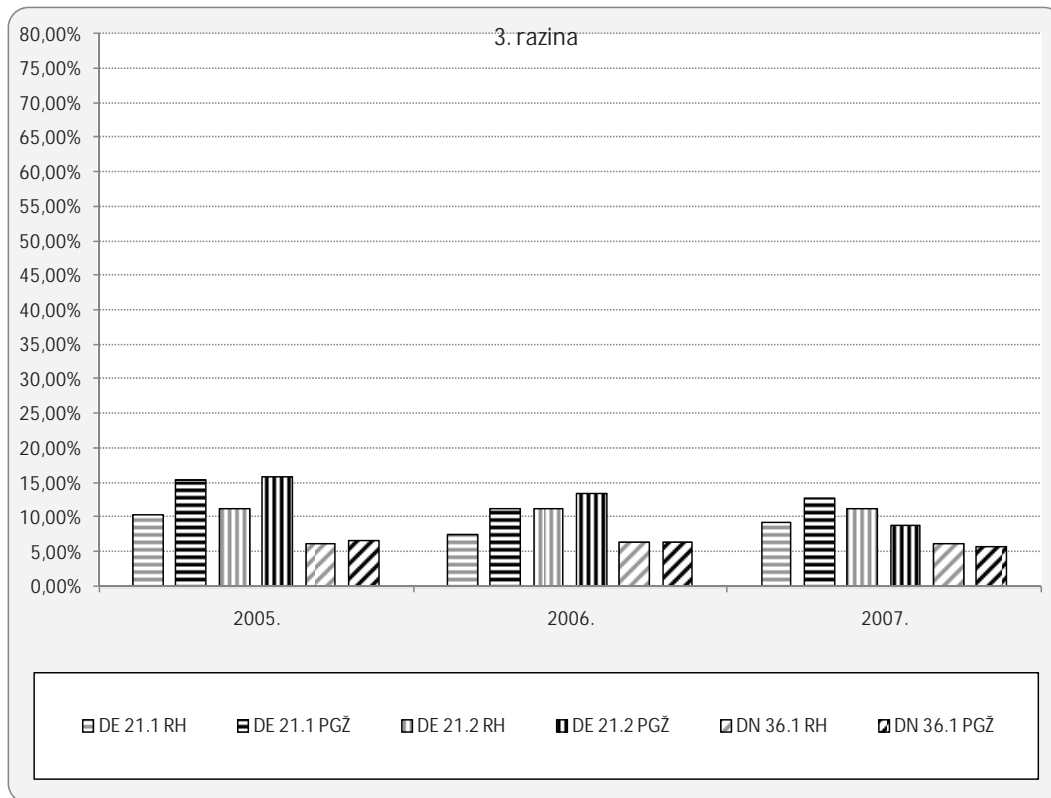
Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

U nastavku su analizirana kretanja obrazovne strukture za slijedeće djelatnosti unutar drvne industrije:

- DE 21.1 (Proizvodnja celuloze, papira i kartona)
- DE 21.2 (Proizvodnja proizvoda od papira i kartona)
- DN 36.1 (Proizvodnja namještaja)

Iz Grafikona 64a vidljivo je kako i u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije udio zaposlenika 3. razine obrazovanja čini manji udio, od 5% do 15% i na razini Županije i na razini Republike Hrvatske. Najviše je zaposlenih djelatnika 3. razine obrazovanja na županijskoj razini u 2005. godini bilo u djelatnosti DE 21.2, ali se taj udio s godinama smanjivao.

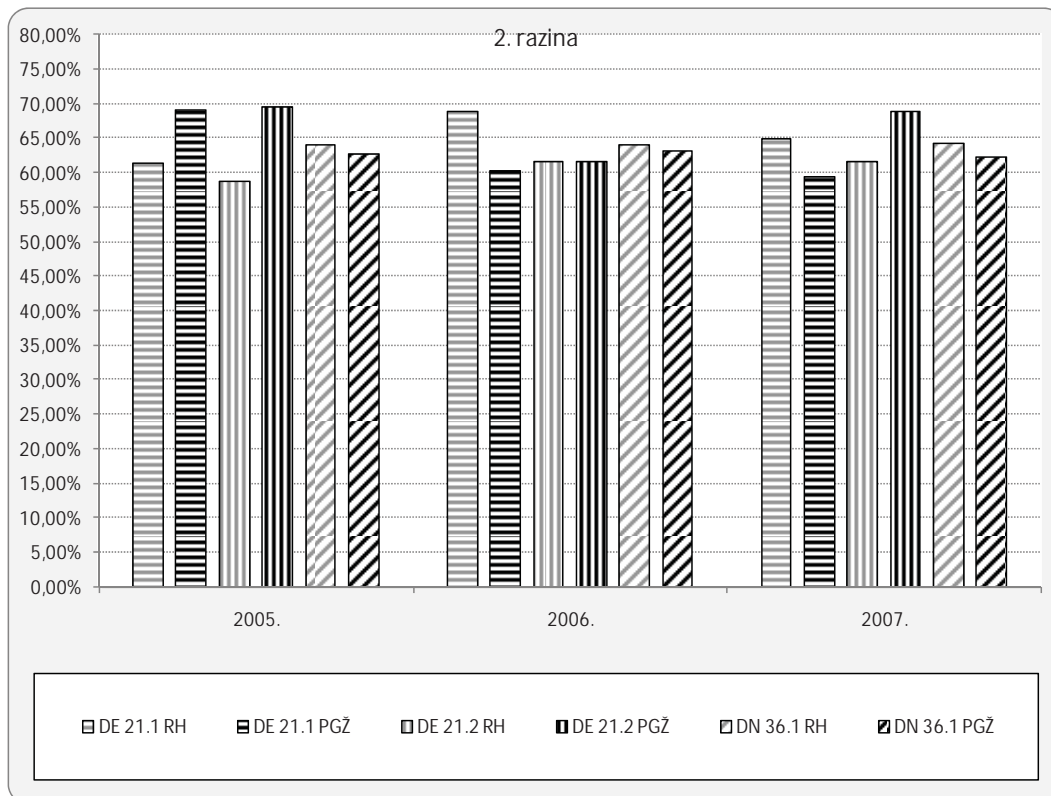
Grafikon 64a: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 3. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Najveći udio i u ovim skupinama činili su zaposlenici 2. razine obrazovanja sa udjelom preko 55% u svim promatranim godinama i na razini Hrvatske i na razini Primorsko-goranske županije. (Grafikon 64b)

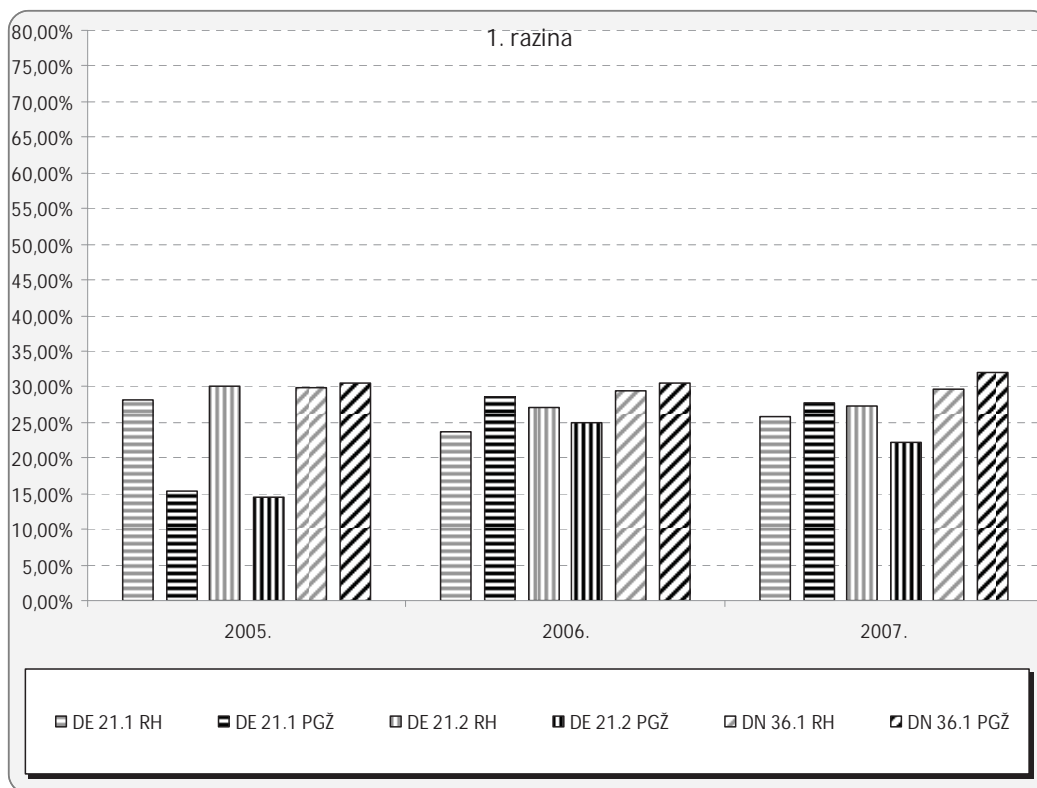
Grafikon 64b: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 2. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

Analizirajući udio djelatnika sa 1. razinom obrazovanja u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 vidljivo je kako je i na razini Županije i na razini Hrvatske značajno viši udio 1. razine obrazovanja od udjela 3. razine. (Grafikon 64c)

Grafikon 64c: Obrazovna struktura zaposlenih u skupinama DE 21.1, DE 21.2 i DN 36.1 drvne industrije RH i PGŽ u 2005., 2006. i 2007. godini prema modelu 3 razine obrazovanja – 1. razina

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS

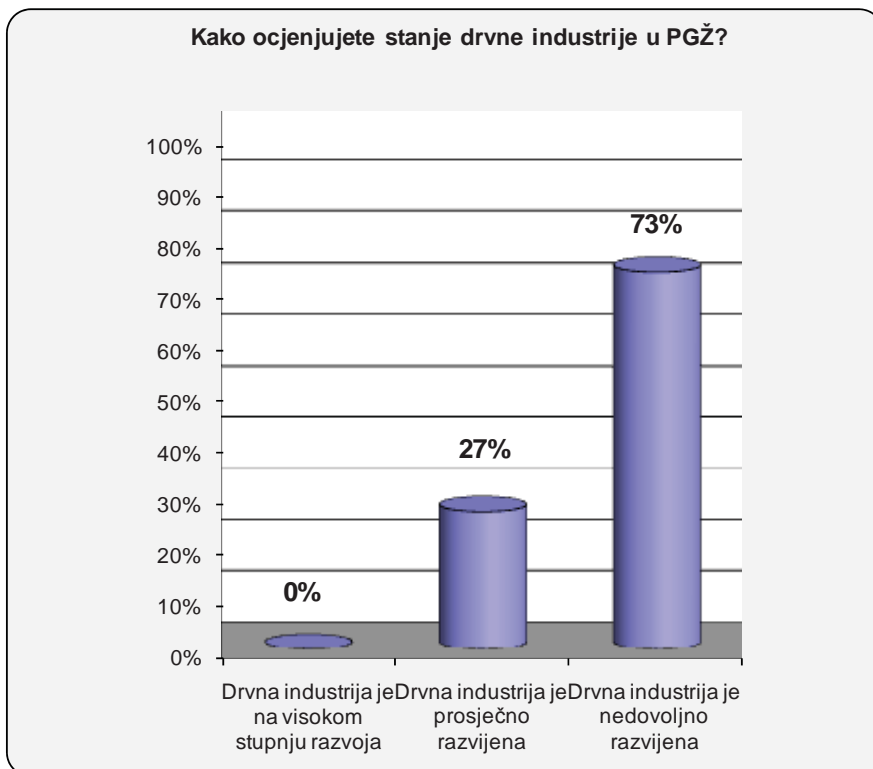
Tendencije usmjerene ka podizanju opće razine obrazovanja zaposlenika, te dodatno obrazovanje u području raznih specijalizacija, dokvalifikacija i ovladavanja suvremenijom tehnologijom proizvodnih procesa predstavljaju važnu odrednicu u nastojanjima za poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti drvne industrije Primorsko-goranske županije.

5. REZULTATI ISTRAŽIVANJA MIŠLJENJA POSLOVODSTVA ODABRANIH TVRTKI IZ DRVNE INDUSTRIJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE O VAŽNOSTI OBRAZOVANJA ZA RAZVOJ DRVNE INDUSTRIJE

Za potrebe izrade Studije provedeno je terensko istraživanje među poslovođstvom vodećih tvrtki u drvnoj industriji Primorsko-goranske županije o važnosti znanja i obrazovanja za razvoj drvne industrije Županije.

Istraživanjem je obuhvaćeno 36 tvrtki koje zapošljavaju preko 75% ukupno zaposlenih u drvnoj industriji Županije. Dobiveni su slijedeći rezultati:

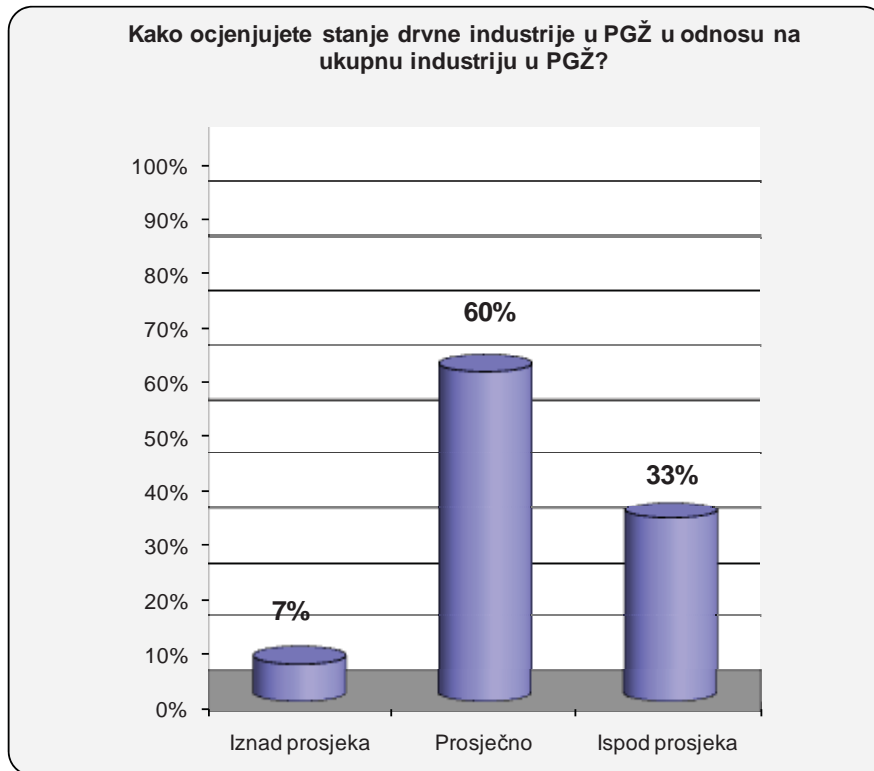
Grafikon 65: Stanje drvne industrije u PGŽ – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Velika većina ispitanika, njih 73% smatra da je drvna industrija u Županiji nedovoljno razvijena dok je samo 27% njih mišljenja kako je ona prosječno razvijena. Niti jedan od ispitanika ne smatra da je drvna industrija na visokom stupnju razvoja. (Grafikon 65)

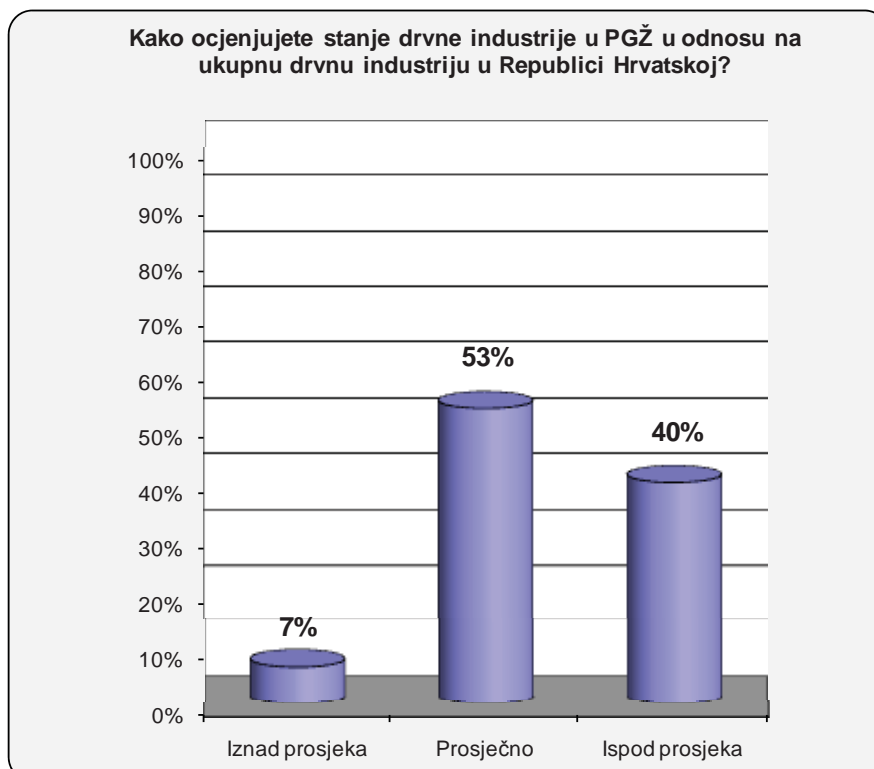
Negativno opredjeljenje većine ispitanika o razvoju drvne industrije u Županiji može se dovesti u svojevrsnu uzročnu posljedičnu vezu sa nezadovoljavajućim finansijsko-ekonomskim pokazateljima rezultatima poslovanja, a na što direktno može utjecati obrazovna struktura koja je u drvnoj industriji, kako Primorsko-goranske županije, tako i Hrvatske, znatno ispod prosjeka gospodarstva i cjelokupne prerađivačke industrije.

Grafikon 66: Stanje drvne industrije u odnosu na ukupnu industriju u PGŽ – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Da drvna industrija ne odstupa u velikim razmjerima u odnosu na cjelokupnu industriju Županije, odnosno da je njeno stanje prosječno smatra 60% ispitanika. 33% ispitanika misli kako je drvna industrija ispod prosjeka ukupne industrije Županije, a samo 7% smatra je iznad prosječnom. (Grafikon 66)

Nesrazmjer dobivenih odgovora upućuje na pretežnu percepciju drvoprerađivača kako je drvna industrija u komparaciji sa ukupnom županijskom industrijom na istoj razini ili ispod nje.

Grafikon 67: Stanje drvne industrije PGŽ u odnosu na ukupnu drvnu industriju u Republici Hrvatskoj – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Slično mišljenje, kao i kod usporedbe stanja drvne industrije Županije u odnosu na ukupnu industriju Županije, prevladava i u slučaju njene usporedbe sa ukupnom drvnom industrijom na razini Republike Hrvatske. Tako nešto više od polovice ispitanika (53%) smatra kako je stanje drvne industrije prosječno u odnosu na drvnu industriju RH, dok 40% ispitanika smatra stanje ispod prosječnim. Od ukupnog broja ispitanika, njih 7% zaključuje kako je stanje drvne industrije Županije bolje nego što je to na razini RH i ukupne prerađivačke industrije u Županiji. (Grafikon 67)

Grafikon 68. Važnost znanja za razvoj drvne industrije – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Svi se ispitanici slažu kako znanje kao kvalitativan činitelj razvoja ima svoju ulogu i u razvoju drvne industrije. Da je ono ključni čimbenik gospodarskog rasta i razvoja drvne industrije slaže se 93% ispitanika. Samo 7% smatra kako znanje u tom razvoju nema presudnu ulogu odnosno da je njegova važnost prosječna u odnosu na ostale činitelje koji mogu unaprijediti stanje ekonomskog razvoja i poboljšanja konkurentnosti drvne industrije na lokalnoj i nacionalnoj razini. (Grafikon 68)

Grafikon 69. Ocjena doprinosa znanja poslovnim rezultatima vaše tvrtke – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

U ocjeni doprinosa znanja poslovnim rezultatima tvrtke 87% ispitanika smatra da je znanje najvažniji činitelj uspješnosti, a samo 13% misli da znanje ima prosječan doprinos. Niti jedan ispitanik ne smatra znanje nebitnim činiteljem uspješnosti razvoja vlastite tvrtke. (Grafikon 69)

Grafikon 70: Doprinos povećanja znanja poboljšanju konkurentnosti tvrtke – rezultati upitnika

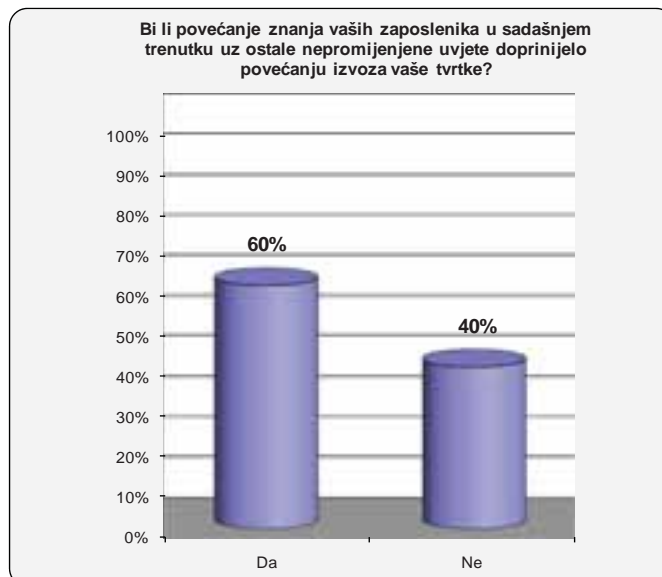

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Postotak od čak 27% ispitanika misli kako povećanja znanja djelatnika uz ostale nepromijenjene uvjete nema pozitivan utjecaj na definiranje tržišne konkurentnosti njihove tvrtke, a 73% ispitanika smatra kako bi im veća razina stručnih znanja i vještina djelatnika u njihovoj tvrtci pomogla u postizanju više razine tržišne konkurentnosti. (Grafikon 70)

Grafikon 71: Doprinos znanja povećanju izvoza tvrtke – rezultati upitnika

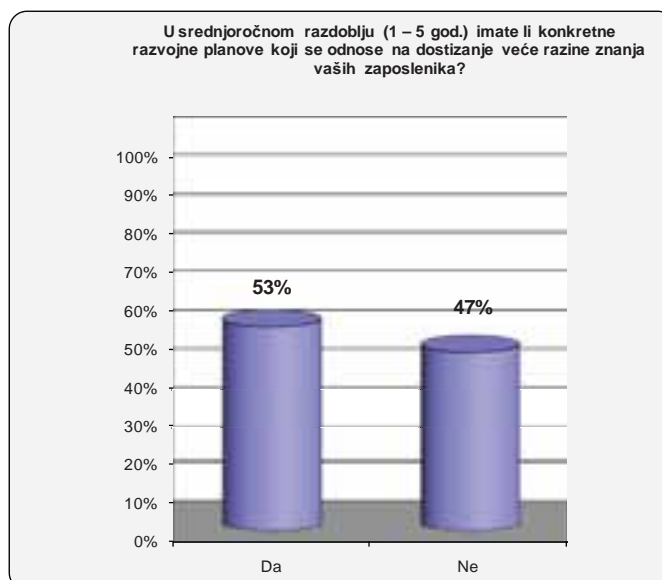
Da povećanje znanja ljudskih potencijala zaposlenih u tvrtci ne bi pozitivno utjecalo na povećanje izvoznih aktivnosti smatra 40% ispitanika. Moguće je da je takvo razmišljanje posljedica trenutnih loših tržišnih uvjeta i pada izvoznih aktivnosti koje se jednim dijelom mogu pribrojiti globalnoj ekonomskoj krizi koja je zahvatila i hrvatske drvoprerađivače izvoznike. Međutim ipak većina, njih 60%, misli kako bi se i u takvim nepovoljnim utjecajima na izvoznom tržištu kroz povećanje znanja zaposlenika mogli izboriti za snažniju izvoznu propulzivnost i povećanje izvoznih aktivnosti. (Grafikon 71)

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Grafikon 72: Srednjoročni planovi dostizanja veće razine znanja zaposlenika tvrtke – rezultati upitnika

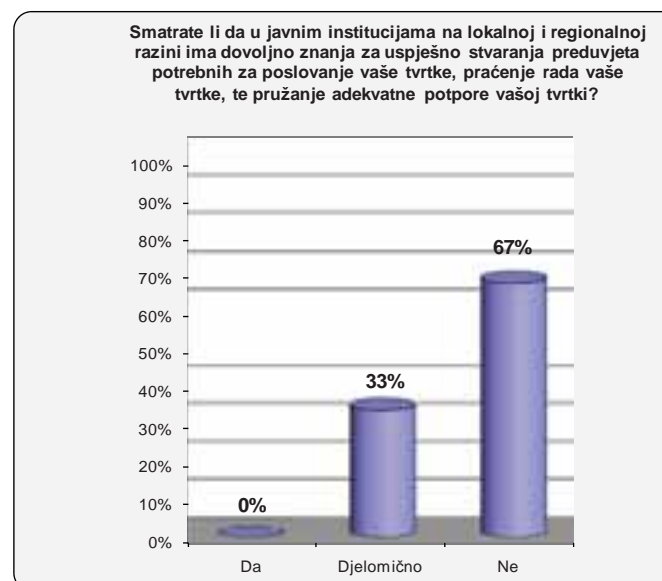
Iako se iz prijašnjih odgovora vidi svjesnost ispitanika o potrebi za boljom obrazovnom strukturom koja bi im omogućila veću konkurentnost i izvoznu propulzivnost, čak 47% njih nemaju planove za razvoj ljudskih potencijala u srednjoročnom poslovnom razdoblju. Međutim, ipak 53% ispitanika danas u svojim tvrtkama posjeduju konkretne razvojne planove koji u sebi inkorporiraju usmjerenje ka unaprjeđenju razine znanja vlastitih zaposlenika. (Grafikon 72)

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

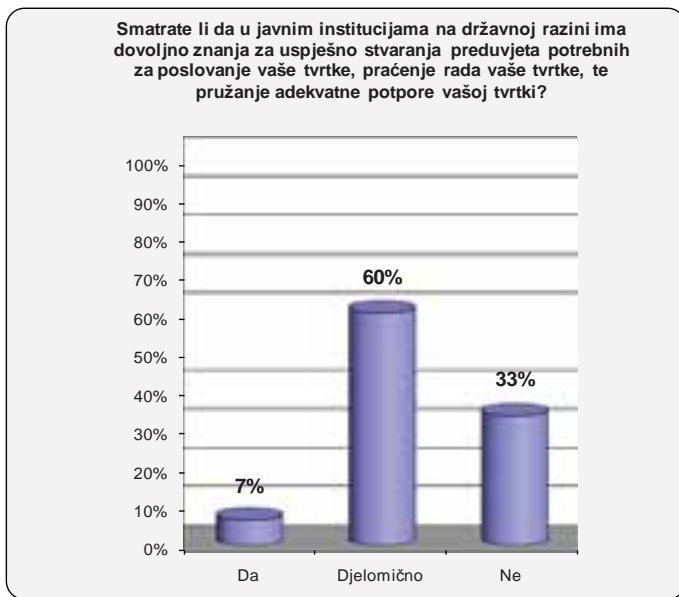
Grafikon 73: Znanje u javnim institucijama na lokalnoj razini za uspješno stvaranje preduvjeta potrebnih za poslovanje i praćenje rada tvrtke, te pružanje adekvatne potpore tvrtki – rezultati upitnika

Niti jedan od ispitanika ne smatra da javne institucije na lokalnoj i regionalnoj razini imaju dovoljno znanja za uspješno stvaranje preduvjeta potrebnih za poslovanje, praćenje rada njihove tvrtke, te pružanje adekvatne potpore. Njih 33% misli kako potrebnog znanja ima djelomično, dok se 67% ispitanika slaže kao javne institucije na lokalnoj i regionalnoj razini ne raspolažu dovoljnom količinom znanja u funkciji pružanja adekvatne pomoći u poslovanju njihovih tvrtki. (Grafikon 73)

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

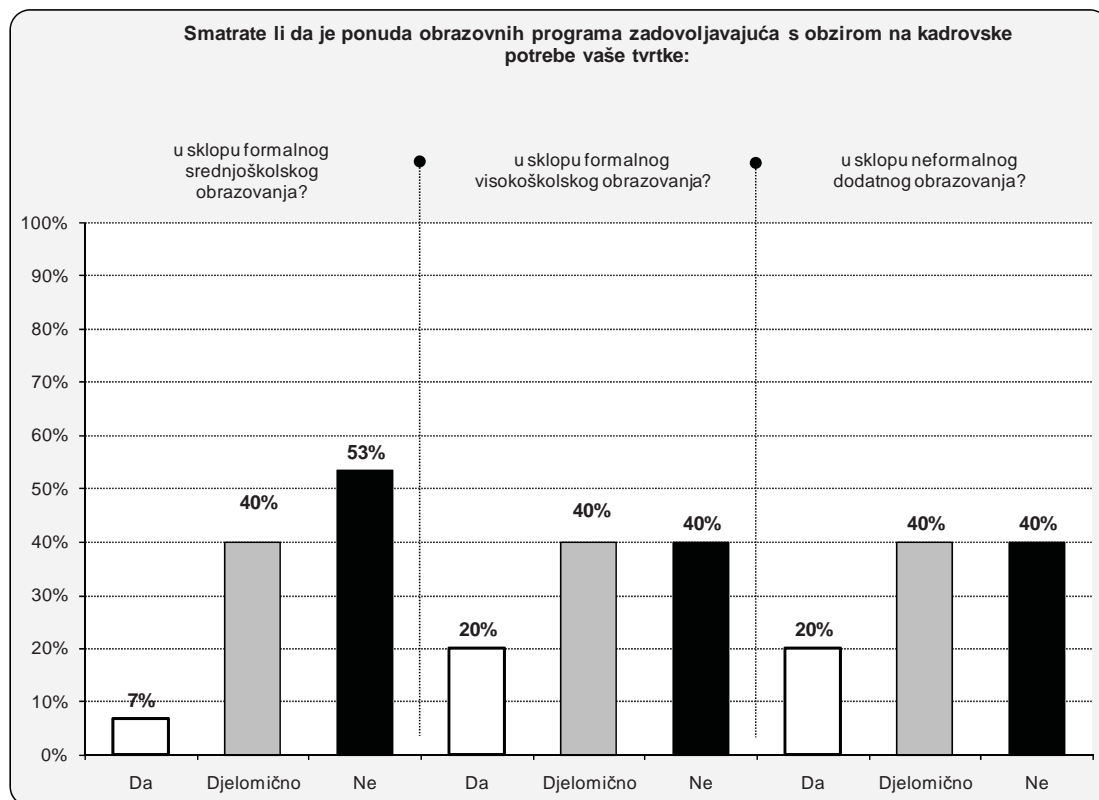
Grafikon 74: Znanje u javnim institucijama na državnoj razini za uspješno stvaranje preduvjeta potrebnih za poslovanje i praćenje rada tvrtke, te pružanje adekvatne potpore tvrtki – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Nešto je bolje mišljenje ispitanika kada se radi o pitanju adekvatne razine znanja za pružanje adekvatne pomoći od strane javnih institucija na državnoj razini. Tako 7% ispitanika misli kako javne institucije na državnoj razini imaju dovoljno znanja za pružanje adekvatne pomoći njihovim tvrtkama u poslovanju, 60% ispitanika ipak smatra da tog znanja ima samo djelomično, a 33% je mišljenja kako javne institucije na državnoj razini ne raspolažu dovoljnim stručnim znanjem kako bi uspješno stvorile preduvjete potrebne za poslovanje i pružile adekvatnu potporu u poslovanju njihovih tvrtki. (Grafikon 74)

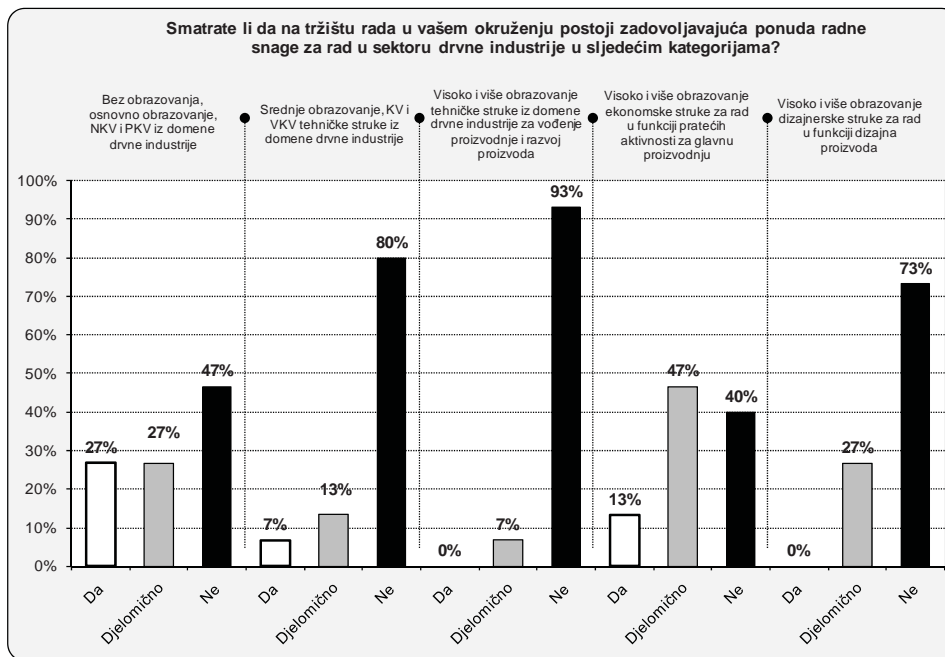
Grafikon 75: Ponuda obrazovnih programa s obzirom na kadrovske potrebe tvrtke – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

Najveći nedostatak postojećih obrazovnih programa u hrvatskom obrazovnom sustavu u odnosu na potrebe vlastite tvrtke ispitanici vide u ponudi programa formalnog srednjoškolskog obrazovanja gdje je 53% ispitanika izjavilo nezadovoljstvo, a u okvirima formalnog visokoškolskog obrazovnog sustava i neformalnog obrazovanja nezadovoljstvo iskazuje 40% ispitanika. Samo 7% ispitanika je zadovoljno srednjoškolskim obrazovanjem, dok je kod visokoškolskog i neformalnog obrazovanja razina zadovoljstva na 20%. Uspoređujući sva tri obrazovna segmenta uočljivo je kako kod svakoga od njih 40% ispitanih menadžera izražava djelomično zadovoljstvo. (Grafikon 75)

Grafikon 76: Ponuda radne snage za rad u sektoru drvne industrije – rezultati upitnika

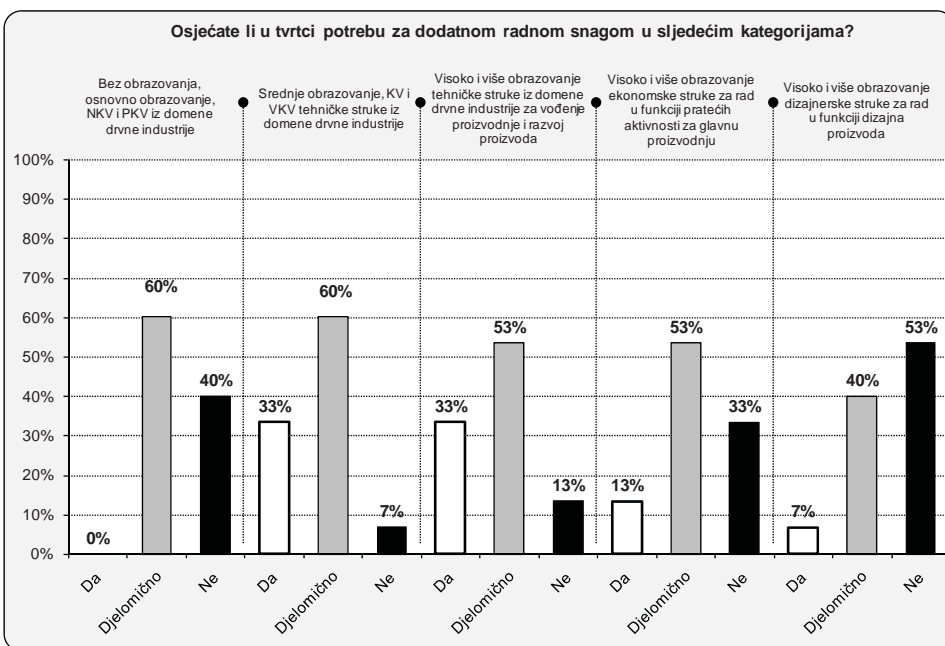

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

jedi kategorija visokog i višeg obrazovanja dizajnerske struke koja bi bila specijalizirana za rad u funkciji dizajna proizvoda gdje 73% ispitanih osjeća nedostatnu ponudu radne snage. (Grafikon 76)

U skladu sa prethodno dobivenim rezultatima analize nezadovoljavajuće ponude obrazovnih programa prilagođene sektoru drvne industrije, slično je mišljenje ispitanika o adekvatnosti ponude radne snage za rad u njihovim tvrtkama. Tako velika većina, njih 93%, smatra kako na tržištu rada manjka radne snage visokog i višeg obrazovanja tehničke struke iz domene drvne industrije, koje bi radile na poslovima vođenja i razvoja proizvoda. Poslije ovoga, drugi najveći nedostatak ispitanici osjećaju u dovoljnosti ponude radne snage srednjoškolskog obrazovanja, KV i VKV tehničke struke iz domene drvne industrije (80%), a zatim sli-

Grafikon 77: Potreba za dodatnom radnom snagom u tvrtci – rezultati upitnika

Izvor: Obrada autora prema podacima iz Upitnika

zasigurno leži u orijentaciji školskih programa prema realnim tržišnim potrebama drvne industrije kroz razne oblike stimuliranja učenika za odabir srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja u području drvne industrije, kao i pomoći javne vlasti drvnom sektoru na lokalnoj i nacionalnoj razini, te poticanju samih tvrtki na kontinuiranu edukaciju svojih zaposlenika. (Grafikon 77)

Istu potrebu (33%) za dodatnom radnom snagom ispitanici imaju u području visoko i višeg obrazovanog kadra tehničke struke za vođenje proizvodnje i razvoja proizvoda, te kadra sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, KV i VKV tehničke struke za koju misle da bi u tvrtki doprinijela boljem i produktivnijem poslovanju.

S obzirom na, od strane samih drvoprerađivača, prepoznatu potrebu za obrazovnijim i stručnijim kadrom u svojim tvrtkama, potrebno je staviti naglasak na njihovu nedostatnost u vidu dostupne radne snage iz domene drvne industrije. Rješenje tog problema jednim dijelom

6. UMJESTO ZAKLJUČKA

Provedena komparativna analiza stanja drvne industrije Primorsko-goranske županije u odnosu na ukupnu hrvatsku drvnu industriju, županijsku i ukupnu hrvatsku prerađivačku industriju i gospodarstvo ukazuje na određeno zaostajanje u pogledu produktivnosti rada u odnosu na prerađivačku industriju, kao i u odnosu na ukupno gospodarstvo Republike Hrvatske i Primorsko-goranske županije. Unatoč višim stopama rasta financijskog aspekta produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom kod hrvatske drvne industrije primjetno je zaostajanje uzevši u obzir apsolutne veličine. Zabrinjavajući je značajno sporiji rast produktivnosti rada mjerene kroz bruto dobit po zaposlenom kod drvne industrije Županije u odnosu spram hrvatske drvne industrije. No, uspoređujući produktivnost izraženu kroz prihod po zaposlenom drvna industrije Primorsko-goranske županije ostvaruje i višu stopu rasta i više razine apsolutnih vrijednosti u odnosu na ukupnu hrvatsku industriju, no obje ipak zaostaju za prosjekom prerađivačke industrije i ukupnog gospodarstva.

Posebno zabrinjavaju pokazatelji koji se odnose na investicijske aktivnosti mjerene kroz razinu investicija po zaposlenom. Drvna industrija i na razini Hrvatske i na razini Županije ostvaruju manje investicijske aktivnosti u odnosu na ukupnu prerađivačku industriju i gospodarstvo kao cjelinu. Bitno je istaknuti kako je stopa rasta investicijskih aktivnosti veća kod drvne industrije Hrvatske nego kod drvne industrije Županije koja čak bilježi negativnu stopu.

Razmatrajući izvoznost aktivnost kroz pokazatelj izvoznih prihoda po zaposlenom drvna industrija i Primorsko-goranske županije i ukupna hrvatska drvna industrija ostvarile su više razine izvoznih prihoda po zaposlenom od onih ostvarenih u ukupnom gospodarstvu i Županije i Republike Hrvatske, no istovremeno znatno niže razine u komparaciji sa izvoznost aktivnošću prerađivačke industrije. No, potrebno je naglasiti kako su zabilježene stope rasta izvozne aktivnosti veće i kod županijske i kod drvne industrije u odnosu na cjelokupnu prerađivačku industriju i ukupno gospodarstvo. Drvna industrija Hrvatske ostvarila je znatno višu stopu rasta izvoza po zaposlenom od drvne industrije na razini Primorsko-goranske županije, ali su apsolutne veličine na strani županijske drvne industrije koja je ostvarila znatno bolje rezultate od prosjeka ukupne hrvatske drvne industrije.

U kontekstu analize intenziteta uvoznih aktivnosti mjerenih kroz uvoz po zaposlenom uočava se znatno brži rast ovog pokazatelja u drvnjoj industriji u odnosu na prerađivačku industriju i ukupno gospodarstvo, kako promatrajući na razini Hrvatske, tako i na županijskoj razini. Ipak apsolutne veličine su manje kod drvne industrije u odnosu na ukupno gospodarstvo i ukupnu industriju. U usporedbi županijske drvne industrije i drvne industrije Hrvatske, županijska ostvaruje znatno brži rast uvoznih aktivnosti.

Analizirajući ukupnost vanjskotrgovinskih odnosa kroz odnos pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima i iskazano kroz koeficijent pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima vidljivo je kako drvna industrija Županije ostvaruje pozitivan trend rasta ovog pokazatelja dok ukupna hrvatska drvna industrija, kao i županijska i Hrvatska prerađivačka industrija i ukupno gospodarstvo ostvaruju negativne trendove. Važno je istaknuti kako unatoč brzom rastu koeficijenta pokrivenosti uvoza izvoznim prihodima drvna industrija Primorsko-goranske županije ostvaruje manje apsolutne veličine u usporedbi i sa prosjekom Hrvatske drvne industrije i sa prosjekom županijske i hrvatske prerađivačke industrije kao i sa ukupnim županijskim i hrvatskim gospodarstvom.

Iako je ova studija prvenstveno usmjerena na istraživanje obrazovne strukture zaposlenih u drvnjoj industriji Primorsko-goranske županije, te utjecaja na ekonomski položaj i performanse ove djelatnosti, dobiveni ekonomski pokazatelji ukazuju na smanjenje doprinosa drvne industrije gospodarstvu Primorsko-goranske županije. Uzrok takvome trendu moguće je usmjereno ka poticanju razvoja nekih drugih, prvenstvo djelatnosti u području tercijarnog sektora, turizma i trgovine. Niska investicijska aktivnost može ukazivati na nedovoljan interes ulagača za drvoprerađivačku proizvodnju, a ispodprosječni pokazatelji proizvodnosti, rada na zanemarivanje razvoja ključnih proizvodnih činitelja drvne industrije u Županiji.

Analiza obrazovne strukture zaposlenih sukladno metodologiji podjele na ukupno tri razine obrazovanja, izvedenoj za potrebe ove studije, ukazuje na zaostajanje drvne industrije u pogledu obrazovne strukture zaposlenih i na razini Republike Hrvatske i na razini Primorsko-goranske županije u odnosu na cjelokupnu prerađivačku industriju i ukupno gospodarstvo. U promatranom vremenskom razdoblju u drvnjoj je industriji značajno manji udio djelatnika sa 3. (najvišom) razinom obrazovanja, a istovremeno je znatno veći udio onih sa 1. (najnižom) razinom obrazovanja, dok je udio djelatnika sa 2. (srednjom) razinom obrazovanja podjednak u odnosu i na prerađivačku industriju i na gospodarstvo. U usporedbi županijske sa ukupnom hrvatskom drvnjom industrijom u obrazovnoj strukturi zaposlenih podjednak je udio onih sa 3. razinom obrazovanja, dok je udio 2. razine veći na županijskoj razini, a udio 1. razine je veći na državnoj razini. Županijska drvna industrija ima nešto povoljniju obrazovnu strukturu u odnosu na prosjek ukupne hrvatske drvne industrije. Unutar Županije u 2005. i 2006. najveći je udio djelatnika 3. razine obrazovanja

imala skupina DD 20.5, dok je u 2007. godini skupina DE 21.1 imala najveći udio 3. razine obrazovanja.

Usprkos nepovoljnijoj obrazovnoj strukturi zaposlenika, za sada drvna industrija kao izrazito radno intenzivna industrijska grane ostvaruju relativno zadovoljavajuće poslovne rezultate. Zbog zaostajanje industrije PGŽ u odnosu na ukupnu industriju Hrvatske, te zbog zaostajanja županijske drvne industrije za ukupnom drvnom industrijom u nekima od prethodno elaboriranih pokazatelja ekonomsko-financijskih performansi, bez značajnijih investicijskih aktivnosti te bez snažnog unapređenja obrazovnog sustava u funkciji pružanja adekvatne potpore drvnoj industriji moguće je očekivati snažniju deindustrijalizaciju kako na području Primorsko-goranske županije, tako i u Hrvatskoj, te je potrebno strogo ciljanim mjerama potaknuti restrukturiranje i adekvatno sistematiziranje obrazovnih programa, te potpomognuti same obrazovne procese, kako u tvrtkama tako i u institucijama. Također potrebno je strateški orijentiranim mjerama poticati dostizanja viših stupnjeva obrade i finalizacije proizvoda te tehnološko-tehnički razvoj i modernizaciju u funkciji podizanja izvozne konkurentnosti i dostizanja višeg stupnja dodane vrijednosti u finalnim proizvodima.

Jedno od ključnih područja budućih ulaganja u drvnoj industriju zasigurno bi trebalo biti podizanje razine obrazovanja, znanja i vještina zaposlenika. Takvu su potrebu prepoznali menadžeri vodećih tvrtki iz sektora drvne industrije u Primorsko-goranskoj županiji. Percipirajući stanje drvne industrije kao nedovoljno razvijeno, a znanje kao osnovni čimbenik daljnjeg razvoja ukupne i drvne industrije, te generator povećanja izvozne propulzivnosti i povećanja naturalno i financijski izraženih veličina izvoza. S druge pak strane, značajan dio tvrtki u sektoru županijske drvne industrije nema inkorporirane i osmišljene razvojne planove koji se odnose na konkretno podizanje razine znanja i poboljšanje vještina njihovih zaposlenika.

Poboljšanje obrazovne strukture zaposlenih u drvnoj industriji u cilju postizanja veće efikasnosti i međunarodne konkurentnosti drvne industrije Primorsko-goranske županije, pretpostavlja poduzimanje konkretnih mjera i aktivnosti na svim razinama vlasti, u svim odgovornim institucijama, kao i unutar samih industrijskih tvrtki.

Promjene u obrazovnom sustavu u skladu sa konkretnim potrebama realnog drvoprerađivačkog sektora važan su čimbenik za ostvarivanje viših razina proizvodnosti, a time i povećanja konkurentnosti, u drvnoj industriji Županije. Međutim, te je promjene potrebno sagledati u kontekstu ukupne prilagodbe gospodarstva globalnim ekonomskim kretanjima i pritiscima konkurentnosti. Nastavne programe višeg stupnja osnovne škole treba prilagoditi ne samo nastavku školovanja u gimnaziji, već posebno industrijskim zanimanjima u obrtničkim i stručnim školama.

Radno intenzivnu drvnu industriju u kojoj prevladava nisko obrazovana radna snaga i proizvodi niske razine finalizacije često u korak prati neoptimalno iskorištavanje drvne sirovine. Nasuprot tome je drvna industrija sa boljom tehničko-tehnološkom osnovicom i zaposlenicima sa višom razinom obrazovanja što zajedničkim djelovanjem omogućava postizanje proizvodnje sa visokim stupnjem finalizacije proizvoda što direktno dovodi i do višeg udjela dodane vrijednosti. Takav smjer razvoja koji uključuje paralelan razvoj ljudskih potencijala i unapređenje tehnologije proizvodnih procesa je važno strateško opredjeljenje koje poprima i dimenziju sigurnosti održavanja kontinuiteta poslovanja i ostvarivanja pozitivnih tržišnih rezultata, a posebice u vremenima negativnih globalnih ekonomskih kretanja. Investicijska aktivnost uvođenja novih tehnologija koje će omogućiti postizanje jeftinijeg i kvalitetnijeg finalnog proizvoda sa višim udjelom dodane vrijednosti generator je izvozne snage u vremenima pozitivnih ukupnih gospodarskih kretanja, a u kriznome razdoblju može pomoći u prevladavanju poteškoća u smislu sigurnijeg zadržavanja onih tržišnih niša kojima su potrebni kvalitetni proizvodi sa jedinstvenim tehničkim i kvalitativnim obilježjima proizvođača.

Za razvoj drvne industrije Primorsko-goranske županije utemeljen na znanju kao ključnom čimbeniku konkurentnosti, temeljna odrednica nisu niski troškovi, posebice ne niske plaće, već ulaganja u razvoj i povećanje znanja, te tehnološki razvoj, dizajn i kvalitetu proizvoda, zatim fleksibilna upravljačka struktura, dobro poznavanje tržišta i potreba kupaca, razvoj i stimuliranje inovacija, te intenziviranje suradnje između istraživačkih centara, strukovnih škola, fakulteta i industrijskih poduzeća, a uz snažnu i ciljano usmjereno institucionalnu podršku na državnoj i lokalnoj razini.

Ulaganja u obrazovno napredovanje zaposlenika nije trošak, već ključni čimbenik konkurentnosti poduzeća. Cjeloživotno obrazovanje način je suvremenog pristupa ovoj problematici u vidu permanentnog usavršavanja i osposobljavanja kroz rad i vanjske aktivnosti. Ono je u Hrvatskoj izrazito slabo razvijeno. Zadatak je svih nositelja ekonomske politike da se aktivno uključe u poticanje nastavka obrazovanja i nakon ulaska na tržište rada. S aspekta razvoja drvne industrije Županije, značajnije uključivanje u razne oblike cjeloživotnog obrazovanja sigurno bi pridonijelo većoj konkurentnosti industrijskih poduzeća.

